

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

Integraal Huisvestingsplan primair- en voortgezet onderwijs

1- Notagegevens

Notanummer 2021-001863
Datum 22-06-2021
Programma:
09 Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder Weth. Rorink

2- Bestuursorgaan

B & W 06-07-2021
 Raad --
 Burgemeester --

College van B & W

- Burgemeester - Weth. Grijsen
- Weth. De Geest - Weth. Verhaar
- Weth. Walder - Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	☐ Besloten
		06-07-2021	--

Routing	d.d.	par.
programmamanager	28-06-2021	☐ adj.secr. --
wethouder	30-06-2021	☒ gem.secr. 30-06-2021
BIS Openbaar		
Status	Definitief 2021-07-07	

Bijlagen

Concept IHP 2020-2025 primair onderwijs
Strategisch Huisvestingsplan Etty Hillesum Lyceum

B & W d.d.: 06-07-2021

Besloten wordt:

- 1 De raadsmededeling stand van zaken Integraal Huisvestingsplan primair- en voortgezet onderwijs vast te stellen;
- 2 De raadsmededeling aan te bieden aan de Raad;
- 3 De nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente? Nee
Begrotingswijziging Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
 De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
 De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb Nee
Bekendmaking conform Awb Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Vanaf de zomer 2020 wordt door de gemeente gewerkt aan de opstelling van een Integraal Huisvestingsplan voor primair en voortgezet onderwijs (IHP). Vooraf wordt opgemerkt dat dit IHP een overgangs- of tussen IHP is omdat er een wetswijziging dienaangaande op handen is. Het is dus nog geen IHP waaraan een juridische status kan worden verbonden. Dit IHP loopt daar waar mogelijk al zoveel mogelijk vooruit op de wetswijzigingen die thans in voorbereiding zijn en die naar verwachting in 2023 worden vastgesteld. Overigens zijn de wetswijzigingen in de LEA (Lokale Educatieve Agenda) vergadering met de schoolbesturen doorgesproken, ook wat er expliciet van hen wordt verwacht.

Er is op dit moment nog geen overeenstemming met de schoolbesturen bereikt over alle teksten in het IHP en daarom kan het IHP nog niet worden vastgesteld, maar wordt dit ter bespreking in het college gebracht.

Toelichting op het proces met de schoolbesturen:

Het eerste concept werd op 2 september 2020 met de schoolbesturen besproken. Een aantal onderwerpen werd door de schoolbesturen gemist. De periode van september tot maart 2021 was nodig om van de schoolbesturen de informatie te krijgen die nodig was voor de totstandkoming van een tweede concept. Met name de beantwoording van de vraag aan de schoolbesturen om hun visie op de onderwijshuisvesting te actualiseren heeft veel tijd in beslag genomen.

Na een mondeling reactie medio maart 2021 van de besturen is een tweede concept op 27 mei 2021 met de schoolbesturen besproken. Ook nu kwamen de schoolbesturen met nadere verzoeken tot aanvulling of aanpassing van de tekst bij enkele onderwerpen.

Er werden afspraken gemaakt om op korte termijn nadere tekstvoorstellen van de schoolbesturen te ontvangen, maar de afgesproken termijnen bleken toch tekort om nog voor de zomer over de input voor een definitieve tekst voor het gehele IHP te kunnen beschikken. Gezien de langere tijd die nodig is om overeenstemming over het IHP met de schoolbesturen te bereiken, wordt het bovenstaande doorlopen proces in de bijgevoegde raadsmededeling opgenomen.

In dit IHP komen voor de huisvesting van de scholen in het primair onderwijs 4 speerpunten voor de komende jaren naar voren. Dit zijn:

Prioriteit	Jaar	Omschrijving
1	2023	Vervangende nieuwbouw voor de ZMOK-locatie op de Splithofstraat. Motivering: de huisvesting van de ZMOK-leerlingen is niet adequaat en er is geen geschikt leegstaand gebouw om deze leerlingen te huisvesten
2	2022	Tijdelijke uitbreiding bij het Kindcentrum Borgele voor de Borgloschool en de Linde. Motivering: Het betreft een capaciteitstekort, er zijn op een afstand van 2 kilometer geen verwijzingsmogelijkheden naar andere schoolgebouwen met leegstand, de Linde is een school voor zeer moeilijk lerende kinderen.
3	2023	Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Kleurrijk, Zwaluwenburg. Motivering: Dit gebouw is sterk verouderd en er staan twee schoolgebouwen leeg. Er kan afstoting van een groot aantal m2 bvo plaatsvinden. De prioritering betreft eveneens de twee noodzakelijke gymzalen.
4	2025	Vervangende nieuwbouw Colmschaterenk: Motivering: Dit is schoolgebouw is nog slechts gedeeltelijk in gebruik, met vervangende nieuwbouw voor de nog noodzakelijk m2 kan de leegstand worden teruggebracht. De prioritering betreft ook de gymzaal.

Hoofdstuk 5 geeft u de informatie over de financiële consequenties, de verwachte investeringen in de komende jaren en de uitleg over toegepaste prioritering.

Beoogd resultaat

Het (concept) IHP te bespreken en de raadsmededeling door uw college vast te stellen

Kader

Wet op het primair onderwijs,

Wet op de Expertisecentra;

Wet op het voortgezet onderwijs;

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, gemeente Deventer 2015.

Argumenten voor en tegen

Voor : Het is noodzakelijk om de opmerkingen van de schoolbesturen goed te verwerken in het IHP zodat in het najaar overeenstemming over de inhoud van het IHP kan worden bereikt en hiervoor de zomerperiode te benutten.

Uw college is via deze nota en het concept-IHP op de hoogte van de vertraging in het proces totstandkoming IHP en de contouren van de vier speerpunten.

Gezien het belang dat de Raad hecht aan zijn betrokkenheid bij het IHP wordt de stand van zaken in een raadsmededeling met de Raad gedeeld.

Tegen:

Er kan nog geen (concept) IHP door het college worden vastgesteld in verband met de lopende gesprekken met de schoolbesturen en evenmin aan de Raad ter kennisneming worden aangeboden. De raad krijgt nu dan ook nog geen concept te zien.

Extern draagvlak (partners)

Met de schoolbesturen is twee keer overleg geweest over eerdere concepten van het IHP. De schoolbesturen zien graag nog onderwerpen nader uitgeschreven in het IHP en daartoe wordt het nu voorliggende concept IHP verder uitgewerkt en vervolgens in het op overeenstemming gericht overleg besproken in de LEA vergadering in het najaar.

Financiële consequenties

Er zijn aan deze nota geen directe financiële consequenties verbonden. In het concept IHP zijn de financiële gevolgen van de uitvoering van de voorstellen in het IHP in beeld gebracht. Bij afzonderlijke raadsvoorstellen worden de financiële consequenties concreet in beeld gebracht.

Aanpak/uitvoering

Een aantal wijzigingen wordt nog in het nu voorliggende concept verwerkt en na de zomervakantie aan de schoolbesturen voorgelegd voor het bereiken van overeenstemming.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Integraal Huisvestingsplan primair- en voortgezet onderwijs		
Mededelingennr	2021-001820	Portef.houder	Weth. Rorink
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	6 juli 2021

1. Inleiding: waarom deze mededeling

In deze mededeling ontvangt de Raad informatie over de stand van zaken met betrekking tot de opstelling van het Integraal Huisvestingsplan voor primair- en voortgezet onderwijs. De Raad heeft aangegeven van de voortgang op de hoogte te willen blijven.

2. Kader

Wet op het primair onderwijs, Wet op de Expertisecentra, Wet op het voortgezet onderwijs en de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, gemeente Deventer 2015.

3. Kern van de boodschap

De gesprekken met de schoolbesturen over het IHP lopen nog omdat er met hen nog geen overeenstemming is. Op hun verzoek worden nog enkele teksten aangepast/aangevuld. Naar verwachting kan het concept IHP in november 2021 na vaststelling door ons college ter kennisneming aan de raad worden aangeboden.

4. Nadere toelichting

Nog geen overeenstemming met de schoolbesturen

Vanaf de zomer 2020 wordt door de gemeente gewerkt aan de opstelling van een Integraal Huisvestingsplan voor primair en voortgezet onderwijs (IHP). Er is op dit moment nog geen overeenstemming met de schoolbesturen bereikt over alle teksten in het IHP.

Schoolbesturen hebben meer tijd nodig

Het eerste concept van het IHP werd op 2 september 2020 met de schoolbesturen besproken. Een aantal onderwerpen werd door de schoolbesturen gemist. De periode van september tot maart 2021 was nodig om van de schoolbesturen de informatie te krijgen die nodig was voor de totstandkoming van een tweede concept. Met name de beantwoording van de vraag aan de schoolbesturen om hun visie op de onderwijshuisvesting te actualiseren heeft veel tijd in beslag genomen. Na een mondeling reactie medio maart 2021 van de besturen is een tweede concept op 27 mei 2021 met de schoolbesturen besproken. Ook bij het tweede concept kwamen de schoolbesturen met nadere verzoeken tot aanvulling of aanpassing van de tekst bij enkele onderwerpen. Er werden afspraken gemaakt om op korte termijn nadere tekstvoorstellen van de schoolbesturen te ontvangen, maar de afgesproken termijnen bleken toch tekort om nog voor de zomer over de input voor een definitieve tekst voor het gehele IHP te kunnen beschikken.

Op overeenstemming gericht overleg en vaststelling door college

Een aantal wijzigingen wordt in de zomerperiode verwerkt in een derde versie en na de zomervakantie aan de schoolbesturen voorgelegd voor het voeren van het zogenoemde "op overeenstemming gerichte overleg". De verwachting dat wij hierna uiterlijk in november 2021 het IHP kunnen vaststellen en ter kennisneming kunnen brengen aan de Raad.

Hoofdstuk 1

1.1. Inleiding

Vanaf circa het jaar 2000 heeft de gemeente Deventer steeds Integrale Huisvestingsplannen (IHP) voor het onderwijs opgesteld en daarover op overeenstemming gericht overleg gevoerd (oogo) met de schoolbesturen. Het laatste beleidsrijke IHP 2012-2017 dat werd opgesteld is destijds onder de bezuinigingsdruk van de Buma-gelden en de daarmee samenhangende rechtszaken over de renovaties van de basisscholen de Sleutel en Wereldwijzer ingetrokken. Vanaf 1 januari 2015 heeft de gemeente slechts nog één keer een sober IHP gemaakt in 2018. Dit IHP betrof de periode 2018-2023 en ging uitsluitend over ruimtebehoefte versus capaciteit (leegstand) en de huisvesting van drie nieuwe scholen, te weten de Ida Gerhardt Academie, de Zonnebloem en de Olijfboom.

Uit een bespreking eind november 2019 met de schoolbesturen bleek dat er zowel bij de schoolbesturen als bij de gemeente grote behoefte bestaat om te komen tot een nieuw beleidsrijk IHP waarin ambities voor duurzame functionele schoolgebouwen die een gelijkwaardige plek bieden voor elke leerling. De zorgen dat door het budgettaire probleem met betrekking tot de nieuwbouw van de vmbo-locatie Marke-zuid er geen geld meer zou zijn om te kunnen investeren in andere schoolgebouwen werden door alle partijen aan tafel gedeeld. Hierbij werd ook een aantal knelpunten in onderwijshuisvesting in Deventer genoemd dat om een oplossing vraagt. Op deze knelpunten wordt ingegaan in de hoofdstukken van het betreffende voedingsgebied.

Eerst is het nu van belang stil te staan bij het huidige wettelijk kader en de nieuwe wetgeving voor onderwijshuisvesting die in voorbereiding is.

Nog geen juridische status

Schoolbesturen en gemeente hechten eraan vooraf op te merken dat het voorliggende IHP een overgangs- of tussen IHP is, met andere woorden het is nog geen IHP waaraan een juridische status kan worden verbonden. Dit IHP loopt daar waar mogelijk al zoveel mogelijk vooruit op de wetswijzingen die thans in voorbereiding zijn.

1.2. Huidig wettelijk kader onderwijshuisvesting

In Nederland hebben schoolbesturen en gemeenten een gedeelde verantwoordelijkheid voor de huisvesting van leerlingen. De verantwoordelijkheden zijn vastgesteld in de onderwijswetten: Wet op het primair onderwijs (wpo), Wet op de Expertisecentra (wec) en de Wet op het voortgezet onderwijs (wvo). Elke gemeente is verplicht met een huisvestingsverordening te werken. In Deventer is dit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, gemeente Deventer, 2015 (hierna: de Verordening). De Verordening geeft vorm aan de wettelijke rechten en plichten.

Na de systeemwijziging per 1 januari 2015 en de uitname van de Buma-gelden heeft Deventer qua onderwijshuisvesting alleen datgene gedaan waarvoor een gemeente op grond van de onderwijswetgeving en de eigen verordening voorzieningen huisvesting onderwijs verantwoordelijk is. Dit zijn op dit moment:

- Nieuwbouw (i.v.m. capaciteitstekort);
- Uitbreiding (i.v.m. capaciteitstekort);
- Vervangende nieuwbouw;
- Ingebruikneming van een bestaand gebouw;
- Herstel schade in geval van voorzieningen omstandigheden;
- Herstel constructiefouten, verborgen gebreken;
- Vergoeding uur sportvelden voortgezet onderwijs;
- Volledige exploitatie en beheer van het gymnastiekonderwijs.

1.3. Stand van zaken

De gemeente handelt de laatste jaren als volgt. Voor de voorzieningen in verband met capaciteitstekorten stelt de gemeente tot nu toe jaarlijks een bekostigingsplafond van € 0,00 vast. Dit houdt in dat bij verzoeken om uitbreiding van bestaande of nieuwe onderwijsgebouwen wordt verwezen naar het gebruik maken van de leegstaande ruimten in bestaande schoolgebouwen. Dit doen we in verband met de leegstand die er is in het primair en voortgezet onderwijs. Daarnaast is een groot knelpunt in de wetgeving het ontbreken van een duidelijke voorziening voor renovatie, waardoor het gevaar loert dat het onderhoud aan schoolgebouwen onder de maat is. Dit heeft dure gevolgen voor een gemeente en kan leiden tot een bron van juridisch en financieel getouwtrek tussen en gemeente en de schoolbesturen. De gebouwen blijven zo als ze zijn en voldoen niet meer aan de hedendaagse eisen voor frisse, gezonden en energiezuinige gebouwen. De afzonderlijke verantwoordelijkheid voor budgetten van de schoolbesturen en de gemeenten zijn een belemmering voor verbetering van de schoolgebouwen in veel gemeenten.

1.4. Op weg naar een nieuw wettelijk kader

In opdracht van het ministerie van OCW heeft het Economisch Instituut voor de Bouw een uitgebreid onderzoek gedaan naar de onderwijshuisvesting in Nederland en haar bevindingen opgenomen in een omvangrijk rapport "Verkenning Onderwijsvastgoed". Op 9 juli 2020 heeft de minister zijn beleidsreactie op dit onderzoek aan de Tweede Kamer aangeboden. De verwachting is dat er in het najaar van 2021 een wetsvoorstel aan de Kamer kan worden aangeboden. De wetgeving moet zodanig worden gewijzigd dat dit leidt tot meer effectiviteit en dus een betere huisvesting.

Dit worden de belangrijkste voorgenomen wijzigingen ten opzichte van het huidige systeem¹:

1. Planvorming: Gemeenten krijgen de wettelijke opdracht tot het van stellen van een meerjarig IHP. In het IHP worden het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van vier vastgelegd, met een doorkijk van ten minste twaalf jaar na deze periode. Over een IHP wordt OOGO gevoerd. Schoolbesturen worden verplicht een meerjarig onderhoudsplan (mjop) op te stellen op basis van een bouwkundige inspectie. De mjop wordt ingebracht in het overleg tussen gemeente en de schoolbesturen.
2. Renovatie wordt als huisvestingsvoorziening in de wet opgenomen. Het uitgangspunt is dat renovatie wordt beschouwd als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw, dat ingezet kan worden als mogelijke maatregel om de levensduur van een schoolgebouw met ten minste 25 jaar te verlengen.
3. Nuanceren van het investeringsverbod voor schoolbesturen. Deze wetswijziging creëert de mogelijkheid voor schoolbesturen in het primair onderwijs om in huisvesting te investeren. Deze versoepeling kan leiden tot gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

1.5. Overgangs- of tussen IHP

Zoals gezegd bestaat er bij schoolbesturen en gemeente een grote behoefte om te komen tot een nieuw IHP waarin ambities voor duurzame en functionele schoolgebouwen worden opgenomen. Dit is ingegeven door de lokale en landelijke ontwikkelingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de toenemende leeftijd van de schoolgebouwen en de daar bij horende veroudering van de gebouwen, de daling van het aantal leerlingen met als gevolg een toenemende leegstand. Landelijk is in 2016 een motie aangenomen in de Tweede Kamer dat gemeenten opdraagt een expliciete uitspraak te doen over de toekomst van schoolgebouwen ouder dan 40 jaar. Met een IHP stellen gemeente en schoolbesturen zich tot doel toekomstbestendige onderwijshuisvesting te realiseren. Toekomstbestendige onderwijshuisvesting die past bij het huidige en toekomstige aantal leerlingen, past bij de onderwijsinhoudelijke ambities en past bij de visie op het primair onderwijs én binnen de beschikbare

---

¹ Overgenomen uit de brief d.d. 9 juli 2020 van minister Arie Slob aan de Voorzitter van de Tweede Kamer.

financiële middelen. Een IHP stelt kaders vast waarbinnen verdere inhoudelijke planvorming nadrukkelijk de ruimte krijgt.

Dit IHP heeft nog geen juridische status. Daarvoor moet eerst het wettelijk regiem zijn aangepast. Ook zijn bij de plannen in dit IHP de mjo's van de schoolbesturen nog niet betrokken. Dit IHP brengt al wel -vooruitlopend op de komende wetwijzingen- in beeld met welke gebouwen in de nabije toekomst rekening moet worden gehouden met een levensverlengde renovatie of met vervangende nieuwbouw. In paragraaf 1.13 staan de gebouwen vermeld die hiervoor naar het zich laat aanzien in aanmerking moeten komen. In dit IHP wordt dus alvast zoveel mogelijk voorgesorteerd op de nieuwe wetgeving met betrekking tot de onderwijshuisvesting. Als gewijzigde wetgeving is ingevoerd kan er een nieuw IHP worden opgesteld waaraan een wettelijke status is verbonden.

1.6. Integraal kindcentrum (IKC)

Uit bijlage 1 behorend bij het Beleidsplan VVE 2017-2021 is de onderstaande tekst overgenomen. Deze visie op de kindcentra is van belang voor de uitwerking van de uitgangspunten voor de onderwijshuisvesting in Deventer.

“Een Integraal Kindcentrum (IKC) is een voorziening waarin organisaties voor kinderen als onderwijs, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en welzijnsactiviteiten een sterk netwerk vormen. Dit kan op één fysieke locatie zijn, maar dit is niet noodzakelijk. Belangrijk is dat ieders bijdrage aan de ontwikkeling van het kind goed op elkaar is afgestemd, zodat een vliegwieleffect ontstaat (1+1=3). Een IKC gaat verder dan een brede school omdat de voorzieningen ook daadwerkelijk geïntegreerd zijn; er is (vaak) één locatie, één leiding, één pedagogische visie op ontwikkeling en educatie. Ook het bieden van (jeugd)hulp binnen de muren van een IKC krijgt steeds meer aandacht”.

Op dit moment volgt de gemeente bij IKC's de volgende lijn: De gemeente Deventer omarmt de vorming van IKC's in wijken en buurten in Deventer waar dit nodig is. Het is niet noodzakelijk dat iedere wijk of buurt een IKC heeft of krijgt. Daar waar een IKC opgezet wordt, is de rol van de gemeente faciliterend van aard. Partijen (zoals scholen, kinderdagverblijf/BSO, GGD en welzijnsinstellingen) zullen zelf de samenwerking moeten vormgeven. De gemeente Deventer wil daarnaast stimuleren dat partijen zoals scholen en voorscholen afspraken maken over de doorgaande lijn, ook wanneer in een wijk geen IKC opgericht wordt.

1.7. Scholenvisie

In 2015 hebben de schoolbesturen een visie op het primair onderwijs ontwikkeld. De daarover opgestelde positionpaper gaf aan waar de schoolbesturen in 2025 wilden staan. Bij de behandeling van het eerste concept van het IHP begin september 2020 gaven de schoolbesturen aan dat zij de visie opnieuw tegen het licht wilden houden om daarna een terugkoppeling aan de gemeente te geven. In de periode september 2020 tot maart 2021 hebben de schoolbesturen zich dan ook gebogen over de vraag of de visie nog actueel is.

Uit dit onderzoek van de schoolbesturen is naar voren gekomen dat de schoolbesturen de gemeente willen meegeven dat het belangrijkste aandachtspunt is dat scholen de mogelijkheid zouden moeten hebben om de voorschoolse educatie door kinderopvangorganisaties binnen de schoolmuren zou moeten plaatsvinden. Zij vinden dat de met name de peuterspeelzalen deel uit zullen gaan maken van het onderwijs en dat de gemeente daarvoor de scholen faciliteert in de huisvesting. Dan komt de visie die door de schoolbesturen en de gemeente voor Kindcentra is vastgesteld pas echt tot zijn recht.

Het is van belang dat dit onderwerp goed is geadresseerd en de nodige aandacht krijgt in dit IHP. De gemeente is bereid zo integraal mogelijk mee te denken, maar wel in het bewustzijn dat er nu

eenmaal sprake van gescheiden financieringsstromen en dat kinderopvang wordt verzorgd door commerciële partijen. In beginsel staat de gemeente daar waar mogelijk positief ten opzichte van kinderopvang binnen de muren van de school. Hieronder worden de mogelijkheden van kinderopvang binnen de scholen behandeld. De voorkeur van de gemeente betreft optie c, maar waar dat binnen de regels mogelijk is wil de gemeente graag meedenken in maatwerkoplossingen.

1.8. Functies kindcentra onder hetzelfde dak

In deze paragraaf wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn er om de voorschoolse activiteiten binnen het schoolgebouw te laten plaatsvinden.

Grofweg kunnen de volgende situaties worden onderscheiden:

- a. Een school heeft leegstand en verhuurt leegstaande ruimte aan een kinderopvangorganisatie
- b. Een school zonder leegstand verhuurt ruimte aan kinderopvangorganisaties volgtijdelijk, dat wil zeggen als de school de ruimte niet gebruikt is deze in gebruik bij de kinderopvang.
- c. Een school krijgt vervangende nieuwbouw en een kinderopvangorganisatie is bereid om mee te investeren om ruimte voor kinderopvang binnen het nieuwe gebouw te realiseren.
- d. Een school krijgt vervangende nieuwbouw en de gemeente financiert extra m2 voor kinderopvang, nadat de gemeente met de kinderopvangorganisatie tot een huurovereenkomst is besloten, waarbij de kosten van de investering en de overige eigenaarslasten in de huursom worden verdisconteerd.

Hieronder wordt kort op elke situatie ingegaan.

Verhuur bij leegstand (ad a)

Deze situatie komt op een aantal plekken in onze gemeente voor. Schoolbesturen mogen de ruimte die zij qua ruimtebehoefte niet nodig hebben verhuren. Daarvoor vragen zij de toestemming van de gemeente en de gemeente verleent die toestemming als de ruimte niet nodig is voor de huisvesting van een andere school waarvoor de gemeente de zorgplicht voor huisvesting heeft. De schoolbesturen hoeven geen huurpenningen aan de gemeente af te dragen, zoals blijkt uit de jurisprudentie van de Raad van State uit 2014. De schoolbesturen dringen erop aan de "leegstand" die zij verhuren in de overzichten van de gemeente niet als "leegstand" te bestempelen. Als de schoolbesturen duidelijk maken bij hun verzoeken om toestemming voor de verhuur hoeveel m2 en hoeveel lokalen de verhuur betreft dan kan dat in de overzichten worden verwerkt.

De duur van de toestemming door een gemeente voor de verhuur is afhankelijk van hoe de leerlingenaantallen van de scholen die op 2 kilometer afstand van de school met leegstand zich ontwikkelen. Als blijkt dat er voor een reeks jaren geen scholen in de buurt zijn die met capaciteitsproblemen te maken krijgen dan kan de toestemming voor een aantal jaren, bijvoorbeeld 3 tot 5 jaar worden verleend. Er zijn gemeenten in Nederland die hierin nog verder gaan en die afspreken dat het vorderingsrecht dat een gemeente heeft bij leegstand in de gevallen waar sprake is van verhuur door een schoolbestuur aan een kinderopvangorganisatie voor de verhuurde ruimte niet wordt toegepast.

Volgtijdelijke verhuur (ad b)

Kijkend naar de bepalingen in de Wet op het primair onderwijs moet een gemeente ook voor deze huurcontracten tussen schoolbestuur en kinderopvangorganisatie toestemming geven. Deze toestemming is een formaliteit die steeds door een gemeente kan worden goedgekeurd. Ook hier geldt dat er geen afdracht van huurinkomsten aan de gemeente hoeft plaats te vinden.

Kinderopvangorganisatie financiert mee bij nieuwbouw (ad c)

Dit lijkt de meest logische variant. Een schoolbestuur krijgt van de gemeente middelen om tot vervangende nieuwbouw over te gaan. De kinderopvangorganisatie financiert de ruimte die zij nodig

hebben in de nieuwbouw met inzet van eigen middelen. Tot op heden heeft in Deventer nog geen enkele kinderopvangorganisatie deze manier van het verkrijgen van ruimte gebruikt. Ook bij de onlangs goedgekeurde uitbreiding van het Kindcentrum Rivierenwijk is er opnieuw geen sprake van dat de kinderopvangorganisatie in een uitbreiding uitsluitend ten behoeve van kinderopvang financiert.

Gemeente financiert, kinderopvangorganisatie huurt (ad d)

Deze variant is tot nu toe slechts één keer in Deventer toegepast,. Bij de nieuwbouw van het Kindcentrum Borgele heeft de gemeente geïnvesteerd in de realisatie van ruimte voor Partou Kinderopvang, nadat gemeente met Partou overeen waren gekomen dat de huurprijs zodanig wordt vastgesteld dat sprake is afdekking van de kapitaallasten (kosten van rente en afschrijving) en de overige eigenaarslasten, zoals onroerende zaakbelasting, verzekering en groot onderhoud. Om deze variant voor de gemeente kostendekkend te maken is sprake van een hoge huurprijs. Bij dergelijke constructies is het nodig om Vereniging van Eigenaars op te richten met als eigenaars het schoolbestuur en de gemeente.

Uit de gevoerde gesprekken met de schoolbesturen blijkt dat het lastig is om binnen de beschreven mogelijkheden in een aantal voedingsgebieden een goede plek voor kinderopvang te realiseren. Met name in de volgende voedingsgebieden zijn geen mogelijkheden om kinderopvang binnen de schoolgebouwen te laten plaatsvinden:

- Rivierenwijk
- Hoven
- Binnenstad
- Schalkhaar
- Voorstad

Uitgaande van circa twee groepsruimten voor kinderopvang zou circa 150 m² bvo voor kinderopvang in schoolgebouwen moeten worden uitgebreid. Grofweg zou dit een investering van per voedingsgebied van circa € 560.000,-- betekenen in totaal circa € 2,8 miljoen. Voor dergelijke investeringen is een gemeente echter niet aan zet. Het gaat immers om huisvesting van commerciële kinderopvangorganisaties.

1.9 Overige reacties schoolbesturen op 1^e concept en 2^e concept IHP

In de periode september 2020 tot en met maart 2021 hebben gesprekken met de schoolbesturen plaatsgevonden die hadden aangegeven over het eerste concept met de gemeente in gesprek te willen. De mening van de schoolbesturen dat zij de kinderopvang het liefste onder hetzelfde dak zien is in de vorige paragraaf al behandeld. Deze overige reacties zijn in de paragrafen waarin de voedingsgebieden worden beschreven zo veel mogelijk verwerkt.

Daarnaast was een belangrijk onderwerp van gesprek de voorzieningen die sommige schoolbesturen zelf hebben gerealiseerd in de achterliggende jaren als de gemeente bij groei van het aantal leerlingen niet kon overgaan tot de bekostiging van de uitbreiding van hun schoolgebouwen, omdat er binnen de afstandsnormen van de wetgeving verwijzing mogelijkheden naar leegstand konden worden aangeboden.

Daarnaast hebben de schoolbesturen gevraagd bij de besprekingen over het 2^e concept gevraagd om de thema's duurzaamheid en frisse scholen in dit IHP te benoemen. Deze thema's vindt u terug in de paragrafen 1.11 en 1.12.

1.10 Eigen noodlokalen van schoolbesturen

De schoolbesturen DAM en OPOD hebben in het recente verleden op eigen kosten noodlokalen gerealiseerd, omdat zij een dislocatie in een gebouw op afstand van de hoofdlocatie niet als een oplossing voor het ruimte tekort van hun scholen zagen. De gemeente heeft in het eerste concept

steeds aangegeven dat de gemeente geen rekening houdt met de aanwezigheid van deze lokalen en verbond daaraan de conclusie dat deze scholen adequaat zijn gehuisvest. De schoolbesturen zijn het daar niet mee eens, want als de noodlokalen op termijn moeten worden vervangen dan komt de school opnieuw ruimte te kort en uitbreiding is een voorziening waarvan bekostiging bij de gemeente kan worden aangevraagd. Deze situatie doet zich de komende jaren voor bij de Kleine Planeet aan de Rielierweg en bij de Montessorischolen aan de Van Lithstraat en Oudaenstraat. In de paragrafen van de desbetreffende voedingsgebieden wordt hier nader op ingegaan.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat indien de vervanging van dergelijke noodlokalen aan de orde is de schoolbesturen daarvoor een verzoek bij de gemeente kunnen indienen. De gemeente zal alsdan de wet- en regelgeving hanteren en indien er leegstand binnen de mogelijkheden van de verordening aanwezig zijn daarnaar verwijzen. Het zal dus gaan om maatwerk waarbij ook wordt gekeken naar de herkomst van de leerlingen. Is er waar de leerlingen wonen een school van dezelfde richting? In principe staan er in elk voedingsgebied voldoende permanente schoolgebouwen voor de kinderen die in dat voedingsgebied wonen, maar door de keuze van ouders voor een bepaalde school of locatie ontstaat op sommige plekken krapte en op andere plaatsen leegstand. Als de gemeente deze ontwikkeling zou faciliteren met huisvesting zou dit toename van de leegstand leiden en wellicht ook tot een toename van segregatie.

1.11. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed inclusief onderwijshuisvesting

De teksten in deze paragraaf betreffen zowel het directe vastgoed van de gemeente, te weten de gebouwen waarvan de gemeente het volledige eigendom heeft en waarvoor de gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud en het indirecte vastgoed, zoals de schoolgebouwen waarbij de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van de gebouwen.

De gemeente Deventer streeft ernaar om in 2030 een energie neutrale stad te zijn. Minder energie gebruiken en duurzame energie opwekken zijn belangrijke manieren om Deventer duurzamer te maken lezen we in het Milieubeleidsplan van de gemeente. Samen met partners, ondernemers en inwoners van Deventer wordt gewerkt aan een energie neutrale stad.

Een energiezuinige, gezonde en duurzame school levert een bijdrage aan een duurzame wereld en is daarmee een statement aan leerlingen en de omgeving. Bij nieuwbouw of renovatie is het belangrijk om al in een vroeg stadium eisen te formuleren aan het ontwerp van het gebouw en de installaties. De maatregelen kunnen dan nog in het ontwerp worden geïntegreerd en zo kunnen kosten worden bespaard. Het uiteindelijke doel is een zo gezond, comfortabel en energiezuinig mogelijke school binnen het beschikbare budget.

Eind 2020 heeft de gemeenteraad de Routekaart Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed Deventer vastgesteld. De routekaart is een startnotitie waarin een beeld is geschetst van de integrale samenhang en omvang van de verduurzamingsopgave. De routekaart geeft richting aan het langetermijnperspectief en inzicht in de keuzes die op korte en lange termijn gemaakt moeten worden om te komen tot een duurzame en energie neutrale maatschappelijk vastgoedportefeuille. De routekaart is inmiddels uitgewerkt in een portefeuillestrategie en investeringsprogramma 2022-2030 dat zicht geeft op de benodigde middelen om de beoogde doelstellingen te realiseren. Deze zijn ter informatie aangeboden aan de raad om mee te nemen in verdere afwegingen.

De portefeuillestrategie laat zien op welke wijze de gemeente op een programmatische wijze sturing kan geven aan een duurzame en energie neutrale maatschappelijke vastgoedportefeuille. De focus ligt op een CO2 reductie van 33% in 2030. Omdat in het investeringsprogramma naast duurzaam groot onderhoud ook rekening wordt gehouden met de vervangende nieuwbouw en renovatie na 2030 is de scope van de portefeuillestrategie 2050. Doel is om op dat moment een nagenoeg CO2 neutrale vastgoedportefeuille te hebben.

De verduurzaming van het maatschappelijke vastgoed kan op deze manier programmatisch aangepakt worden, om de doelstellingen 2030 en 2050 meest optimaal te kunnen realiseren. Op basis van verschillende indicatoren (zoals kostenefficiëntie, zichtbaarheid in relatie tot voorbeeldfunctie, energiereductie na verduurzaming, bijdrage in doelstelling CO2 reductie) kan gestuurd worden. Indien de benodigde middelen beschikbaar worden gesteld, kan de dekking van verduurzaming bij nieuwbouw en renovatieopgaven vanuit het investeringsprogramma verduurzaming maatschappelijk vastgoed plaats vinden.

Met de ambitie van 2050 energieneutraal kan op een kostenefficiënte wijze worden gewerkt aan de verduurzaming van de vastgoedportefeuille met een totale investering van 45 miljoen. Het College van Deventer heeft eind mei 2021 vastgesteld dat de benodigde middelen niet beschikbaar zijn en dat de gemeente wacht op middelen van het Rijk om de verduurzaming te kunnen realiseren.

1.12. Frisse scholen en ventilatie

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland definieert een frisse school als volgt: "Een frisse school is een schoolgebouw (basis- of voortgezet onderwijs) met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu als het gaat om luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid".

Het Corona-virus heeft ervoor gezorgd dat luchtkwaliteit en ventilatie in schoolgebouwen prominenter op de agenda staat dan ooit. Zo stelt het RIVM: "Goed ventileren is noodzakelijk voor een gezond en prettig binnenklimaat. Het helpt ook om de overdracht van luchtweginfecties, zoals COVID-19, te beperken. Ventileren is het 24 uur per dag verversen van de binnenlucht met verse buitenlucht. De verse buitenlucht vervangt steeds een deel van de lucht in de binnenruimte die vervuild is door bijvoorbeeld fijnstof en vocht. Scholen kunnen ventileren door ramen op een kier te zetten, via roosters of kieren, of met mechanische ventilatiesystemen. Daarnaast is regelmatig luchten van ruimtes belangrijk. Luchten doe je bijvoorbeeld door gedurende 10 tot 15 minuten ramen en deuren wijd tegen elkaar open te zetten. Je laat dan in één keer veel verse lucht naar binnen."

Luchtkwaliteit is een eerste verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, maar zowel de schoolbesturen als de gemeente beschikken niet op over de financiële middelen dit groots aan te pakken. Bij renovatie en nieuwbouw kan wel worden gestreefd naar een volledig frisse school. Eind vorig jaar verscheen de regeling "Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) om het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen te verbeteren. De regeling gaat uit van 30% financiering door het Rijk en 70% financiering door het schoolbestuur, waardoor er geen enkel schoolbestuur in Deventer gebruik kunnen maken van deze subsidie, omdat de kosten van 70% niet kunnen worden opgebracht.

1.13 Uitgangspunten

Dit IHP geeft een overzicht van de stand van zaken op hoofdlijnen per wijk en een aantal mogelijke oplossingsrichtingen die, op basis van goede inhoudelijke planvorming, verder worden ingevuld en uitgewerkt. De volgende uitgangspunten zijn zoveel mogelijk leidend bij het bepalen van uiteindelijke oplossingsrichtingen.

- Bij nieuw- en verbouw worden, daar waar mogelijk, maatregelen getroffen om duurzaamheid te verhogen en energieverbruik te verminderen.
- Gemeente en onderwijs kijken samen naar financiële mogelijkheden en gevolgen voor verbetering van huisvesting (bijvoorbeeld cofinanciering en het benutten van externe fondsen/ subsidiemogelijkheden).

- Kinderen krijgen de kans om zich vanuit een doorgaande lijn en in pedagogisch krachtige omgeving te ontwikkelen. Kansen om door te ontwikkelen tot een Integraal Kindcentrum worden benut en waar mogelijk gecreëerd.
- Gelijkwaardigheid in (technische) kwaliteit en in beschikbare voorzieningen wordt nagestreefd. Huisvesting is een continu proces. Planvorming hierover start met afspraken hoe we in Deventer omgaan met schoolgebouwen van 40 jaar en ouder.
- Oplossingen voor capaciteitsproblemen worden éérs gezocht binnen het huidige bestand van schoolgebouwen.
- Uitrust van schoolgebouwen, deelgebruik, het overstijgen van wijkgrenzen of opdelen van voorzieningen zijn daarbij nadrukkelijk in beeld.
- Solidariteit leidt ertoe dat daar waar zich knelpunten voordoen, deze in het licht van gezamenlijkheid worden opgelost. De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de desbetreffende schoolbesturen, oplossingsrichtingen worden met elkaar besproken en consequenties van de gekozen oplossing worden gezamenlijk gedragen.

1.14. Wat willen we in het IHP terugzien?

Met dit IHP willen schoolbesturen en gemeente een stap verder gaan dan alleen te kijken naar het hierboven genoemde wettelijke kader. Daarom wordt in dit IHP niet alleen een beschrijving van het onderwijslandschap gegeven, maar wordt ook zoveel mogelijk een antwoord gegeven op vragen als is er in elke wijk tenminste één voldoende kwalitatief goed gehuisveste school aanwezig met voldoende vierkante meters. Los van de denominaties wordt per wijk gekeken hoe de leegstand kan worden teruggebracht, waarbij de goede schoolgebouwen worden behouden en verouderde slechte schoolgebouwen worden afgestoten. Ook geeft dit IHP richting of Deventer per wijk een kindcentrum moet hebben of hoe wordt omgegaan met succesvolle kindcentra die een capaciteitsprobleem hebben als gevolg van dit succes. Wordt in deze gevallen toch doorverwezen naar omliggende wijken met leegstaande schoolgebouwen of is onder specifieke voorwaarden toch uitbreiding mogelijk?

We lopen in dit IHP al zoveel mogelijk vooruit op de landelijke plannen die er zijn met betrekking tot onderwijshuisvesting. Met name het vraagstuk “renovatie of niet” vraagt om een helder omschreven kader. Afspraken omtrent wie welke onderdelen in geval van renovatie moet bekostigen zijn daarbij noodzakelijk. Zolang de voorziening renovatie evenwel nog niet als een voorziening in de wet en verordening is opgenomen worden nog geen renovaties bekostigd. De gemeente wacht hiervoor de nadere landelijke regelgeving af.

1.15 Stand van zaken in Deventer

Gebouwenbestand

De gemiddelde leeftijd van de 49 schoolgebouwen die in gebruik zijn bij het primair onderwijs bedraagt 52,4 jaar bedraagt. De leeftijd van de gebouwen varieert van 4 jaar tot 136 jaar. Toch zijn er sedert de decentralisatie van de onderwijshuisvesting in 1997 van het Rijk naar de gemeenten in Deventer circa 10 tallen oude schoolgebouwen vervangen en afgestoten. Uit de bijlage leeftijd schoolgebouwen kan tevens kan worden afgelezen welke schoolgebouwen via de 40 jaar cyclus een renovatie bekostigd door de gemeente hebben gehad. In 2014 is de gemeente gestopt met de bekostiging van de renovatie van schoolgebouwen als gevolg van een uitname uit het gemeentefonds en de overheveling van de voorziening onderhoud buitenkant van gemeente naar de schoolbesturen per 1 januari 2015.

In dit IHP wordt dus al wel in beeld gebracht welke schoolgebouwen in de komende jaren voor renovatie in aanmerking zouden kunnen komen, maar met het opstellen van een toetsingskader wordt de landelijke regelgeving afgewacht.

De gebouwen die kunnen worden aangemerkt als gebouwen waarbij de komende jaren de afweging moet worden hoe met de eerste of tweede 40 jaarcyclus moet worden omgegaan zijn hieronder opgenomen:

gebouw/adres	Bouw- jaar	Eerdere	bvo m2		vervangende nieuwbouw of renovatie	jaar
			renovatie	huidig		
						fictief
Sancta Maria Lettele	1938	onbekend	1104	700	Vervangende nieuwbouw goedgekeurd.	2022
Zwaluwenburg 6-8-10	1980	Nee	4410	1500	verzoek vervangende nieuwbouw	2022
Rythmeen, Pr. Constanstijnstr.	1973	Nee	1233	1233	Nader te bepalen	2022
Complex Colmschaterenk*	1985	Nee	3737	1900	Nader te bepalen	2025
Smyrnastraat (Kleine Planeet)	1986	Nee	1143	p.m.	Nader te bepalen	2026
Langestraat 1 (Hovenschool)	1986	Nee	1275	1275	Nader te bepalen	2026
Kerkstraat, Adwaita	1909	onbekend	918	918	Nader te bepalen	2029
Enkdwarsstraat 5	1981	Nee	462	Ca 150	Verzoek om een bijdrage in groot onderhoud is behandeling.	2022
Arkelstein 8	1975	Nee	1782	p.m.	Nr te bepalen	2025
* Eikvaren, Boseanemoon, Roessinkpad						

1.16. Basisschoolleerlingen

De afgelopen 10 jaar is het aantal basisschool kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar gedaald van circa 9.300 leerlingen in 2010 tot circa 8200 leerlingen in 2020. Een dergelijk grote afname is voor de komende 15 jaar niet voorspeld. Wel daalt het aantal leerlingen de komende jaren nog verder. Volgens de Integrale leerlingenprognose 2019 van Kennis en Verkenning is rond het jaar 2025 het laagste aantal leerlingen bereikt, te weten circa 7.900. Daarna vindt er een lichte stijging plaats en zijn er in het jaar 2034 circa 7.900 leerlingen voor het basisonderwijs geprognostiseerd. In zomer van 2020 heeft Kennis en Verkenning opnieuw een integrale leerlingenprognose uitgedraaid en deze laat een grotere daling van het aantal leerlingen zien. Opgemerkt wordt dat in de prognose uitkomsten tot en met 2025 de vastgesteld woningbouwprogramma's voor de verschillende wijken zijn doorberekend. Omdat er na 2025 nog geen vastgestelde woningbouwprogramma's zijn, is er geen toename door huizenbouw in de jaren na 2025 bekend en kan deze derhalve ook niet worden berekend. Dit verklaart in elk geval de forse daling in de toekomst, welke door nieuwe woningbouw gematigd kan worden. In de onderstaande tabel (nummer nog noemen) is een vergelijking van het aantal leerlingen op teldatum 1 oktober 2020 opgenomen en de geprognostiseerde leerlingenaantallen uit de prognoses 2019 en 2020. De cijfers van de leerlingenprognose 2019 zijn in de ruimtebehoefte berekeningen in dit IHP voor de basisscholen gehanteerd.

School	1-okt-20	1-okt-21		1-okt-25		1-okt-34	
	telling	prog 19	prog 20	prog 19	prog 20	prog 19	prog 20
Hagenpoortschool	206	180	189	161	172	176	163
Hovenschool	242	235	249	217	228	223	220
C Wilkeshuisschool	150	192	170	181	158	201	151
Kleine Planeet incl. Tintaan	420	372	398	352	382	369	360
Borgloschool	199	184	185	176	176	194	166
De Flint	325	390	356	493	405	455	408
De Schakel	0	72	74	64	65	69	62
Het Roessink	160	121	136	110	126	122	127
Kolmenscate	234	249	236	228	223	252	223
Wizard	418	477	423	394	345	385	302
Slingerbos	302	317	287	318	279	288	281
Sleutel	185	178	176	186	186	189	202
Dorpschool	247	238	260	239	262	257	253
Rythmeen	169	176	172	174	170	188	163
Looschool	39	30	34	28	31	31	30
Wij de Wereld	163						
Totaal openbare scholen	3459	3411	3345	3321	3208	3399	3111
Adwaita	427	372	394	347	357	381	344
Kindcentrum Kleurrijk	209	253	226	226	198	243	191
Vijf-er	592	486	508	400	413	390	361
Nicolaasschool	447	444	450	421	427	411	388
Sancta Maria	94	85	94	77	81	86	80
Het Palet	157	157	156	146	146	156	139
De Rank	183	170	179	141	148	140	133
Windroos	127	179	134	162	120	175	114
Steenuil	136	193	193	283	283	240	240
Wereldwijzer (incl.Okkenbroek)	243	233	246	211	226	230	225
Zonnewijzer	196	163	183	163	186	180	184
Deventer Leerschool	215	215	213	212	226	223	210
Vrije School	225	222	240	216	218	225	210
Montessori (EDMS)	293	493	498	484	498	508	482
Montessori Oudaenstraat	210						
Lambiente	0	124	123	112	108	117	103
Ontdekking	265	211	230	178	190	173	167
Kindcentrum Rivierenwijk	293	330	290	342	307	352	302
Olijfboom	294	293	264	282	245	293	234
Zonnebloem	102	196	204	194	199	201	194
Totaal bijzonder onderwijs	4708	4819	4825	4597	4576	4724	4301
Totaal basisonderwijs	8167	8230	8170	7918	7784	8123	7412

De vorenstaande tabel laat enkele opvallende uitkomsten zien:

- De Cees Wilkeshuisschool daalt sneller dan de prognosecijfers laten zien;
- De toename van het aantal leerlingen in het schoolgebouw Kei13 (de Flint en de Steenuil) gaat minder snel dan verwacht en wellicht is de groei van de Zonnewijzer in Diepenveen hiervan mede een gevolg;
- De afname van het aantal leerlingen van de Wizard gaat sneller dan geprognostiseerd en mogelijk is de niet geprognostiseerde groei van de Vijf-er hiervan de oorzaak;
- Mutaties die bij de opstelling van de leerlingenprognoses 2019 en 2020 nog niet bekend waren zijn: de scholen de Schakel en I Ambiënte zijn samengegaan in de Wij de Wereld, de Eerste Deventer Montessorischool is per 1 augustus 2020 gesplitst in twee afzonderlijke scholen, te weten Montessorischool Van Lithstraat en Montessorischool Oudaenstraat.

De grote afname van het aantal leerlingen in de afgelopen 10 jaar heeft er voor gezorgd dat ondanks de afstoting van grote en verouderde schoolgebouwen de overcapaciteit nog altijd hoog is.

1.17. Overcapaciteit/Leegstand²

In beeld gebracht welke ruimtebehoefte de basisscholen in Deventer hebben, zowel uitgedrukt in lokalen als in vierkante meters bruto vloeroppervlakte (hierna: m2 bvo). Eerst is uitgegaan van de telgegevens op 1 oktober 2019 en vervolgens zijn conform de meest recente integrale leerlingenprognose de gegevens voor de data 1 oktober 2021, 1 oktober 2026 en 1 oktober 2014 toegevoegd. Hier ontstaat dan naar de toestand op 1 oktober 2019 het volgende beeld:

Beschikbare lokalen voor het basisonderwijs:	540 lokalen
Ruimtebehoefte per 1 oktober 2019 basisscholen:	<u>405 lokalen</u>
Formele leegstand conform verordening:	135 lokalen

Beschikbare m2 bvo voor het basisonderwijs:	52469 m2
Ruimtebehoefte per 1 oktober 2019 basisscholen	<u>37919 m2</u>
Formele leegstand conform verordening	14550 m2

Kijkend naar de leerlingenprognose dan loopt de leegstand in lokalen in de komende 15 jaar op naar circa 148 lokalen en 15788 m2 bvo.

Een belangrijk onderdeel van dit IHP is dan ook zo veel mogelijk de leegstand terug te brengen. Er gaat veel onderwijsgeld verloren aan leegstaande lokalen. Kosten van een boven normatief lokaal (dus formeel leeg, maar wel in gebruik zonder dat daar bekostiging tegenover staat) bedragen circa € 4.500,- per lokaal. Bij een leegstand van circa 130 lokalen met de leegstand loopt het bedrag al op richting 6 ton. Het betreft een ruwe indicatie. Voor de goede orde het zijn kosten die het schoolbestuur maakt, tenzij het de gebouwen betreft die inmiddels aan de gemeente zijn teruggegeven. Dit betreft op dit moment de gebouwen Bierstraat 54 en Zwaluwenburg 10.

1.18. Verhuur door schoolbesturen³

In aantallen in de voorgaande paragraaf is geen rekening gehouden met het gegeven dat schoolbesturen een aantal lokalen verhuurt. Volgens de opgave van de schoolbesturen worden er op dit moment 29 lokalen verhuurd.

In het volgende hoofdstuk wordt per voedingsgebied ingegaan op de huidige situatie en wordt elke paragraaf afgesloten met enkele conclusies of maatregelen.

² Deze paragraaf wordt in de zomer 2021 geactualiseerd.

³ Deze paragraaf wordt in de zomer 2021 geactualiseerd.

Hoofdstuk 2 Stand van zaken in de voedingsgebieden primair onderwijs

2.1. Hoven

Op de Hoven aan de overkant van de IJssel bevindt zich een openbare basisschool, te weten de Hovenschool. Op de Hoven en in de naast gelegen Steenenkamer (gemeente Voorst) bevinden zich geen andere basisscholen. Gemeente Voorst heeft een aantal jaren geleden de Wilpsedijkschool opgeheven en dat zorgde tijdelijk voor een toename van het aantal leerlingen op de Hovenschool. Het gebouw is in 2015 door het schoolbestuur OPOD uitgebreid met twee permanente lokalen en circa 200 m² bvo. De gemeente heeft daarvoor het toen geldende normbedrag voor een tijdelijke uitbreiding vergoed. Het schoolbestuur heeft rond 2015 flink in het schoolgebouw geïnvesteerd. Sedert een flink aantal jaren staan er op het plein bij de school twee noodlokalen. Deze noodlokalen zijn zodanig aangepast dat ze gedurende langere tijd goed te gebruiken zijn.

De piek in het aantal leerlingen lag in 2015 en nu daalt het aantal leerlingen langzaam. De prognose laat ook zien dat de afname van leerlingen zich verder doorzet en daardoor ontstaat geleidelijk aan enige leegstand. Het schoolbestuur kan dus op enig moment besluiten dat de tijd rijp is om de noodlokalen af te stoten.

Het oorspronkelijke gebouw van de Hovenschool is in 1986 gebouwd. In 2026 bestaat het oudste bouwdeel 40 jaar en alsdan zullen schoolbestuur en gemeente bezien in hoeverre de noodzaak bestaat om nadere huisvestingsvoorzieningen te treffen. Op dit moment kan de conclusie worden getrokken dat de Hovenschool adequaat is gehuisvest. Uit de gesprekken met het schoolbestuur wordt de aanwezigheid van kinderopvang op afstand als een gemis ervaren.

Maatregelen/Conclusies Hoven:

- **De Hovenschool is adequaat gehuisvest.**
- **Na 2025 bezien of aanvullende huisvestingsvoorzieningen nodig zijn voor het permanente gebouw in verband met de komende wetswijziging ten aanzien van de voorziening “renovatie”.**
- **Verwijdering van de beide noodlokalen als het schoolbestuur aangeeft deze niet meer nodig te hebben.**

2.2. Binnenstad

In het voedingsgebied Binnenstad bevinden zich drie basisscholen:

1. De openbare Hagenpoortschool
2. De interconfessionele basisschool De Windroos
3. De algemeen bijzondere Deventer Leerschool

Hagenpoortschool

Deze school is gehuisvest in een monumentaal pand uit 1894 in Bagijnenstraat. De school ligt naast het Burgerweeshuis en heeft een schoolplein aan de overkant van de straat. De school bestaat uit 8 lokalen. Het pand is in 2005 geheel verbouwd en vervolgens in 2012 gerenoveerd. Uit de berekening van de ruimtebehoefte blijkt dat het aantal m² bvo krap is. Er zijn weliswaar 8 lokalen, maar de nevenruimten hebben een geringe omvang. De ruimte in het monumentale pand is echter met de verbouwing van 2005 en de renovatie en aanpassing in 2012 maximaal benut.

Voor de Hagenpoortschool lag de piek van het aantal leerlingen omstreeks het jaar 2015. Inmiddels is een lichte teruggang in de leerlingenaantallen waar te nemen. In de Binnenstad gaan veel leerlingen naar school die elders in Deventer wonen. De prognose waarin deze trend is verwerkt laat zien dat de komende 15 jaar een afname van circa 25 leerlingen wordt verwacht.

De Windroos

Deze basisschool is gehuisvest in een modern schoolgebouw midden in de binnenstad. In dit multifunctionele gebouw heeft de school de eerste en tweede verdieping in gebruik. Op de begane gronden zitten winkels. Het schoolplein is op het binnenterrein en bevindt zich op het dak van de winkels. Het gebouw is in 1992 gebouwd, dus eerst in 2032 is een mogelijke 40 jaar cyclus aan de orde.

Lang was de Windroos in de Broederenstraat de hoofdlocatie met een dislocatie in de Bierstraat. Per 1 augustus 2019 heeft het schoolbestuur de dislocatie in de Bierstraat gesloten, omdat de overcapaciteit aan ruimten op beide locaties zodanig was opgelopen dat de leerlingen in één gebouw konden worden gehuisvest. Die beslissing heeft een nadelige invloed gehad op het aantal leerlingen dat op dit moment de Windroos bezoekt. Per 1 oktober 2018 telde de school nog 200 leerlingen, terwijl op 1 oktober 2020 dit aantal naar 127 is gedaald. Ondanks het afstoten van de dislocatie blijft er daar een overcapaciteit in het gebouw aan de Broederenstraat van drie lokalen aanwezig. Net als de Hagenpoortschool kent ook dit gebouw weinig nevenruimte zodat het aantal m² bvo geen groot overschot laat zien.

De prognose geeft door het sluiten van de dislocatie een vertekend beeld. Het is onduidelijk of de geprognoseerde 175 leerlingen in 2034 de school nog zullen bezoeken. Omdat het aantal m² bvo redelijk passend is bij het huidige aantal leerlingen kan worden geconcludeerd dat de Windroos adequaat is gehuisvest.

Deventer Leerschool

In de Brinkpoortstraat 7 is de Deventer Leerschool gehuisvest. De school heeft een schoolbestuur dat alleen het bestuur over deze school uitoefent. Het gebouw is oud (1894) en de gevel heeft een beeldbepalende status. In feite kan worden gesteld dat het schoolgebouw in de periode 2005-2015 steeds ingrijpend onderhoud heeft gehad, bekostigd door de gemeente die tot 1 januari 2015 verantwoordelijk was voor de bekostiging van het onderhoud buitenkant van schoolgebouwen. Een renovatie is niet aan de orde geweest, omdat het schoolbestuur in 2001 een ander schoolgebouw is aangeboden waarvan het schoolbestuur geen gebruik wenste te maken, omdat dit gebouw niet in de binnenstad stond.

De Deventer Leerschool is een stedelijke voorziening en heeft daarom de gehele gemeente als voedingsgebied. In geval van ruimtetekort kan voor deze school dan ook naar huisvesting binnen de grenzen van de gehele gemeente worden gezocht. Op de basis van de prognose is hiervan geen sprake. Het aantal leerlingen schommelt al jaren rond de 220 leerlingen. Dit is ook de maximale capaciteit van de school. De school houdt daar met haar aanname van nieuwe leerlingen rekening mee. Ook de prognosecijfers tonen een gelijk beeld van 215 in 2021 naar 223 leerlingen in 2034.

Maatregelen/Conclusies Binnenstad:

- **In de Binnenstad hoeven de komende jaren geen huisvestingsvoorzieningen te worden getroffen.**
- **De komende 10 jaar is nog geen sprake van een 40 jaar cyclus voor de schoolgebouwen.**

2.3. Zwolsewijk-Zandweerd

In dit voedingsgebied zijn de volgende scholen gehuisvest:

- De RK basisschool Adwaita (2 locaties)
- De openbare basisschool Cees Wilkeshuisschool;
- De per 1 augustus 2020 verzelfstandige Montessorischool Oudaenstraat
- VSO-locatie De Linde (zeer moeilijk lerende kinderen), Rubenstraat (zie hoofdstuk 3).

Adwaita

De hoofdlocatie van deze school is de Jacob van Deventerstraat. Het gebouw J. Sinthenstraat wordt eveneens gerekend tot de hoofdlocatie van de school. Daarnaast heeft de school een dislocatie in de Kerkstraat. Een aantal jaren geleden heeft het schoolbestuur ervoor gekozen de onderbouw op de hoofdlocatie onder te brengen en de bovenbouw groepen 6 tot en met 8 op de dislocatie.

Locatie Kerkstraat

De Kerkstraat is een gebouw uit 1909. Dit gebouw is het enige gebouw waarop het economisch claimrecht uit de Wet op het primair onderwijs niet van toepassing is. Het gebouw is van vóór 1920 en gebouwd met gelden van de Rooms Katholieke kerkgemeenschap. Daarom ligt zowel het juridisch als het economisch eigendom bij het schoolbestuur. Als dit gebouw in toekomst niet meer nodig zou zijn voor onderwijs dan kan het schoolbestuur zelf beslissen wat er met het gebouw gaat gebeuren. Voorlopig is deze situatie nog niet aan de orde, want de Adwaita is over alle de locaties goed gevuld met leerlingen.

Sinds de decentralisatie huisvesting in 1997 heeft in geen renovatie van het gebouw plaatsgevonden. Volgens de 40 jaarcyclus zou dit gebouw daarvoor in aanmerking komen in 2029.

Locatie Van Deventerstraat/Sintenstraat

Op de hoofdlocatie zijn de 2 schoolgebouwen uit respectievelijk de bouwjaren 1952 en 1956. Het is niet bekend of de beide schoolgebouwen al voor de decentralisatie van de huisvesting in 1997 hun 40 jaarlijkse cyclus hebben ondergaan. Er wordt vanuit gegaan dat dit wel het geval is en dat deze schoolgebouwen eerst in 2032 en 2036 mogelijk in aanmerking komen voor renovatie of vervangende nieuwbouw.

Prognose voor Adwaita

Als we kijken naar de prognose voor deze basisschool dan daalt het aantal leerlingen van 424 op 1 oktober 2019 tot circa 348 in 2026 om daarna weer licht te stijgen naar circa 380. Voor Adwaita betekent dit de 18 groepen in de toekomst niet meer worden gehaald en dat de school rekening moet met 1 of 2 lokalen leegstand. De overcapaciteit zal echter niet groot genoeg zijn om één van de locaties af te kunnen stoten. Als Adwaita tegen de verwachting in toch verder zou groeien en er een ruimtetekort zou ontstaan dan kan worden verwezen naar de leegstand in de nabijheid gelegen openbare Cees Wilkeshuisschool.

Cees Wilkeshuisschool, Johannes van Vlotenlaan

Deze openbare basisschool is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1950 en dit gebouw heeft in het jaar 2002 een volledige renovatie ondergaan. De Cees Wilkeshuisschool heeft na een flink aantal jaren van ruimtetekort het leerlingenaantal vanaf 2012 zien dalen van circa 320 naar 150 leerlingen. De overcapaciteit is in 2021 daardoor opgelopen tot circa 6 lokalen (circa 600 m² bvo). Dit houdt dat indien er bij een andere school in dit voedingsgebied een ruimtetekort ontstaat er een beroep op de beschikbare ruimten in het gebouw van de Cees Wilkeshuisschool wordt gedaan.

Montessorischool Oudaenstraat

In elk geval tot het eind van het schooljaar 2019/2020 was de Oudaenstraat een dislocatie van de Eerste Deventer Montessorischool (EDMS) met de hoofdlocatie op de Van Lithstraat op de rand van

het voedingsgebied Keizerslanden. De schoolbesturen DAM en OPOD hebben de minister verzocht om de dislocatie van de EDMS te mogen verzelfstandigen door het BRIN-nummer van de Montessorischool in Colmschate-noord te mogen verplaatsen. Eind juli 2020 is het ministerie met de voorgestelde verplaatsing akkoord gegaan. De gemeente heeft het schoolbestuur er bij de noodzakelijke advisering over deze verplaatsing op gewezen dat in geval van verzelfstandiging van de dislocatie de vaste voet van 200 m2 bvo niet als uitbreiding kan worden geclaimd.

Het gebouw uit bouwjaar 1950 in 2009 geheel gerenoveerd en up to date gemaakt. De EDMS beschikte over een derde dislocatie in het gebouw Kei13 in Keizerslanden doch het schoolbestuur heeft een paar geleden besloten de locatie in Kei13 op te heffen en op eigen kosten noodlokalen in de Oudaenstraat bij te plaatsen. Naar verwachting van het schoolbestuur kunnen de noodlokalen nog mee tot circa het jaar 2030. Indien te zijner tijd sprake is van vervanging van de noodlokalen kan het schoolbestuur hiervoor een verzoek bij de gemeente indienen. Zoals hiervoor is aangegeven zal dan gebruik moeten worden gemaakt van de leegstand in de Cees Wilkeshuisschool die op een geringe afstand van deze school ligt.

Conclusies/maatregelen Zwolsewijk-Zandweerd

- **De openbare Cees Wilkeshuisschool kent een forse leegstand.**
- **Het gebouw van de Cees Wilkeshuisschool is gerenoveerd en een volgende 40 jaarcyclus is eerst in 2042 aan de orde.**
- **Adwaita is qua ruimtebehoefte adequaat gehuisvest.**
- **De 40 jaarcyclus voor de gebouwen van Adwaita is aan de orde in de jaren 2029, 2032 en 2036.**
- **De Montessorischool Oudaenstraat is per 1 augustus 2020 een zelfstandige school en beschikt door de aanschaf van noodlokalen door het schoolbestuur over voldoende huisvesting.**
- **Het gebouw Oudaenstraat is eerst in het jaar 2049 voor een volgende 40 jaarcyclus aan de beurt.**
- **Bij mogelijke toekomstige verzoeken om uitbreiding van de scholen Adwaita of Montessorischool Oudaenstraat wordt de voorziening medegebruik in de Cees Wilkeshuisschool aangeboden.**
- **In dit voedingsgebied is de verwachting dat de gemeente de komende 10 jaar niet hoeft te investeren in de huisvesting van de scholen.**

2.4. Voorstad

Het voedingsgebied Voorstad begint in de oostkant met de Bekkummer en eindigt aan de westkant met het Rode Dorp. In het oostelijk deel, dat wil zeggen ten oosten van de Brinkgrevenweg is slechts nog één school gevestigd, te weten de openbare basisschool De Kleine Planeet aan de Rielierweg. Per 1 augustus 2019 heeft het schoolbestuur Varietas de dislocatie van de Windroos aan de Bierstraat opgeheven. Het opheffen van de dislocatie die een eigen buurtfunctie had heeft geleid tot een extra druk op de Kleine Planeet en het Kindcentrum Rivierenwijk.

De andere scholen liggen ten westen van de Brinkgrevenweg. Dit zijn:

- Vrije School Kleine Johannes (Oosterstraat);
- De Olijfbom, Evangelische basisschool (Enkdwarsstraat);
- Dislocatie Smyrnastraat van de openbare basisschool de Kleine Planeet.

Kleine Planeet

Rielierweg

Deze school heeft als onderwijsconcept Jenaplan onderwijs. Voor 2018 was de Kleine Planeet een nevenvestiging van de Flint, maar heeft sinds 2017 een eigen Brinnummer. Dit kon door de toenmalige openbare basisschool De Paladijn aan de Smyrnastraat samen te voegen met de locatie Kleine Planeet aan de Rielierweg. De Kleine Planeet aan de Rielierweg is een aantrekkelijke school c.q. locatie voor veel ouders. Het schoolbestuur heeft daarom zelf op eigen kosten 1 of meerdere noodlokalen bij de hoofdvestiging aan de Rielierweg geplaatst. De schoolbestuur deed dit omdat de gemeente voor het ruimtetekort van de school destijds verwees naar overcapaciteit in o.a. de Bierstraat en toen nog in de Rivierenwijk. Het schoolbestuur gaf echter dan de voorkeur aan het zelf aanschaffen van noodlokalen. Deze noodlokalen zijn in de beschikbare capaciteit van de school niet meegeteld, omdat deze niet door de gemeente zijn bekostigd. Nu de Kleine Planeet één school is met twee vestigingen is er geen aanleiding om de huisvesting aan de Rielierweg verder uit te breiden, omdat in de dislocatie aan de Smyrnastraat nog voldoende ruimte is voor de leerlingen die niet op de hoofdlocatie terecht kunnen. De afstand tussen de Rielierweg en Smyrnastraat bedraagt over de weg gemeten: 1,6 kilometer (fietsroute). De drukke Brinkgrevenweg kan wel een barrière worden aangemerkt. Het gebouw dateert uit 1955 en heeft in jaar 2004 een eenvoudige renovatie ondergaan.

Indien te zijner tijd sprake is van vervanging van de noodlokalen op de locatie aan de Rielierweg kan het schoolbestuur hiervoor een verzoek bij de gemeente indienen. Zoals hiervoor is aangegeven zal dan eerst worden gekeken in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van de nog aanwezige ruimte in de Smyrnastraat en daarna naar de eventuele andere mogelijkheden binnen de 2 kilometer afstand.

Smyrnastraat

De Smyrnastraat is een gebouw en locatie dat minder in trek lijkt bij ouders dan de Rielierweg. Daardoor willen ouders die niet met hun kinderen terecht kunnen in de Rielierweg liever uitwijken naar het Kindcentrum Rivierenwijk. De locatie Smyrnastraat ligt evenwel aan een mooie speeltuin. Naschoolse opvang biedt daardoor ook veel mogelijkheden voor de kinderen uit de buurt.

Om de druk op het Kindcentrum Rivierenwijk te temperen is aan OPOD de vraag voorgelegd of het mogelijk is dat de Kleine Planeet, die al een dislocatie in de Smyrnastraat heeft, wellicht het leegstaande schoolgebouw in Bierstraat zou kunnen betrekken en de Smyrnastraat te verlaten. Het schoolbestuur heeft hier naar gekeken en heeft daarover het volgende standpunt ingenomen:

- Het gebouw Bierstraat past niet bij het onderwijsconcept (Jenaplan onderwijs), terwijl het gebouw in de Smyrnastraat daarvoor juist wel de goede ruimten voor heeft.

- De Kleine Planeet, dislocatie Smyrnastraat trekt veel leerlingen uit het Rode Dorp. Als de school verhuist naar de andere kant van de Brinkgrevenweg dan heeft het Rode Dorp/Voorstad oost geen buurtschool meer.

Voorts wordt opgemerkt dat in verband met het vertrek van de buurtschool Mikado enkele jaren geleden uit de Enkdwarsstraat het Rode Dorp geen buurtschool meer kent. Ook dit gegeven pleit ervoor om de Kleine Planeet een dislocatie te laten hebben in de Smyrnastraat. De afstand van het Rode Dorp naar de Bierstraat zou voor veel ouders te ver weg zijn van hun woonhuizen.

Het gebouw aan de Smyrnastraat is in 1986 gebouwd en heeft tot nu toe geen renovatie ondergaan. In 2026 bestaat gebouw 40 jaar en alsdan zullen schoolbestuur en gemeente bezien in hoeverre de noodzaak bestaat om nadere huisvestingsvoorzieningen te treffen.

De prognose voor de Kleine Planeet laat zien dat de school -ook zonder rekening te houden met de noodlokalen van het schoolbestuur- met de beide locaties over voldoende huisvesting beschikt. Op dit moment kan ook de conclusie worden getrokken dat op korte termijn geen aanvullende huisvestingsvoorzieningen voor de Kleine Planeet hoeven worden getroffen.

De Olijfboom

Deze school die in 2011 in Deventer nieuw van start is gegaan heeft in 2016 zijn definitieve huisvesting in de Enkdwarsstraat gekregen, nadat de school de stichtingsnorm ruimschoots had gehaald. De Olijfboom is de enige school van de richting Evangelisch onderwijs en is daarmee een stedelijke voorziening die in principe overal in Deventer kan worden gehuisvest. Het gebouw in de Enkdwarsstraat kwam vrij doordat Varietas de basisschool Mikado verplaatste naar Kindcentrum het Palet.

Het grote schoolgebouw aan de Enkdwarsstraat kent 12 groepsruimten. Dit aantal lokalen komt overeen met de ruimtebehoefte van de school. Ook op basis van de prognose is de ruimtebehoefte van de school tot en met 2034 gelijk aan 12 groepen. Om de functie van een kindcentrum goed te kunnen vervullen kan het schoolbestuur tevens beschikken over het kleuterschoolgebouw aan de overzijde van het schoolplein. Hiervoor gelden afspraken die in een beschikking zijn vastgelegd met het schoolbestuur. In elk geval is overeengekomen met het schoolbestuur dat in geval de huisvesting in het hoofdgebouw niet meer toereikend is voor het aantal leerlingen er gebruik moet worden gemaakt van de voormalige kleuterschool op nummer 5. Dit gebeurt dan ook omdat de school qua het aantal lokalen weliswaar in het grote schoolgebouw goed uitkomt, maar qua m2 bruto vloeroppervlakte komt de school te kort en maakt daarom gebruik van het gebouw op nummer 5.

Het hoofdgebouw dateert weliswaar uit 1903 maar wordt gezien als een prettig schoolgebouw. Dit komt ook door een grote renovatie die in het jaar 2009 is uitgevoerd en in 2016 is de school nog verder aangepast als definitieve huisvesting voor de Olijfboom. De Olijfboom is qua ruimte dan ook adequaat gehuisvest.

Het schoolbestuur heeft in een reactie op het vorenstaande aangegeven zich zorgen te maken over de staat van onderhoud van het voormalige kleuterschoolgebouw. Met name het ingrijpend onderhoud dat aan dit gebouw op de planning staat is voor het schoolbestuur een probleem. Het gebouw is in 2021 40 jaar oud en op dit moment is een levensverlengde renovatie niet aan de orde.

Voor het kleuterschoolgebouw zijn in 2016 tussen schoolbestuur en gemeente de volgende afspraken gemaakt:

- Het gebouw wordt in de huidige staat (anno 2016) aan het bestuur overgedragen.
- Er worden geen onderhoudsvoorzieningen of aanpassingen voor dit gebouw door de gemeente bekostigd.

- Dit gebouw mag door de stichting worden verhuurd voor activiteiten van een kindcentrum, mits de huurcontracten zodanig zijn opgesteld dat in geval van groei van het aantal leerlingen van de Olijfboom de ruimte geheel of gedeeltelijk beschikbaar kan komen voor de huisvesting van leerlingen van de Olijfboom.
- De ontvangen huurpenningen behoeven niet aan de gemeente te worden afgedragen.
- De huurcontracten worden vooraf aan de gemeente ter goedkeuring voorgelegd.
- Op de Enkdwarsstraat zal door de gemeente geen verdere uitbreiding van gebouwen worden bekostigd.

Omdat toch een deel van de Enkdwarsstraat 5 door het tekort aan m² in het hoofdgebouw voor de huisvesting van leerlingen van de Olijfboom moet worden gebruikt, wordt het schoolgebouw Enkdwarsstraat 5 op de aandachtlijst met gebouwen die tegen de 40 jaarcyclus aanlopen genoteerd en tevens is een verzoek van het schoolbestuur in behandeling genomen waarin zij een bijdrage voor de ingebruikname van het schoolgebouw Enkdwarsstraat 5 vraagt. De aanvraag betreft het programma 2022.

Kleine Johannes

De Vrije school Kleine Johannes is gehuisvest in twee naast elkaar liggende oude schoolgebouwen in de Oosterstraat direct achter het station in de Voorstad. Beide schoolgebouwen zijn in eigendom overgedragen aan het schoolbestuur. In totaal bevinden zich in deze gebouwen 13 groepsruimten. Dat is voldoende voor de ruimtebehoefte van de school, want met circa 225 leerlingen heeft de school een ruimtebehoefte van 10 groepen. De gemeente gaat ervan uit dat de school nog met drie groepen kan groeien binnen de beschikbare schoolgebouwen. Dit zijn dan de drie lokalen die het schoolbestuur nu verhuurt aan een kinderopvangorganisatie. Die toestemming wordt door de gemeente verleend zolang het aantal leerlingen van de school niet zodanig groeit dat de verhuurde ruimten weer nodig zijn voor het onderwijs. Toch is het schoolbestuur van mening dat er meer ruimte zou moeten komen om in het aantal leerlingen te groeien met behoud van de verhuursituatie. De school werkt met wachtlijsten en moet steeds vaker “nee” verkopen aan ouders die hun kinderen graag op de vrije school willen plaatsen.

Zoals in hoofdstuk 1 van dit IHP is beschreven botst deze situatie met de gescheiden financiële verantwoordelijkheden van een gemeente en een kinderopvangorganisatie. In het gesprek met het schoolbestuur over het eerste concept van het IHP is vervolgens door hen aangegeven dat de ambitie van de vrije school is om het aantal leerlingen in de komende jaren te verdubbelen. In de toekomst zou dan als dat op grond van de stichtingsnormen mogelijk is een tweede vrije school in Deventer kunnen ontstaan. Een vrije school is een stedelijke voorziening en huisvesting is dan ook mogelijk in alle voedingsgebieden binnen de grenzen van de gemeente Deventer. Een dislocatie in andere voedingsgebieden, bijvoorbeeld in Colmschate, van de vrije school is daarbij als optie genoemd. Het schoolbestuur heeft aangegeven nu eerst te gaan bekijken in hoeverre voor de kinderopvang, die nu in het schoolgebouw ruimten huurt, een andere plek in directe omgeving van de school kan worden gevonden, zodat de school eerst met circa 3 groepen kan groeien.

De school is gehuisvest in het oudste schoolgebouw van Deventer uit 1884 en is in 2004 (3 x 40 jaar!) gerenoveerd en daarmee kan worden vastgesteld dat de Kleine Johannes adequaat is gehuisvest.

Bierstraat 54

In dit mooie in 2010 gerenoveerde schoolgebouw uit 1929 wordt na het opheffen van de dislocatie van de Windroos per 1 augustus 2019 geen onderwijs meer gegeven. Het gebouw is op dit moment nog niet afgestoten aan de Vastgoed, omdat er mogelijk nog andere knelpunten in de onderwijshuisvesting moeten worden opgelost.

Conclusies/maatregelen Voorstad

- De ontwikkelingen met betrekking tot de ambitie van de vrije school af te wachten.
- De noodlokalen die door OPOD zijn geplaatst bij de Rielierweg zijn niet meegeteld in de bepaling van de capaciteit van de Kleine Planeet. Indien de noodlokalen moeten worden vervangen en er een ruimtetekort ontstaat kan het schoolbestuur een verzoek daartoe bij de gemeente indienen.
- De gebouwen van de vrije school Kleine Johannes en de hoofdlocatie van de Kleine Planeet aan de Rielierweg komen de eerste 10 jaar nog niet aanmerking voor een 40-jaarscyclus;
- Na 2025 bezien of aanvullende huisvestingsvoorzieningen nodig zijn voor het gebouw Smyrnastraat in verband met de wetswijziging over de voorziening “renovatie”.
- Uiterlijk per 1 januari 2022 te besluiten of het schoolgebouw aan de Bierstraat zijn onderwijsfunctie al dan niet kan behouden.

2.5. Keizerslanden/Steenbrugge

In dit voedingsgebied de volgende gevestigd:

- De openbare basisschool De Flint, in het gebouw Kei13 aan het Wezenland;
- De RK/PC school De Steenuil, in het gebouw Kei13 aan het Wezenland;
- De Eerste Deventer Montessorischool met als hoofdlocatie de Van Lithstraat.
- De RK/PC school het Palet aan het Spijkerpad;
- Een school voor speciaal basisonderwijs: De Panta rhei in het gebouw De Kroon aan de Koningin Wilhelminalaan (zie hoofdstuk 3)
- De Taalschool De Tintaan, eveneens gevestigd in het gebouw De Kroon;
- School voor voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen "Intermetzo Deventer" in de Splithofstraat (zie hoofdstuk 3).

Kei13 (Flint en Steenuil)

Kei13 is een groot multifunctioneel gebouwencomplex dat in 2010 is gerealiseerd op het snijvlak van de uitbreidingswijk Steenbrugge en het bestaande Keizerslanden. Het gebouw is het eigendom van een Vereniging van Eigenaars. 43% is het eigendom van Woonbedrijf Ieder1 en 57% is van de gemeente. Het gemeentelijke deel bestaat uit 2 gymnastiekzalen en ruimte voor 2 basisscholen. De ruimte voor de basisscholen is in gebruik gegeven aan De Flint en de Steenuil. Tot 1 januari 2021 was ook de basisschool de Zonnebloem met 2 ruimten in het gebouw Kei13 gehuisvest, maar de Zonnebloem is na de Kerstvakantie verhuisd naar de Vijfhoek. De daarmee vrijgespeelde ruimten zijn aan de Flint en Steenuil in gebruik gegeven. De gymzalen worden door de gemeente buiten schooltijd exclusief verhuurd aan de gymnastiekvereniging SVOD.

Het gebouw Kei13 kent een enigszins ongelukkige start. Toen het schoolgebouw werd opgeleverd in december 2010 verkeerde ons land in een economische crisis waardoor de realisatie van de nieuwbouwwijk Steenbrugge een aantal jaren werd uitgesteld. Daardoor konden scholen met een tijdelijk huisvestingsprobleem gemakkelijk in de lege ruimten van Kei13 worden gehuisvest. Dit betrof de Zonnebloem en de EDMS, die ook een aantal jaren gebruik heeft gemaakt van lokalen in Kei13.

Inmiddels groeit het aantal kinderen dat in Steenbrugge is komen te wonen gestaag. De ruimtebehoeften voor de openbare basisschool De Flint en de RK/PC school de Steenuil kan daarom het beste in gezamenlijkheid worden gezien. Als de prognosecijfers van 2019 worden vertaald naar de ruimtebehoefte berekening in m2 bvo dan ontstaat het volgende beeld:

1-okt	ruimtebehoefte			capaciteit	tekort
Jaar	Steenuil	Flint	totaal	Kei13	over m2
2020	1068	2059	3127	3894	767
2021	1192	2219	3411	3894	483
2022	1314	2375	3689	3894	205
2023	1427	2499	3926	3894	-32
2024	1546	2633	4179	3894	-285
2025	1657	2753	4410	3894	-516
2026	1658	2768	4426	3894	-532
2027	1647	2763	4410	3894	-516
2028	1627	2748	4375	3894	-481
2029	1607	2731	4338	3894	-444
2030	1576	2706	4282	3894	-388
2034	1432	2556	3988	3894	-94

Op het eerste gezicht lijkt dit een knelpunt waarmee terdege rekening moet worden gehouden. Het is echter niet duidelijk wat voor keuzes de bewoners van de nieuwbouwwijk Steenbrugge gaan maken. In de prognose 2019 wordt ervan uitgegaan dat 100% van de ouders die voor een openbare school kiezen allemaal naar De Flint gaan en dat 100% van de ouders die voor een PC/RK-school kiezen allemaal naar de Steenuil gaan. Inmiddels blijkt dat er ook kinderen uit Steenbrugge naar de openbare of RK/PC-scholen in Diepenveen gaan. Het voorstel voor Kei13 is dan ook om na de update van de integrale leerlingenprognose na 1 oktober 2021 zo goed mogelijk te berekenen hoe het aantal leerlingen dat in Kei13 naar school zich ontwikkelt. Indien blijkt dat er op basis van de nieuwste prognosecijfers ruimtetekorten blijven bestaan, verdient het aanbeveling om samen met het Woonbedrijf Ieder1 te kijken welke mogelijkheden er zijn om ruimte van dit woonbedrijf ten behoeve van het onderwijs te huren. Leegstand waarnaar kan worden verwezen binnen de regels van de Verordening is aanwezig in het Spijkerpad op de basisschool Het Palet. De afstand op de fiets van Kei13 naar het Palet is circa 1,5 kilometer. De leegstand in de scholen Slingerbos, Sleutel en Cees Wilkeshuisschool is over de weg gemeten meer dan 2 kilometer dus een verwijzing voor de Kei13 leerlingen naar die scholen valt af.

Eerste Deventer Montessorischool (EDMS)

Tot het eind van het schooljaar 2019/2020 was de Van Lithstraat de hoofdlocatie van de school met een dislocatie in de Oudaenstraat (zie paragraaf 2.3). Nu het Ministerie de verplaatsing van het Brinnummer van de Montessorischool in Colmschate-noord naar de Oudaenstraat heeft goedgekeurd is de EDMS nog slechts op 1 locatie gehuisvest. Uit de reactie van het schoolbestuur (OPOD) op het eerste concept IHP kwam naar voren dat er door het schoolbestuur zelf twee noodlokalen bij de hoofdlocaties zijn gerealiseerd. Deze noodlokalen zijn in de berekening van de capaciteit van de school niet meegenomen. De verwachting van het schoolbestuur is dat de noodlokalen nog circa 6 jaar dienst kunnen blijven doen. Nu de school nog op 1 locatie is gehuisvest is het goed even stil te staan bij het aantal leerlingen en de ruimtebehoefte van de school. Kijkend naar de teldatum 1 oktober 2020 geeft dit het volgende actuele beeld met de aanwezigheid van 294 leerlingen:

capaciteit gebouw		ruimtebehoefte		tekort	
bvo m2	groepen	bvo m2	groepen	bvo m2	groepen
1617	11	1679	13	-62	-2

Hieruit blijkt dat het tekort van circa 62 m2 en 2 groepsruimten kan worden opgevangen door de noodlokalen. Indien deze noodlokalen niet door het schoolbestuur waren aangeschaft dan was het ruimtetekort opgelost binnen de leegstand van een school in dit voedingsgebied.

Indien te zijner tijd sprake is van vervanging van de noodlokalen kan het schoolbestuur hiervoor een verzoek bij de gemeente indienen. Bekeken wordt alsdan of er in de omgeving van de school leegstand bij andere scholen aanwezig is.

Het gebouw aan de Van Lithstraat stamt uit bouwjaar 1950 is in 2008 geheel gerenoveerd en up to date gemaakt.

Kindcentrum Het Palet

Deze RK/PC-school is in 2001 in het gebouw gekomen. Het schoolgebouw was daarvoor in gebruik als mavo en kwam vrij door de fusie van de 3 scholen voor voortgezet onderwijs in Deventer. Het gebouw is voordat het dienst kon gaan doen als basisschool aangepast en gerenoveerd. Het aantal leerlingen van het Palet is na een dip in 2015 (92 leerlingen) de laatste 4 jaar gegroeid naar circa 160 leerlingen. Volgens de prognose is het aantal leerlingen van het Palet stabiel rond de 150 kinderen. Dat houdt in dat de school een flinke overcapaciteit kent (circa 8 lokalen). Uit een opgave van het schoolbestuur blijkt dat 2 lokalen worden verhuurd aan de Stichting Raster, waarmee de leegstand dus met 2 lokalen afneemt. Het gebouw uit bouwjaar 1950 is in 2008 geheel gerenoveerd en up to

date gemaakt. Het is niet bekend hoe het schoolbestuur (Varietas) omgaat met de overcapaciteit van de school.

Tintaan

De Tintaan is een bovenschoolse voorziening voor basisschoolkinderen die de Nederlandse nog onvoldoende beheersen om in het reguliere basisonderwijs te kunnen meedraaien. Dit betreft jaarlijks ongeveer 100 tot 120 leerlingen die officieel via het brinnummer van de Kleine Planeet worden meegeteld voor de bekostiging door het Rijk. De overcapaciteit van het gebouw De Kroon is aangewend voor de huisvesting van de kinderen van de Tintaan. Op dit moment gaan alle Tintaan leerlingen naar de Kroon, terwijl tot voor enige jaren terug de kinderen verspreid zaten over diverse schoolgebouwen in Deventer. Het mooie van de gezamenlijke huisvesting van de Pantarhei en Tintaan is dat er veel expertise in het gebouw aanwezig is voor de kinderen die extra begeleiding nodig hebben.

Conclusies/maatregelen Keizerslanden-Steenbruggen

- **De ruimtebehoefte van de Flint en Steenuil in Kei13 volgen aan de hand van een update van de integrale leerlingenprognose**
- **De groei van het aantal kinderen in Steenbrugge leidt mogelijk tot een tijdelijk tekort in het gebouw Kei13**
- **Het schoolgebouw Spijkerpad (Kindcentrum Het Palet) kent een forse leegstand die volgens de regels van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs kan worden ingezet voor ruimtetekorten van de basisscholen EDMS, Flint of Steenuil.**
- **De schoolgebouwen in Keizerslanden komen de komende 10 jaar niet in aanmerking voor een eventuele 40 jaarcyclus.**
- **De Pantarhei en de Tintaan zijn in de Kroon adequaat gehuisvest.**

2.6. Rivierenwijk

In de Rivierenwijk is één basisschool gevestigd, te weten het Kindcentrum Rivierenwijk. Het gebouw is in het jaar 2014 gerealiseerd en behoort tot één van de mooiste schoolgebouwen van Deventer. Toch is er een huisvestingsprobleem in het Kindcentrum. Was er in de eerste jaren nog sprake van een overcapaciteit in lokalen, anno 2019 is de overcapaciteit nagenoeg weg gewerkt. Dit heeft al tot gevolg gehad van de kinderopvang niet langer onder het dak van het kindcentrum kon worden gerealiseerd.

In 2019 is de aanvraag om uitbreiding van het Kindcentrum Rivierenwijk (KCR) door de gemeente afgewezen en is een verwijzing gegeven voor huisvesting in de Bierstraat waar een gebouw leeg staat. Reden: er is leegstand en daarom is een bekostigingsplafond van 0 euro voor de voorziening uitbreiding vastgesteld. KCR heeft tegen deze beslissing bezwaar aangetekend. Onder regie van de Bezwaarschriftencommissie heeft in maart 2020 een mediaton gesprek tussen KCR en gemeente plaatsgevonden. Het KCR werd in de gelegenheid gesteld om de prognose behorende bij aanvraag nader toe te lichten aan de hand van een aantal concrete vragen van de gemeente.

Hierop is een reactie ontvangen en beoordeeld. Eén van de belangrijkste conclusies is dat in de Rivierenwijk sprake is van een permanent ruimtetekort. Permanent dat wil zeggen langer dan 15 jaar. Ook blijkt het belangstellingspercentage voor het KCR in de prognose te laag was vastgesteld. De interesse voor scholen in de Rivierenwijk was voorafgaand aan de nieuwbouw (2014) sterk gedaald, maar op dit moment komen de aanmeldingen voor het KCR volop uit de Rivierenwijk. Dit heeft ook te maken met tempo waarin nieuwe huizen in de Rivierenwijk worden gebouwd.

Naar de letter van de wet- en regelgeving kan de gemeente volharden in een verwijzing naar een leegstaand gebouw op een afstand van minder dan 2 kilometer van het KCR. Bij de besluitvorming in 2012 over de realisering van een kindcentrum is het belang van goede onderwijsvoorzieningen voor de kinderen in de Rivierenwijk echter een belangrijk uitgangspunt geweest:

“In het “Stedenbouwkundig Raamwerk Rivierenwijk Deventer”, zoals dat door de raad eind 2011 is vastgesteld, is als locatie van het Kindcentrum Rivierenwijk (KCR) gekozen voor de plek ten oosten van de kruising Maasstraat en Amstellaan; centraal in de wijk, aan het Kindlint en daardoor bereikbaar voor alle kinderen in de wijk. Het KCR ligt goed in het zicht en functioneert daarmee als baken in de wijk. In de herstructurering van de Rivierenwijk neemt het KCR een belangrijke plaats in. In dit gebouw wordt het basisonderwijs(Rivierenwijkschool) samengevoegd met verschillende kind gerelateerde voorzieningen in de leeftijd tot 13 jaar. De planning is dat na de zomer van 2014 het KCR in gebruik wordt genomen. Hier spreekt een grote ambitie uit. De realisatie heeft dan ook hoge prioriteit en vervult met de aanleg van de Amstellaan een trekkersrol in de vernieuwing van Rivierenwijk”.

Het schoolbestuur heeft aangegeven dat vanaf de zomer 2020 kinderen vanuit de Rivierenwijk niet meer bij het KCR kunnen worden in geschreven , omdat de huisvesting van deze kinderen op het KCR niet mogelijk is. Er gaan nu circa 80 kinderen naar het KCR die niet in de Rivierenwijk wonen naar school op het KCR. In het kader van de mediation zijn afspraken met het schoolbestuur gemaakt over het toelaten van het aantal kinderen uit andere voedingsgebieden dan de Rivierenwijk.

Op dit moment gaan circa 30 leerlingen vanuit de Voorstad Oost (voornamelijk uit de Bekkummer) naar het KCR op school. Omdat de enige school in de Voorstad Oost de Kleine Planeet is en dat deze school volledig is gevuld en geen extra leerlingen kan toelaten is het begrijpelijk dat ouders de weg naar de dicht bij zijnde school zoeken en dat is het KCR. Ook vanuit de historie gezien behoorde de locatie Rielersweg (adres van de huidige Kleine Planeet) in het verleden tot de basisschool de Snippeling in de Rivierenwijk. Formeel is Voorstad echter een ander voedingsgebied dan de Rivierenwijk.

In verband met het vorenstaande is aan OPOD de vraag voorgelegd of het mogelijk is dat de Kleine Planeet, die al een dislocatie in de Smyrnastraat heeft, wellicht het leegstaande schoolgebouw in Bierstraat zou kunnen betrekken. Dit zou de druk op het KCR vanuit de Bekkummer kunnen verkleinen. OPOD heeft hier naar gekeken en heeft daarover het volgende standpunt ingenomen:

- Het gebouw Bierstraat past niet bij het onderwijsconcept (Jenaplan onderwijs), terwijl het gebouw in de Smyrnastraat daarvoor juist wel de goede ruimten voor heeft.
- De Kleine Planeet, dislocatie Smyrnastraat trekt veel leerlingen uit het Rode Dorp. Als de school verhuist naar de andere kant van de Brinkgrevenweg dan heeft het Rode Dorp/Voorstad oost geen buurtschool meer.

Uit onderstaande tabel blijkt dat er sprake is van een permanent ruimtetekort. In de ruimtebehoefte berekening van het KCR is rekening gehouden met het gewicht van de leerlingen voor de bepaling van de bekostiging. Het gewicht wordt onder anderen bepaald aan de hand van het opleidingsniveau van de ouders van de leerlingen.

1	2	3	4	5	6
jaar (1 okt)	lln	groepen met gewicht	bvo m2	te kort lokalen	te kort bvo m2
2020	294	15	1855	0	-
2021	305	15	1917	0	-
2022	328	16	2047	1	-94
2023	329	16	2052	1	-99
2024	337	17	2097	2	-144
2025	334	17	2080	2	-127
2026	340	17	2114	2	-161
2027	339	17	2108	2	-155
2028	341	18	2119	3	-166
2029	344	18	2136	3	-183
2030	349	18	2165	3	-212
2031	354	18	2194	3	-241
2032	361	18	2233	3	-280
2033	366	18	2261	3	-308
2034	374	19	2305	4	-352

huidig aantal lokalen: 15

huidig aantal m2 bvo: 1953 m2.

Op basis van de bovenstaande gegevens vraagt KCR uitbreiding met 2 lokalen. Inclusief met bijbehorende nevenruimten wordt verzocht om een uitbreiding van circa 220 m2. Gezien de bovenstaande geprognostiseerde tekorten is dit een redelijk verzoek. Bij de bouw van het KCR is er op voorgesorteerd dat een uitbreiding met 2 lokalen mogelijk is.

De volgende oplossingsrichtingen zijn in 2020 voorgelegd aan college en gemeenteraad:

1. Vasthouden aan bekostigingsplafond en verwijzen naar de Bierstraat

Volgens de wet- en regelgeving is een verwijzing voor het KCR naar het leegstaande gebouw in de Bierstraat mogelijk. De Bierstraat ligt weliswaar in een ander voedingsgebied (Voorstad), maar de afstand tussen KCR en Bierstraat is over een veilige en voor kinderen

begaanbare weg minder dan 2 kilometer. Indien het bij het KCR zou gaan om een tijdelijk ruimtetekort dan ligt de verwijzing naar dit gebouw voor de hand.

2. Uitbreiding met 2 lokalen

Geconcludeerd kan worden dat het gaat om een permante ruimtebehoefte. Het hebben van een dislocatie voor een school is geen ideale situatie. Zeker als het gaat om 1 of 2 groepen in een ander gebouw. Daarom wordt in de toelichting op de Wet op het primair onderwijs ook aangegeven dat een gemeente de voorziening “uitbreiding” in geval van een permanent ruimtetekort niet moet laten prevaleren boven de voorziening “medegebruik in een ander gebouw” of “het in gebruik nemen van een dislocatie”. Het concept van een kindcentrum, het belang van de doorgaande leerlijnen voor kinderen van 2 tot 13 jaar en de achtergrond van de Rivierenwijk pleiten voor uitbreiding van het KCR.

Bij de behandeling van de begroting in november 2020 hebben college en gemeenteraad besloten akkoord te gaan met de bekostiging van de uitbreiding van het Kindcentrum Rivierenwijk met 2 lokalen. Het schoolbestuur treedt op als opdrachtgever en bouwheer en is in 2021 begonnen met de voorbereidingen voor deze uitbreiding. Het bestuur van het KCR had graag gezien dat ook uitbreiding had kunnen plaatsvinden voor de peuters. De kinderopvangorganisatie bleek echter -net als in 2012- niet te willen investeren in een uitbreiding van het kindcentrum.

Conclusies/maatregelen Rivierenwijk

- **Na de realisering van de uitbreiding is het KCR adequaat gehuisvest.**

2.7. Borgele-Platvoet

In het voedingsgebied Borgele-Platvoet waren tot en met 2020 drie scholen gevestigd, te weten:

- Borgschool, openbare basisschool in het Kindcentrum Borgele;
- De Linde, so school voor zeer moeilijk lerende kinderen in het Kindcentrum Borgele;
- Basisschool De Zonnebloem

Zonnebloem

In de Kerstvakantie 2020/2021 is de Zonnebloem verhuisd naar haar definitieve huisvesting aan het Andriessenplein in de Vijfhoek. Het sterk verouderde schoolgebouw aan het Wittenstein 128 is per 1 januari 2021 overgedragen aan het programma Vastgoed van de gemeente Deventer. De gemeente ontwikkelt deze locatie de komende jaren voor woningbouw.

Kindcentrum Borgele

Aan het Groenewold bevonden zich twee oude schoolgebouwen. Fasegewijs zijn beide schoolgebouwen gesloopt en in 2016 is de nieuwbouw van het Kindcentrum Borgele gerealiseerd. Dit betrof vervangende nieuwbouw voor de scholen De Linde (ter vervanging van de Splithofstraat) en voor de Borgschool (ter vervanging van het oude gebouw Groenewold 182).

Borgschool

Deze openbare basisschool heeft door de ingebruikname van de nieuwbouw te maken met een toenemend aantal leerlingen. Voorheen gingen veel leerlingen die op de Platvoet wonen naar het Slingerbos in Diepenveen dat met de fiets vanuit de Platvoet goed is te bereiken. De ingebruikname van de nieuwbouw heeft ervoor gezorgd dat de Borgschool van 106 leerlingen in 2013 naar 190 op 1 oktober 2019 is gegroeid. Met 190 leerlingen heeft de school 8 groepen te huisvesten gelijk aan het aantal lokalen in het kindcentrum. In 2019 is een verzoek om uitbreiding van het nieuwe gebouw met een negende lokaal voor de Borgschool afgewezen, omdat binnen de regels van de Verordening huisvesting nog huisvesting in Kei13 beschikbaar was. Zoals uit de paragraaf over Keizerslanden blijkt stroomt het gebouw Kei13 de komende jaren vol met leerlingen van de Steenuil en de Flint. Een verwijzing naar de nu nog aanwezige leegstand zou voor de Borgschool dus slechts een zeer tijdelijke oplossing bieden.

Kijkend naar de ontwikkeling van het aantal leerlingen (199 leerlingen op 1 oktober 2020) van de Borgschool dan komt deze school op dit moment ongeveer 150 m² bvo te kort. Nu verwijzing naar Kei13 niet meer aan de orde is, moet worden nagegaan of er binnen de leegstand in het basisonderwijs nog andere verwijzingsopties aanwezig zijn. Te denken valt aan het Slingerbos in Diepenveen en de Cees Wilkeshuisschool.

De afstand tussen Groenewold en het Slingerbos is over de weg precies 2 kilometer. Aan het criterium van een “voor leerlingen veilige weg” vanuit Borgele naar Diepenveen lijkt geen sprake te zijn. Bovendien maakt het feit dat het Slingerbos al medegebruik heeft van de basisschool De Zonnewijzer de inwoning van een tweede school niet voor de hand ligt.

Wat betreft de afstand tussen de Cees Wilkeshuisschool en het Kindcentrum Borgele is de afstand volgens Google Maps 2,5 kilometer. Er zijn echter slimme fietsroutes die net binnen de 2 kilometer liggen. In de praktijk zal een verwijzing naar de leegstand in de Cees Wilkeshuisschool qua afstand problemen voor leerlingen en de school opleveren.

Volgens de prognosecijfers zal het aantal leerlingen van de Borgschool in de komende jaren weer afnemen, zodat dat als door het schoolbestuur opnieuw om uitbreiding zou worden gevraagd er sprake is van een tijdelijke uitbreiding, bijvoorbeeld in de vorm van noodlokalen bij het kindcentrum.

De Linde

Voor de leerlingen van De Linde is het kindcentrum waar ook de orthodidactisch centrum het Lantaarntje van de Parabool is gehuisvest een ideale locatie. Er wordt inhoudelijk veel samengewerkt tussen Parabool en de Onderwijsspecialisten (schoolbestuur van de Linde). Voor de cluster 3 leerlingen wordt gebruik gemaakt van elkaars expertise.

Als we kijken naar de ruimtebehoefte berekening van de Linde dan valt op dat het aantal m² dat nodig is circa 150 m² meer is dan waarover de Linde in het kindcentrum kan beschikken. Gezien de problematiek van de leerlingen van de Linde is een verwijzing naar leegstand bij een andere basisschool geen optie.

In 2020 leek het probleem van de ruimtetekorten in het Kindcentrum Borgele te zijn opgelost door een vergoeding beschikbaar te stellen voor de huur van ruimte in het naast gelegen gebouw De Poort. Eind 2020 werd duidelijk dat de huur van ruimte in het gebouw De Poort geen doorgang kon vinden.

Het knelpunt van het ruimtetekort blijft dan ook voor de scholen in Kindcentrum bestaan. Op dit moment zijn er geen verzoeken van de schoolbesturen van de Linde en Borgloschool ingediend. Wel is bekend dat gekeken wordt binnen het kindcentrum of een deel van de gemeenschapsruimte op een andere wijze kan worden ingezet, omdat deze ruimte in totale omvang slechts enkele dagen per jaar nodig is.

Conclusies/maatregelen Borgele-Platvoet

- **Borgloschool en SO De Linde kampen met een krappe huisvesting.**
- **Het tekort aan m² van de Borgloschool is volgens de leerlingenprognose van tijdelijke aard.**
- **De partijen in het kindcentrum bekijken nu eerst welke interne aanpassingen mogelijk zijn om meer ruimte te creëren en zullen naar verwachting nog voor de zomervakantie van 2021 een gezamenlijke huisvestingsaanvraag indienen.**

2.8. Colmschate-noord

In dit voedingsgebied zijn op dit moment nog twee basisscholen gehuisvest, te weten:

- Kindcentrum Kleurrijk (RK/PC, gehuisvest in scholencomplex Zwaluwenburg);
- Wij de Wereld, een openbare Montessorischool.

Tot enkele jaren geleden waren er in dit voedingsgebied nog vier basisscholen. In 2019 heeft Varietas de Prins Mauritschool en de Sint Bernardusschool samengevoegd tot één school: het Kindcentrum Kleurrijk. Een jaar later per 1 augustus 2020 hebben de schoolbesturen OPOD en DAM een samenvoeging van de Montessorischool l' Ambiénte en de openbare basisschool de Schakel gerealiseerd, waarbij een openbare Montessorischool ontstond. Het Brinnummer van l' Ambiénte werd met goedkeuring van het ministerie verplaatst naar de school in de Oudaenstraat. Voor de huisvesting heeft Wij de Wereld de locatie aan het Zwaluwenburg verlaten en is het schoolgebouw aan het Eekhoorn nu het onderkomen van de nieuwe school.

Door deze mutaties die noodzakelijk waren door de terugloop van het aantal leerlingen zijn er nog twee scholen over in dit voedingsgebied. De leeggemaakte Prins Mauritschool en Schakel zijn inmiddels in beheer bij de gemeente. Het Kindcentrum Kleurrijk heeft op dit moment voldoende m2 in het Zwaluwenburg voor de huisvesting van haar leerlingen. Tevens is ruimte verhuurd aan een kinderopvangorganisatie.

Complex Zwaluwenburg (Polakkers)

In een eerste gesprek over een nieuw IHP in november 2019 is het Zwaluwenburg door de schoolbesturen genoemd als een knelpunt in de huisvesting. Het Zwaluwenburg is een gedateerd gebouw uit 1980. Vanaf 2012 hebben schoolbesturen en gemeente samen al besloten uitsluitend calamiteitenonderhoud aan het complex uit te voeren. In het ingetrokken IHP 2012-2017 was opgenomen dat voor het Zwaluwenburg aan vervangende nieuwbouw in 2020 werd gedacht voor de omvang die dan nog noodzakelijk zou zijn. Naar het zich nu laat aanzien is dat alleen nog voor het Kindcentrum Kleurrijk aan de orde. Varietas heeft voor het programma huisvesting 2021 een verzoek hiertoe ingediend.

De huisvesting van de school staat evenwel niet op zich. Onder het complex is een jongerencentrum (The Mall) in gebruik en zijn er 2 gymnastiekzalen en een voormalig wijkcentrum (de Polakkers) dat eigendom is van de gemeente en wordt beheerd door Beheer Vastgoed. Beheer Vastgoed heeft enkele huurders, te weten Raster en de Leeuwenkuil. In de oorspronkelijke ruimte van een bibliotheek is al meer dan 20 jaar een Chinees restaurant gevestigd met een eigen commerciële eigenaar. Het is dus geen kwestie van het scholendeel van het totale complex slopen en voor één school een gebouw terugzetten. Het vraagstuk verdient een integrale aanpak waarbij ook andere programma's zijn betrokken. Het verdient aanbeveling onder begeleiding van een externe huisvestingsadviseur het gesprek over het Zwaluwenburg met alle betrokken partners aan te gaan. Via de eerste kwartaalrapportage is een budget beschikbaar gekomen voor het verrichten voor een eerste verkenning door een projectleider.

Na afstoting van het Zwaluwenburg zou er nieuwbouw moeten plaatsvinden voor 1500 m2 basisonderwijs. Handhaving van een deel van het Zwaluwenburg in een gerenoveerde vorm is tot op heden als optie nooit besproken, maar kan wel in de opgave worden meegenomen om ook naar deze optie te kijken. Wat betreft de gymzalen wordt nog opgemerkt dat deze qua behoefte allebei nodig blijven voor het basisonderwijs.

Conclusies/maatregelen Colmschate-noord

- **Formeren van een werkgroep die zich bezig houdt met de toekomst van het Zwaluwenburg en die een advies uitbrengt aan het college.**
- **Contracteren van een huisvestingsadviesbureau.**

- **Voor de verbetering van de huisvesting van de scholen in Colmschate-noord wordt een financiële reservering opgenomen.**
- **Bezien of de splitsing in 2008 van de voedingsgebieden Colmschate-noord en Vijfhoek in stand moet blijven. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.9.a.**

2.9 Vijfhoek

Andriessenplein

Op dit moment zijn de volgende basisscholen gehuisvest in het complex Andriessenplein:

- Openbare basisschool De Wizard;
- Protestant Christelijke basisschool De Rank
- Montessorischool De Ontdekking
- Islamitische basisschool De Zonnebloem

De leerlingenaantallen op 1 oktober 2019 van de drie basisscholen die op dit moment zijn gehuisvest in het scholencomplex Andriessenplein hebben een gezamenlijke huisvestingsbehoefte van 37 lokalen, terwijl in het gebouw oorspronkelijk 66 lokalen beschikbaar zijn. De drie scholen hebben dus tezamen met een leegstand van 17 lokalen te maken. In m² bvo uitgedrukt is het overschot 2289 m². Nu de basisschool De Zonnebloem per 1 januari 2021 zijn intrek in Andriessenplein 22 heeft genomen dan vermindert de leegstand met 8 lokalen en circa 1250 m². De resterende leegstand zit voornamelijk in de vleugel van het Andriessenplein waar de Ontdekking en de Rank zijn gehuisvest. Inmiddels wordt in de Rank een aantal lokalen verhuurd met toestemming van de gemeente.

Bij de realisering van het schoolgebouw in het jaar 2000 is ervan uitgegaan dat de tweede verdieping in de toekomst niet meer nodig is voor het geven van onderwijs. Bij de bouw is rekening gehouden met de mogelijkheid om schoolwoningen te kunnen realiseren. Gelet op de situatie die is ontstaan nu de Zonnebloem zijn huisvesting in het complex en de verhuur van lokalen door Varietas is het afstoten van de tweede verdieping vooralsnog niet aan de orde.

Het gebouw Andriessenplein is nu halverwege zijn levensduur (20 jaar). De schoolbesturen staan voor een flink aantal forse investeringen in het gebouw. Tezamen met de gemeente hebben de schoolbesturen zitting in een Stichting Beheer MFA De Vijfhoek en wordt gezocht naar een oplossing voor deze investeringen. Door de wetwijziging met betrekking tot het onderhoud in 2015 hebben schoolbesturen niet voor de onderhoud buitenkant kunnen reserveren en de gemeente heeft het onderhoud van de gebouwen “koud”, dat wil zeggen in de staat waarin deze zich op 1 januari 2015 bevonden aan de schoolbesturen overgedragen. Met het bestuur van de Zonnebloem en de Stichting Beheer zijn afspraken gemaakt hoe wordt omgegaan met de verrekening van het achterstallig onderhoud. De semipermanente unit op het Andriessenplein is in gebruik als stafbureau van het Openbaar Onderwijs. Handhaving van deze unit is kijkend naar de ruimtebehoefte van de basisscholen in de Vijfhoek niet nodig.

Leonard Springerlaan 310

Het aantal leerlingen van de Rooms Katholieke basisschool de Vijf-er is nu nog zodanig dat sprake is van een tekort aan 4 lokalen en circa 200 m² bvo. Het schoolbestuur Quo Vadis kiest er echter voor de leerlingen in zijn geheel te huisvesten in het gebouw aan de Springerlaan. Indien Varietas verzoekt om uitbreiding van het gebouw van de Vijf-er dan wordt door de gemeente verwezen naar de leegstand bij De Rank aan het Andriessenplein.

Prognose/Zonnebloem naar de Vijfhoek

Met verwijzing de leerlingenprognose zet de daling van het aantal leerlingen in Vijfhoek zich verder voort. In 2034 zou het overschot in lokalen dan 47 bedragen met een overtollig aantal van 4.607 m² bvo. De komst van de Zonnebloem naar de Vijfhoek compenseert de overcapaciteit slechts voor een deel. Rekening houdend met de prognose tot en met het jaar 2034 en met de komst van de Zonnebloem naar de Vijfhoek ziet het plaatje er als volgt uit:

Vijfhoek per 1 oktober 2034	LIn	behoefte		capaciteit		overschot/tekort	
		lokalen	m2 bvo	lokalen	m2 bvo	lokalen	m2 bvo
Wizard (Andriessenplein)	385	16	2137	24	2714	8	577
Zonnebloem	201	8	1273	12	1250	4	-23
Rank (Andriessenplein)	140	6	904	16	1972	10	1068
Ontdekking (Andriessenplein)	173	7	1070	14	1551	7	481
Vijf-er	390	17	2162	20	2777	3	615
Semi-permanent	0	0	0	7	616	7	616
	1289	54	7546	93	10880	39	3334

Gelet op de huidige overcapaciteit en de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de Vijfhoek kan per direct een aantal maatregelen worden genomen.

Conclusie/maatregelen Vijfhoek:

- Ook na de komst van de Zonnebloem naar het Andriessenplein resteert een forse overcapaciteit.
- In overleg met het openbaar onderwijs kan de semipermanente unit worden afgestoten.
- Openbaar onderwijs zou ervoor kunnen kiezen een deel van het Andriessenplein in te zetten voor de huisvesting van het bestuursbureau.
- Bezien of de splitsing in 2008 van de voedingsgebieden Colmschate-noord en Vijfhoek in stand moet blijven. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.9.a.

2.9.a. Vijfhoek en Colmschate-noord samenvoegen

Toen de plannen in 1997 voor de scholenbouw in de Vijfhoek werden voorbereid was het uitgangspunt dat de gebouwen in de Vijfhoek een dislocatie werden van de toenmalige scholen op het Zwaluwenburg en Eekhoorn in het voedingsgebied Colmschate-noord. Zo kregen de openbare basisschool De Schakel, de PC Prins Maurits, de RK school St. Bernardus en de Montessorischool l' Ambiénte een dislocatie in de Vijfhoek. Het gebouw aan het Andriessenplein was dan ook gebouwd als een dislocatiegebouw waarbij het aantal nevenruimten in het gebouw van een beperktere omvang was dan in een schoolgebouw dat dienst doet als een hoofdlocatie. Uitgangspunt was: In Colmschate-noord neemt het aantal leerlingen af en de leegstand kan worden opgevuld met leerlingen van de dislocaties uit de Vijfhoek.

Echter door de groei van de dislocaties in de Vijfhoek in de begin jaren van deze eeuw kon voor de één na de nadere dislocatie een eigen BRIN-nummer worden aangevraagd en daarmee ontstonden 4 nieuwe zelfstandige basisscholen. Deze ontwikkeling heeft ertoe geleid dat vanaf 2008 de Vijfhoek en Colmschate-noord als twee afzonderlijke voedingsgebieden zijn behandeld (zie IHP 2008-2013). Vanaf dat jaar is dus specifiek gekeken naar de ruimtebehoefte versus de capaciteit in de Vijfhoek. Van de groeiende leegstand in het voedingsgebied Colmschate-noord werd geen gebruik gemaakt om leerlingen vanuit de Vijfhoek te huisvesten op het Zwaluwenburg.

Wanneer de uitsplitsing van beide voedingsgebieden wordt opgeheven ontstaan heel andere scenario's die de leegstand aanzienlijk zouden kunnen beperken. Als we de capaciteit in de Vijfhoek afzetten tegen de ruimtebehoefte van de scholen in Colmschate-noord en de Vijfhoek tezamen dan leidt dat tot de conclusie dat per 1 oktober 2026 voor alle scholen uit Colmschate-noord en de Vijfhoek ruimte beschikbaar is in de Vijfhoek!

Schoolgebouwen in de Vijfhoek (zonder Semipermanente unit)	m2	klassen
Andriessenplein	7487	66
Leonard Springerlaan	2777	20
totale capaciteit in de Vijfhoek	10264	86
Ruimtebehoefte per 1 oktober 2026 Colmschate-noord + Vijfhoek:		
Wizard	2132	16
Rank	894	6
Ontdekking	1070	7
Zonnebloem	1235	6
Vijf-er	2166	7
Schakel/L'Ambiente (525+758-200 ivm vaste voet)	1083	9
Kindcentrum Kleurrijk	1336	10
Totale ruimtebehoefte Colmschate-noord + Vijfhoek	9916	61

Het gebouw Andriessenplein is geschikt voor maximaal 4 basisscholen en het gebouw aan de Leonard Springerlaan voor 1 mogelijk 2 basisscholen. Het is dus maar de vraag of het gewenst is dat alle scholen uit het voedingsgebied Colmschate-noord én de Vijfhoek in de Vijfhoek worden gehuisvest. In Colmschate-noord zou dan geen enkele basisschool meer zijn.

Toch is het van belang om te kijken hoe aan de hoge overcapaciteit in de Vijfhoek een zo goed mogelijke invulling kan worden gegeven. Scenario's die onderzocht kunnen worden zijn:

- **Blijft in Colmschate-noord dient ten minste 1 basisschool (kindcentrum) aanwezig?**

- **Als er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van het schoolgebouw aan het Andriessenplein kan de tweede verdieping (de schoolwoningen) voor het onderwijs op één of op beide vleugels beschikbaar blijven?**
- **Kan de openbare montessorischool (Schakel/l' Ambiënte) worden verplaatst naar de Vijfhoek?**
- **Kan het gebouw Eekhoorn definitief worden afgestoten?**
- **Kan de Rank worden opgeheven en de leerlingen worden toegewezen aan de Vijf-er en het Kleurrijk?**
- **Wordt voor de achterblijvende school in Colmschate-noord adequate huisvesting gerealiseerd in de vorm van nieuwbouw of wordt in geval van behoud van de Eekhoorn dit gebouw voor een stukje uitgebreid ?**

Voor de bovenstaande onderzoeksmaatregelen wordt in principe 5 jaar de tijd uitgetrokken zodat met ingang van het schooljaar 2026/2027 de terugdringing van overcapaciteit is gerealiseerd.

2.10 Colmschate-zuid

In Colmschate-zuid is het aantal leerlingen van 1324 in het jaar 2001 afgenomen tot 601 per 1 oktober 2019. In de loop der jaren is een flink aantal noodlokalen in deze wijk verwijderd, maar ondanks dat is er nog altijd sprake van een forse overcapaciteit. Er zijn 21 lokalen meer in gebruik dan de gezamenlijke ruimtebehoefte van de 3 basisscholen. Het aantal m2 dat leeg staat is 2136 en loopt nog verder op tot circa 2600 m2 in het jaar 2026. Daarna blijft het aantal leerlingen redelijk stabiel en neemt zelfs circa 40 leerlingen toe.

In dit voedingsgebied zijn op dit moment 3 basisscholen gehuisvest, te weten:

- Openbare basisschool Het Roessink
- Openbare basisschool Kolmenscate
- De RK/PC basisschool Wereldwijzer.

Colmschaterenk (Eikvaren-Bosanemoon-Fonteinkruid)

Het scholencomplex Colmschaterenk (meestal gemakshalve het Roessink genoemd) zijn de scholen Het Roessink van OPOD en Wereldwijzer van de Stichting Varietas gevestigd. Oorspronkelijk waren in dit complex 3 basisscholen gehuisvest, maar een aantal jaren geleden heeft Varietas haar 2 scholen in dit complex samengevoegd tot één school, te weten Wereldwijzer. Wereldwijzer heeft overigens nog een nevenvestiging in Okkenbroek. De gegevens van de nevenvestiging zijn niet in deze paragraaf meegenomen, omdat de afstand tussen de hoofdlocatie in Colmschate-zuid en de nevenvestiging in Okkenbroek te ver uit elkaar ligt.

Het complex Colmschaterenk is te groot en veroudert langzaam. In 2025 is het complex 40 jaar oud. Varietas heeft wel een aantal lokalen in gebruik genomen voor haar bestuurskantoor en tevens zijn enkele lokalen verhuurd aan kinderopvang organisaties. Exacte aantallen van verhuur zijn bij de gemeente niet bekend.

Venninkweg (Kolmenscate)

De school Kolmenscate is afzonderlijk gehuisvest in een permanent gebouw aan de Venninkweg. Dit gebouw telt 14 lokalen. Tevens heeft de school nog altijd 4 afgeschreven noodlokalen in gebruik, terwijl daar voor geen enkele huisvestingsnoodzaak meer aanwezig is gezien het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte is afgenomen tot 11 groepen, zodat alle kinderen in het permanente gebouw passen. Op korte termijn kan het schoolbestuur in elk geval overgaan tot het verwijderen van de noodlokalen daarmee neemt de leegstand met 4 lokalen af. Het permanente gebouw van Kolmenscate is in 3 etappes gebouwd:

bouwjaar Venninkweg	aantal lokalen	bvo m2
1991	5	429
1998	4	386
2004	5	717
Totaal	14	1532

De ruimtebehoefte van de beide openbare scholen bedraagt in 2026 $763 + 1367 \text{ m}^2 = 2.130 \text{ m}^2$ bvo. Het is dus geen optie dat beide openbare scholen aan de Venninkweg worden gehuisvest. In het complex Colmschaterenk is voldoende ruimte aanwezig om de school Kolmenscate daar te huisvesten.

Door de ligging van Colmschate-zuid ten zuiden van de Holterweg is in dit IHP van afgezien om te kijken naar huisvestingsopties voor bijvoorbeeld samenvoeging van Colmschate-noord en Colmschate-zuid.

Conclusies/maatregelen Colmschate-zuid

- **OPOD kan besluiten de 4 noodlokalen bij de Venninkweg te verwijderen.**
- **Het scholencomplex waarin het Roessink en de Wereldwijzer zijn gehuisvest is 2025 40 jaar oud en de overcapaciteit (leegstand) is groot.**
- **Beide openbare basisscholen passen in het scholencomplex Roessink/Wereldwijzer.**
- **OPOD, Varietas en gemeente onderzoeken hoe het aantal schoolgebouwen meer passend bij de ruimtebehoefte van de scholen wordt gemaakt.**
- **Gezien de leeftijd van het scholencomplex moet rekening worden gehouden met investeringen ter verbetering en actualisering van de huisvestingssituatie.**

2.11. Lettele/Okkenbroek

Zowel in het dorp Lettele als in Okkenbroek is één basisschool gehuisvest. De prognose van het aantal leerlingen is voor de komende 15 jaar redelijk stabiel op het aantal waarop zich dat nu bevindt.

Okkenbroek.

De Wereldwijzer in Okkenbroek is een nevenvestiging van de PC/RK Wereldwijzer in Colmschate-zuid, maar wordt wel gezien als een volledig zelfstandig werkende school. De ruimtebehoefte van deze nevenvestiging is 3 groepen en in het schoolgebouw aan de Oerdijk zijn ook 3 groepsruimten beschikbaar. In 2017 is het gebouw geheel gerenoveerd. In Okkenbroek zijn van onderwijshuisvesting dan ook geen aanvullende maatregelen noodzakelijk en gesteld kan worden dat deze kleine school adequaat is gehuisvest.

Lettele

In Lettele is één school aanwezig, te weten de RK basisschool Sancta Maria. De school is gehuisvest in een wat groter en verouderd schoolgebouw aan de Bathmenseweg in Lettele. In verband met het door het schoolbestuur Mijn Plein ingediende verzoek om vervangende nieuwbouw wordt hieronder wat dieper op de situatie in Lettele ingegaan.

In het IHP 2012-2017 werd het schoolgebouw uit 1938 al genoemd om in 2018 (80 jaar oud) in het kader van de 40 jarige renovatie cyclus te bezien of het gebouw voor renovatie of voor vervangende nieuwbouw in aanmerking zou kunnen komen. Daartoe had het schoolbestuur dan in 2017 een aanvraag kunnen indienen. In het kader van de uitname van de Bumagelden uit het gemeentefonds én de overheveling van de voorziening onderhoud van gemeente naar de schoolbesturen is de gemeente gestopt met het bekostigen van de renovaties van schoolgebouwen. Door de in 2014 gevoerde rechtszaken over de renovaties van De Sleutel en Wereldwijzer heeft de gemeente het IHP 2012-2017 ingetrokken. De gemeente stelde zich op het standpunt: renovatie wordt niet genoemd in de Wet of verordening dus wordt renovatie ook niet door de gemeente bekostigd. Renoveren is voor een groot deel groot onderhoud en dat moet een schoolbestuur zelf bekostigen. Het bestuur van Lettele is er destijds door de gemeente dan ook op gewezen dat renovatie van haar schoolgebouw met geld van de gemeente niet meer aan de orde was.

In februari 2018 heeft een gesprek met het schoolbestuur plaatsgehad over de toekomst van Sancta Maria waaruit bleek dat het schoolbestuur nog wel de ambitie had de school in stand te houden ondanks het teruggelopen aantal leerlingen. Door de gemeente is in dat gesprek aangegeven dat het schoolbestuur aan de slag zou gaan met partijen in het dorp over een soort masterplan voor voorzieningen voor het dorp.

De gesprekken die nu met allerlei partijen plaatsvinden zijn op gang gekomen na dit gesprek. Een goed geoutilleerd schoolgebouwen en voorzieningen voor kinderen in een doorgaande lijn van 2 tot 13 jaar zijn van groot belang voor de leefbaarheid van het dorp.

In de zomer van 2020 is de aanvraag voor vervangende nieuwbouw beoordeeld en via het programma onderwijshuisvesting 2021 is besloten dat vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw door de gemeente op basis van het normbedrag VNG wordt bekostigd. De volgende argumentatie ligt aan deze goedkeuring ten grondslag:

Het huidige schoolgebouw aan de Bathmenseweg in Lettele verkeert in een matige tot slechte conditie en voldoet niet de eisen van het bouwbesluit 2020. Het gebouw heeft een capaciteit voor 8 groepen (circa 200 leerlingen), terwijl het aantal in de komende 15 jaar schommelt rond de 100 leerlingen. Het gebouw is dus niet alleen te groot, maar is ook technisch verouderd. Voor onderwijskundige vernieuwingen moeten dure m2 leegstand worden aangewend. De rijksvergoeding

die het schoolbestuur ontvangt is te laag om het noodzakelijk ingrijpend onderhoud voor de komende vijf jaar te kunnen bekostigen.

Met de toekenning van de vervangende nieuwbouw voor de basisschool Sancta Maria gaat de school terug naar een acceptabel aantal m². Door het schoolbestuur wordt een onderzoek naar de locatie gedaan indien de aanvraag wordt toegekend. Gekeken wordt naar nieuwbouw op de huidige plek van de school aan de Bathmenseweg naast de kerk of op het sportterrein bij de Spil.

Het dorp Lettele heeft een bijzondere actieve gemeenschap. Veel initiatieven komen direct uit de gemeenschap. Naast andere voorzieningen in het dorp wil men de school behouden. Het dorp heeft cultuurhuis De Spil. Het cultuurhuis ligt bij de sportvelden en is relatief nieuw. Het is een wens van de gemeenschap om de school te verplaatsen naar het sportterrein om daarmee de verbindingen op het vlak van onderwijs, bewegingen/sport en sociaal cultureel te bundelen op één plek in het dorp. Als de nieuwbouw plaats vindt bij de Spil dan kunnen gebruiksruidten samen worden gedeeld en ontstaat er een voorzieningencentrum voor het dorp en een kindcentrum voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 13 jaar.

Conclusies Lettele - Okkenbroek:

- **Okkenbroek: De nevenvestiging van de Wereldwijzer is adequaat gehuisvest.**
- **Lettele: Basisschool Sancta Maria heeft goedkeuring gekregen voor vervangende nieuwbouw van haar schoolgebouw.**

2.12. Diepenveen

In het dorp Diepenveen zijn twee basisscholen gevestigd, te weten:

- Openbare basisschool Het Slingerbos, Slingerbos 1
- RK/PC school De Zonnewijzer, Molenweg 53.

Het gebouw van het Slingerbos is in 1966 gebouwd. Circa 15 jaar geleden is het gebouw fors uitgebreid. In 2006 vond de renovatie plaats. Vanaf 2009 is de daling van het aantal leerlingen op deze school begonnen. Van circa 450 leerlingen daalde het aantal naar 300 op 1 oktober 2019. Daardoor is in het gebouw leegstand ontstaan.

Het gebouw van de Zonnewijzer is een klein gebouw dat in 1962 is gerealiseerd. In 2002 heeft een kleine uitbreiding plaatsgevonden en is het gebouw gerenoveerd. De school kampt al vele jaren met een tekort aan nevenruimten. Als we kijken naar het leerlingverloop op deze school in de afgelopen 5 jaar dan zien we dat deze school nog 50 leerlingen is gestegen en het leerlingenaantal neemt nog steeds toe.

Het overschot aan lokalen in het Slingerbos is 6, terwijl de Zonnewijzer 2 a 3 groepsruimten tekort komt en ook een fors aantal m² bvo aan nevenruimten mist. Op de aanvragen van de Zonnewijzer om uitbreiding van het eigen schoolgebouw is vanwege de leegstand op het Slingerbos negatief beslist, omdat via het toekennen van de voorziening "medegebruik in een school met ruimte" kon worden voorzien. Met andere woorden de Zonnewijzer gebruikt een aantal groepsruimten en nevenruimten in het gebouw van het Slingerbos. Ook op het verzoek om verdere uitbreiding van de huisvesting van de Zonnewijzer dat voor het programma 2021 is ingediend is beslist dat de ruimte voor de Zonnewijzer moet worden gevonden binnen de overcapaciteit aan het Slingerbos.

Leerlingen buiten Diepenveen

De toename van het aantal leerlingen op de Zonnewijzer is niet het gevolg van een stijging van het aantal kinderen dat in Diepenveen woont. Slingerbos en Zonnewijzer tellen nu samen 300 + 183 = 483 leerlingen. Uit de prognose blijkt dat er in het dorp Diepenveen 360 basisschoolleerlingen wonen in het jaar 2020. Dit is een hard gegeven. Er gaan dus zo'n 140 leerlingen van buiten Diepenveen naar één van deze Diepenveense scholen. Dit is op zich niet erg, want in het totaal is de ruimte voor deze leerlingen van buiten Diepenveen in de gebouwen aanwezig. Het houdt wel in dat er voor de kinderen die in Diepenveen wonen voldoende permanente schoolgebouwen aanwezig zijn en dat van bijbouwen van schoollokalen in het dorp in geen geval sprake kan zijn. Uitbreiding van de Zonnewijzer is dus uitsluitend mogelijk op basis van medegebruik in het Slingerbos, ook al strekt het ruimtetekort van de Zonnewijzer zich over meerdere jaren uit.

Conclusies Diepenveen:

- **Voor basisschool kinderen die wonen in het dorp Diepenveen zijn voldoende adequate schoolgebouwen aanwezig.**
- **Voor beide schoolgebouwen is de komende jaren nog geen 40 jarige cyclus aan de orde.**
- **Toename van het ruimtetekort van de Zonnewijzer kan worden opgelost door toekenning van medegebruik in het Slingerbos.**

2.13. Schalkhaar

In het dorp Schalkhaar zijn twee basisscholen gevestigd:

- De openbare basisschool De Sleutel
- De Rooms-Katholieke Nicolaasschool.

Scholen in Schalkhaar zijn in trek bij ouders ook van buiten het dorp Schalkhaar. Ongeveer 10 jaar geleden heeft de gemeente de laatste uitbreidingen van de schoolgebouwen van de Sleutel en de Nicolaasschool bekostigd. Het aantal kinderen vanuit andere wijken was toen op zijn hoogst (circa 120 leerlingen). Daarmee ontstonden er in Schalkhaar voldoende permanente schoolgebouwen om in de huisvesting van de basisschool kinderen ook vanuit nieuwe uitbreidingswijken in het dorp te voorzien. De scholen zijn daarmee ook iets meer behouden met de aanmelding van leerlingen van elders uit Deventer omgegaan, omdat verdere uitbreiding van schoolgebouwen niet meer aan de orde was. Omgekeerd zien we ook dat de laatste jaren ouders uit Schalkhaar kiezen voor de openbare Jenaplan school Kleine Planeet in de Voorstad. Het gaat in totaal om circa 60 leerlingen. Dit verklaart de overcapaciteit van de Sleutel. Stel dat alle 664 leerlingen tussen 4 en 11 jaar die in Schalkhaar wonen naar een school in Schalkhaar zouden dan was er in de huidige schoolgebouwen geen ruimte meer voor kinderen van buiten het dorp Schalkhaar.

De Sleutel

De Sleutel is gehuisvest in een gebouw dat in 1974 is gebouwd. Dit gebouw is in het jaar 2017 volledig gerenoveerd en functioneel aangepast. Voor de komende jaren hoeft dus geen rekening te worden gehouden met investeringen in dit schoolgebouw.

Nicolaasschool

De Nicolaasschool is begin van de jaren 2000 een paar keer uitgebreid met extra onderwijsruimte. De laatste keer gebeurde dit in 2007 en die uitbreiding is aangegrepen om direct het hele schoolgebouw aan te passen en te renoveren. Dat de Nicolaasschool ruimtetekort komt is enerzijds een gevolg van haar aannamebeleid en anderzijds dat deze school geen gebruik wil maken van de overcapaciteit in de Sleutel.

Conclusies/maatregelen Schalkhaar

- **De Sleutel en de Nicolaasschool zijn adequaat gehuisvest.**
- **In huisvestingstekort van de Nicolaasschool kan worden voorzien in De Sleutel.**
- **In Schalkhaar zijn voldoende gebouwen om ruimte te bieden aan de kinderen uit het dorp.**
- **Investeringen in de bestaande schoolgebouwen zijn niet noodzakelijk.**

2.14 Bathmen-Loo

Het “bijzondere” aan het voedingsgebied van de voormalige gemeente Bathmen is dat er weliswaar drie basisscholen zijn, maar dat alle drie de scholen van dezelfde richting zijn namelijk openbaar onderwijs.

De scholen zijn:

- Dorpsschool in de Schoolstraat
- De Rythmeen in de Prins Constantijnstraat
- De Looschool aan de Bettinksdijk in het buurtschap Loo-Bathmen.

Het schoolbestuur (en eerst de voormalige gemeente Bathmen) hebben lang gewerkt met een postcodebeleid voor de twee scholen in het dorp. Op basis van een tweedeling in het dorp stond vast welke kinderen naar de Dorpsschool konden en welke kinderen naar de Rythmeen. Omdat door de afname van het aantal kinderen in het dorp beide scholen over voldoende ruimte beschikken is dit postcodebeleid een aantal jaren geleden afgeschaft.

De verwachting voor het dorp Bathmen is dat het aantal leerlingen van Dorpsschool en Rythmeen de komende 15 jaar redelijk stabiel blijft. Per 1 oktober 2019 telden beide scholen 455 leerlingen. Volgens de prognose voor beide scholen is dit aantal in 2034 berekend op 445 leerlingen. Bij de Dorpsschool en bij de Rythmeen is sprake van een geringe overcapaciteit. De Looschool had op de teldatum 1 oktober 2019 36 leerlingen. De Looschool blijft ook in de toekomst een kleine school. De prognose schommelt rond de 30 leerlingen in de komende 15 jaar. Deze school kent de komende jaren een overcapaciteit van 2 tot 3 lokalen.

Dorpsschool

Het oorspronkelijke gebouw van de Dorpsschool is uit 1950. In 2006 is het gebouw fors uitgebreid met een geheel nieuw bouwdeel. Ook is er door de gemeente geïnvesteerd in ruimte voor een peuterspeelzaal. Hiervoor draagt het schoolbestuur jaarlijks een bedrag aan huurpenningen aan de gemeente af. Hiervoor is gekozen omdat het gehele schoolgebouw in 2009 is overgedragen aan het schoolbestuur. In 2006 is tijdens de uitbreiding het oorspronkelijk gebouw aangepast en gerenoveerd. De Dorpsschool is dan ook adequaat gehuisvest.

Rythmeen

Het gebouw van Rythmeen is van 1973 en nu dus 47 jaar oud. In 2013 is voor de toen geplande renovatie op het verzoek van het schoolbestuur met 4 jaar uitgesteld, zodat een renovatie van een ander schoolgebouw van OPOD een paar jaar naar voren kon worden gehaald. De uitgestelde renovatie in 2017 is niet doorgegaan vanwege de wetswijziging per 1 januari 2015 en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen op onderwijshuisvesting. Anno 2020 stijgt het aantal klachten over het schoolgebouw. Het gebouw van de Rythmeen komt daarom op de lijst met schoolgebouwen waarvan de verwachting is dat de komende vier jaar een beroep wordt gedaan op de nieuwe voorziening renovatie die naar verwachting in 2022 in de Wet op het primair onderwijs wordt opgenomen.

Looschool

In 2022 bestaat de Looschool 100 jaar. Het gebouw is in 2002 geheel gerenoveerd door toenmalige gemeente Bathmen. Nadien heeft nog een aanpassing van de zolder plaatsgevonden om een tijdelijk ruimtetekort op te lossen. De Looschool is goed gehuisvest maar kampt wel met een forse overcapaciteit.

Conclusies/maatregelen Bathmen

- **In Bathmen zijn voldoende permanente gebouwen beschikbaar voor het aantal leerlingen in de komende 15 jaar.**
- **De Dorpsschool is adequaat gehuisvest.**

- De huisvesting van de Rythmeen is matig en er dient rekening mee te worden gehouden dat binnen 4 jaar er investeringen nodig zijn om de huisvesting te verbeteren, mede gelet op de beoogde wetswijzigingen met betrekking tot de voorziening renovatie.
- De Looschool is goed gehuisvest, maar kent een overcapaciteit van 2 tot 3 lokalen.

Hoofdstuk 3 Speciaal Onderwijs en (Voortgezet) speciaal onderwijs

Op 1 augustus 2014 werd de Wet passend onderwijs van kracht. Het doel van passend onderwijs is dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Scholen in dezelfde regio werken samen in een samenwerkingsverband voor primair onderwijs of voor voortgezet onderwijs. Deze samenwerkingsverbanden zorgen ervoor dat er een passende plek is voor alle leerlingen in de regio. Reguliere scholen moeten in ieder geval de basisondersteuning bieden. Dit is de ondersteuning die alle scholen binnen de samenwerkingsverbanden PO en VO (in de regio) bieden. De schoolbesturen in de beide samenwerkingsverbanden hebben hierover in het eigen samenwerkingsverband onderling afspraken gemaakt. Zo is onder meer afgesproken dat basisscholen en het kennis- en dienstencentrum zoveel mogelijk expertise naar het kind, zijn ouders en het onderwijsteam op de basisschool brengen zodat zo mogelijk nog meer leerlingen in de eigen wijk of dorp naar school kunnen (naar de school van hun keuze).

In het samenwerkingsverband PO, Sine Limite is afgesproken dat scholen de basisondersteuning verder versterken. Een 'sterke' basisondersteuning die aansluit bij - en zo nodig wordt aangepast aan - wat kinderen nodig hebben - zou ervoor moeten zorgen dat voor niet meer dan 5 procent intensieve ondersteuning nodig is voor een optimale ontwikkeling. In het SWV Sine Limite werken 12 schoolbesturen samen voor zo'n 8800 kinderen. Zo'n 300 kinderen (3,6%) gaan naar het speciaal basis onderwijs en 135 kinderen (1,63%) gaan naar het speciaal onderwijs.

In het SWV VO-Deventer blijft voor leerlingen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) beschikbaar. Om naar het VSO te kunnen gaan is een toelaatbaarheidsverklaring nodig van het samenwerkingsverband.

Het Samenwerkingsverband VO Deventer (SWV) omvat de gemeente Deventer en bestaat uit 5 schoolbesturen. Binnen ons SWV volgen ruim 5000 leerlingen voortgezet onderwijs. Op dit moment volgen zo'n 270 leerlingen in Deventer speciaal onderwijs, 5,4% van het totaal aantal leerlingen voortgezet onderwijs.

Informatie over de onderwijssoorten

Naast het basisonderwijs wordt in Deventer een aantal vormen van speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs aangeboden door verschillende schoolbesturen:

Speciaal basisonderwijs (SBO)

Speciaal basisonderwijs (SBO) wordt gegeven aan scholen voor speciaal basisonderwijs en is bestemd voor leerlingen van 4 tot 12 jaar. Het onderwijs omvat acht aaneensluitende schooljaren. Het sbo is onderwijs aan leerlingen met leer- en opvoedproblemen. SBO is conform het reguliere basisonderwijs onder gebracht in de Wet op het primair onderwijs. In Deventer is de Panta rhei de school voor speciaal basisonderwijs.

Speciaal onderwijs (SO)

Het speciaal onderwijs (SO) is voor leerlingen met een handicap vanaf 3 a 4 jaar tot circa 12 jaar. In Deventer kennen we één SO-school, te weten De Linde voor zeer moeilijk lerende kinderen, gevestigd in het Kindcentrum Borgele aan het Groenewold.

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) is voor leerlingen met een handicap van 12 tot maximaal 20 jaar. Het SO en VSO zijn verdeeld naar onderwijssoorten op basis van de soort handicap of onderwijsbelemmering van de leerlingen. In Deventer vinden we de VSO-afdeling van de Linde, school voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK) aan de Rubenstraat. De Linde is een cluster 3 school. In de Splithofstraat is tijdelijk Intermetzo, een VSO-nevenvestiging voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK) gevestigd. Dit type onderwijs valt onder cluster 4.

Cluster 1 = Visueel gehandicapte kinderen (geen school in Deventer);
Cluster 2 = Kinderen met een communicatieve handicap (geen cluster 2 scholen in Deventer);
Cluster 3 = Kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, zeer moeilijk lerende kinderen (SO en VSO afdelingen van de Linden in Deventer);
Cluster 4 = Kinderen met onderwijs belemmeringen ten gevolge van psychiatrische stoornissen en/of gedragsproblemen (Intermetzo Deventer).

Voor leerlingen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte blijft het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) beschikbaar. Om naar het VSO te kunnen gaan is een toelaatbaarheidsverklaring nodig van het samenwerkingsverband.

Het Samenwerkingsverband VO Deventer (SWV) omvat de gemeente Deventer en bestaat uit 5 schoolbesturen. Binnen ons SWV volgen ruim 5000 leerlingen voortgezet onderwijs. Op dit moment volgen zo'n 270 leerlingen in Deventer speciaal onderwijs, 5,4% van het totaal aantal leerlingen voortgezet onderwijs.

Bron: Visiedocument Een passende en nabije plek voor alle leerlingen in Deventer. Voortgezet (speciaal)onderwijs Deventer 2021-2025.

In april 2021 is het bovengenoemde visiedocument verschenen. Dit visiedocument is als bijlage bij dit IHP gevoegd.

De scholen in Deventer

Panta rhei (SBO)

Deze school voor speciaal basisonderwijs is adequaat gehuisvest in het gebouw de Kroon op de kruising van de Willem de Zwijgerlaan en de Koningin Wilhelminalaan. De nieuwbouw van de Kroon is gerealiseerd in het jaar 2009. Het schoolgebouw biedt voldoende ruimte aan de leerlingen van het speciaal basisonderwijs in Deventer. De Panta Rhei is adequaat gehuisvest.

De Linde afdeling SO (cluster 3)

Het SO-ZMLK onderwijs van de kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar heeft sinds 2017 haar huisvesting in het Kindcentrum Borgele gekregen. Zoals in paragraaf 2.7 is beschreven komen zowel de Borgschool (basisonderwijs) als de SO-afdeling van de Linde ruimte te kort. Omdat de huisvestingsproblematiek van de Linde en de Borgschool niet los van elkaar kunnen worden gezien verwijzen wij u voor de beschrijving van het Kindcentrum Borgele naar paragraaf 2.7.

VSO-ZMLK De Linde, Rubenstraat

De Linde is een school voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK) met SO afdeling in het Kindcentrum Borgele (4 tot circa 13 jarigen) en een VSO-afdeling in de Rubenstraat. Na jaren in verschillende tijdelijke locaties te zijn gehuisvest hebben de SO-afdeling en VSO afdeling huisvesting die recht doet aan de doelgroep van de leerlingen van de Linde. In deze paragraaf kijken we naar het VSO.

Het gebouw Rubenstraat is in het jaar 2012 volledig gerenoveerd, uitgebreid en aangepast ten behoeve van dit cluster 3 onderwijs. Ondanks de uitbreiding in 2012 zijn in 2016 nog twee noodlokalen aan de overzijde van de school bij de speeltuinvereniging geplaatst en daarmee kunnen alle leerlingen gebruik maken van de mooie faciliteiten die het gebouw Rubenstraat kent. De VSO leerlingen van de Linde zijn adequaat gehuisvest. Het gebouw komt eerst in 2052 voor een volgende 40 jaarcyclus in aanmerking

Intermetzo (VSO/ZMOK)

Tot eind 2015 was het SO van de school De Linde (ZMLK) gehuisvest in een vriendelijk maar volledig afgeschreven schoolgebouw uit 1956 aan de Splithofstraat 1. De bedoeling van het schoolgebouw aan de Splithofstraat was tot dan toe steeds dat dit gebouw niet meer nodig zou zijn voor een andere school en zou worden afgestoten. Het liep echter anders, als gevolg van een plotseling opdoemend knelpunt per 1 augustus 2016 in de huisvesting van de VSO-school voor ZMOK. Intermetzo Deventer is een nevenvestiging voor voortgezet speciaal onderwijs van de school in Eefde. Intermetzo heeft sinds de start in Deventer (2003) in tijdelijke gebouwen gezeten, te weten op het AZC-terrein in Schalkhaar, in de Beatrixstraat en in een gehuurd gebouw aan de Zutphenseweg. Het aantal leerlingen op deze nevenvestiging is steeds sterk wisselend geweest. De school telt op dit moment 38 leerlingen. In 2016 werd door het schoolbestuur (Pluryn) besloten de school nog 1 jaar in stand te houden. Omdat de school de huur van de Zutphenseweg was opgezegd, was er een acuut huisvestingsprobleem. De school telde op dat moment slechts 19 leerlingen. Door het vertrek van de Linde uit het gebouw Splithofstraat naar het Kindcentrum Borgele konden de 19 leerlingen van Intermetzo per 1 augustus 2017 in de Splithofstraat worden gehuisvest, met de bedoeling om in dat schooljaar te kijken of deze school in de toekomst nog zou doorgaan. Inmiddels is er een aantal jaren verstreken waarin niet de nodige duidelijkheid kon worden gegeven over het al dan niet voortbestaan van deze ZMOK-vestiging. Intussen doet het oude en gedateerde schoolgebouw met veel klachten over de technische staat nog steeds dienst als nevenvestiging voor het ZMOK-onderwijs: een situatie die dringend om verbetering vraagt, maar dan moet er ook een gedegen toekomst voor het ZMOK-onderwijs in Deventer zijn.

Stand van zaken juni 2021

In de achterliggende periode hebben Pluryn en de Onderwijsspecialisten gesproken over de overname door de Onderwijsspecialisten van de ZMOK-nevenvestiging van Pluryn. Nadat de gesprekken over de beoogde overname recentelijk zijn gestopt is Pluryn nu in gesprek met SOTOG om de ZMOK-nevenvestiging in Deventer over te nemen. De stichting SOTOG vormt het bevoegd gezag over zestien scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. De scholen zijn gevestigd in Twente en de Achterhoek. Of de overname door SOTOG per 1 januari 2022 gaat gebeuren is op dit moment niet bekend.

Opvallend is dat in 2019 ging ongeveer 80% van de cluster 4 leerlingen buiten Deventer naar school ging. Van de 121 cluster 4 leerlingen die buiten Deventer naar school gaan, gaat 75% naar de volgende vier scholen: De Ambelt (Zwolle), Elimschool (Hellendoorn), Gentiaan College (Apeldoorn), VSO ZMOK De Bolster (Apeldoorn/Voorst). Wellicht zal een nieuw schoolbestuur deze feiten ook betrekken bij hun besluitvorming omtrent de overname de ZMOK-locatie. Mogelijk kan een groot deel van deze leerlingen die nu nog naar de bovengenoemde scholen buiten Deventer gaan in Deventer les gaan krijgen als daar een goede ZMOK-voorziening is. Maar dat kan niet met de huidige huisvesting in de Splithofstraat.

De huidige huisvesting van Intermetzo is niet adequaat. Het was dan ook slechts een tijdelijke oplossing voor één schooljaar, te weten 2016/2017. Inmiddels is tijdelijke huisvesting nu al een aantal keren verlengd omdat er tot nu toe geen duidelijkheid is gekomen over het al dan niet voortbestaan van een ZMOK-locatie in Deventer.

Het is niet bekend wat het effect zal zijn op het aantal ZMOK-leerlingen in Deventer als er een nieuwe locatie voor het ZMOK komt. Daarom is uitgegaan van een bandbreedte van 50 tot maximaal 100 leerlingen die in Deventer ZMOK les gaan volgen. Voor een ZMOK voorziening in Deventer moet niet alleen worden gekeken naar het aantal van 12,2 m² bvo per leerling, maar ook naar een vaste voet van 370 meter. Het uitsluitend rekening houden met m² voor lesruimten volstaat dan ook niet. Indien de school in Deventer verder gaat moet rekening worden gehouden met het beschikbaar stellen van

circa 1000 m² (bij 50 leerlingen), 1285 m² bij 75 leerlingen en 1700 m² bij 100 leerlingen. Een bestaand solitair gebouw van deze omvang is in Deventer niet aanwezig.

Daarom wordt wel gesproken over de optie om te bezien of het mogelijk is extra m² bvo toe te voegen aan het nieuwbouwprogramma van de Marke-zuid. Het is financieel voordeliger om bij de Marke-zuid extra m² te realiseren dan bijvoorbeeld volledige nieuwbouw van een ZMOK-school op een afzonderlijke locatie. Ook onderwijskundig zijn er voordelen verbonden aan de om het ZMOK-onderwijs in de directe omgeving van de Marke-zuid onder te brengen.

Hoofdstuk 4 Voortgezet onderwijs

In Deventer zijn twee scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs gevestigd, te weten de school voor persoonlijk onderwijs Ida Gerhardt Academie en de algemeen bijzondere scholengemeenschap Etty Hillesum Lyceum.

School voor persoonlijk onderwijs

Deze nieuwe scholengemeenschap voor havo en vwo is per 1 augustus 2019 in Deventer van start gegaan. Zoals in het IHP 2018-2023 is beschreven heeft de gemeente in eerste instantie gekeken hoe deze school in één van de bestaande gebouwen in Deventer kon worden gehuisvest. Met de aanwezige leegstand was deze optie geheel conform de geldende wet- en regelgeving mogelijk. In verband met een gerechtelijke uitspraak in 2018 is er voor deze school toch een andere oplossing voor het voorzien in huisvesting gevonden, te weten doordecentralisatie van onderwijshuisvestingsgelden. De school ontvangt voor haar huisvesting elk jaar een bedrag per leerling en moet daarmee geheel zelfstandig haar huisvesting regelen. Onderdeel van een overeenkomst tot doordecentralisatie van gelden is dat de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente niet op de huisvesting van deze school van toepassing is. De school regelt zelf haar huisvesting en kan geen beroep doen op de voorzieningen die in de verordening zijn opgenomen. De school heeft de kerk aan de Zwolseweg aangekocht en daar wordt inmiddels voor het tweede schooljaar lesgegeven. Gezien de doordecentralisatie van de onderwijshuisvestingsgelden wordt op de huisvesting van deze school in dit IHP niet verder ingegaan.

Etty Hillesum Lyceum (EHL)

Bij de behandeling van het eerste concept van het IHP in september 2020 heeft het EHL gevraagd om haar "Strategisch Huisvestingplan Etty Hillesum Lyceum 2019-2029", hierna "SHP" toe te voegen aan het IHP voor primair onderwijs. Het SHP van het EHL is dan ook ter kennisneming als bijlage toegevoegd. Op een aantal onderwerpen in het SHP wordt hierna ingegaan.

Marke-zuid en Marke-Noord

In het SHP is duidelijk omschreven wat de problematiek van de verouderde en te grote schoolgebouwen Marke-zuid (Keurkampstraat) en Marke-noord (Lebuïnuslaan) betekent voor het onderwijs. Eind 2017 is de gemeente akkoord gegaan met de vervangende nieuwbouw op de Marke-zuid. In verband met een groot budgettair knelpunt voor deze nieuwbouw is daar in tweede instantie ook de vervangende nieuwbouw van de Marke-noord bij betrokken. Op de Marke-zuid komt nieuwbouw voor de beide vmbo-locaties. Er wordt door de gemeente budget beschikbaar gesteld voor de bouw van een nieuwe vmbo school op de Marke-zuid met omvang van 10.200 m². De planning is dat de nieuwbouw in het schooljaar 2024/2025 in gebruik kan worden genomen. Het EHL heeft al vele jaren te maken met een grote leegstand. Na de realisatie van de nieuwbouw op de Marke-zuid vermindert de leegstand met ruim 10.000 m² bvo.

Op het terrein van de Marke-zuid wordt tevens een nieuwe sporthal gebouwd ter vervanging van de sporthal Keizerslanden. In deze sporthal kan het EHL, Marke-zuid beschikken over 4 gymzalen.

Stormink, Het Vlier en Herman Boerhaavelaan

Voor deze gebouwen wordt volledig verwezen naar het hetgeen daarover is vermeld in het SHP. Er is geen aanleiding om daar in dit IHP nader op in te gaan.

Arkelstein

In het gebouw Arkelstein wordt het praktijkonderwijs van het EHL verzorgd. Zowel in het SHP als in het Visiedocument van het Samenwerkingsverband Voortgezet Speciaal Onderwijs, d.d. 19 april 2021, wordt gesteld dat de huisvesting van het praktijkonderwijs in het gebouw Arkelstein niet voldoet en dat in 2024 moet worden gekeken naar nieuwbouw voor deze locatie. Wat opvalt is dat in eerdere

IHP's het gebouw Arkelstein juist als goed naar voren komt. In het Masterplan (IHP) 2008-2013 staat vermeld "Dit gebouw is in 2004 uitgebreid met 4 theorielokalen en 2 praktijklokalen. Na deze uitbreiding is het praktijkonderwijs zeer adequaat gehuisvest". Door deze uitbreiding rest er nog een hoge boekwaarde (circa € 6,5 ton) op het schoolgebouw. De verwachting is dan ook niet dat Arkelstein over een paar jaar in aanmerking komt voor vervangende nieuwbouw. De afstand tussen Marke-zuid en het Arkelstein is lopend circa 5 tot 10 minuten.

Koningin Wilhelminalaan 16

Dit is een noodlokalenunit die in na het afbranden van de Borgschool op deze plek is geplaatst en waar achtereenvolgende de volgende scholen zijn gehuisvest: Borgschool tot Kei13 in gebruik werd genomen, De Olijfboom van 2011 tot 2016, Stichting Jade die het onderwijs aan minderjarige alleenstaande asielzoekers verzorgde en ten slotte het EHL met de internationale schakelklassen (ISK). EHL heeft deze accommodatie in gebruik genomen in 2018 toen Stichting Jade ophield met het verzorgen van onderwijs in Deventer. Formeel werden de leerlingen van Jade al meegeteld als leerlingen van het EHL. Ze worden gerekend tot leerlingen van het Stormink. Op dit moment gaat het in totaal om 162 leerlingen ISK op 1 april 2021.

De verdeling van deze leerlingen is per 1 april als volgt:

- 84 ISK-leerlingen op het Stormink;
- 78 ISK-leerlingen op de Koningin Wilhelminalaan.

Zoals in het SHP van het EHL is vermeld is de Wilhelminalaan een tijdelijke locatie, maar wel gezien zijn kleinschaligheid een prettige locatie voor deze doelgroep. Dat is ook de reden dat het EHL in 2018 heeft verzocht deze locatie te mogen blijven gebruiken voor de ISK. In verband met de ruimtelijke ontwikkelingen in het Oranjekwartier moet het gebouw eind 2021/begin 2022 leeg worden opgeleverd, waarna het wordt verwijderd om plaats te maken voor woningbouw.

Als we kijken naar het aantal m2 bvo waarover het EHL op dit moment nog kan beschikken dan is een aparte dislocatie zoals op de Koningin Wilhelminalaan niet nodig. Gemeente en EHL gaan hierover met elkaar in overleg.

Hoofdstuk 5 Financiële consequenties

In dit IHP worden voorstellen gedaan om een aantal knelpunten in huisvesting van de scholen in Deventer op te lossen. In de hoofdstuk wordt ingegaan op de investeringen die noodzakelijk zijn voor de realisatie van de voorgenomen voorzieningen. De in de onderstaande tabellen gehanteerde jaren kunnen worden gezien als startjaren waarin een krediet wordt aangevraagd, maar het zegt nog niets over het jaar van oplevering die een aantal jaren later kan zijn. De kosten van rente en afschrijving, de zogenoemde kapitaallasten, van een investering vangt aan in het jaar na de oplevering van de huisvestingsvoorziening. De investeringsbedragen zijn indicatief en gebaseerd op de normbedragen van de VNG, prijspeil 2021. In geval van uitvoering van de voorstellen worden noodzakelijke budgetten nader uitgewerkt en wordt per voorziening een aparte kredietaanvraag door het college bij de gemeenteraad ingediend. Opgemerkt wordt nogmaals dat aan dit IHP geen juridische status is verbonden.

Bij de voorstellen in dit IHP kunnen we een onderscheid maken in:

1. Een investering als gevolg van voorzieningen waarvoor een concrete aanvraag van een schoolbestuur in behandeling is voor het programma onderwijshuisvesting voor het jaar 2022;
2. Investeringsbedragen die noodzakelijk worden geacht voor het oplossen van een ruimtetekort in een schoolgebouw of met het ontbreken van adequate huisvesting.
3. Investeringsbedragen die voortvloeien uit de 40 jarige cyclus met betrekking tot de levensduur van schoolgebouwen en die tevens een reductie van de huidige leegstand met zich meebrengen.
4. Investeringsbedragen die voortvloeien uit het toepassen van de 40 jarige cyclus in verband met de levensduur van een schoolgebouw.

Ad 1

De aanvragen waarop voor 31 december a.s. door de gemeente een besluit moet worden genomen zijn:

- Gedeeltelijke ingebruikname door Olijfboom van het schoolgebouw Enkdwarsstraat 5 (geschat investeringsbedrag: € 180.000,-- tot € 220.000,--)
- Aanpassing gebouw Slingerbos in verband met medegebruik door de Zonnewijzer: Afhankelijk van de keuze voor een bepaalde variant is een aanvraag ingediend waarvoor een investering wordt gevraagd van circa € 114.000,00 tot € 180.000,--. Voor de hoogte van de toekenning van gevraagde voorziening valt op het moment van schrijven van dit IHP nog niets te zeggen.
- Eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket basisschool de Zonnewijzer (investering € 32.895,--).

In de LEA vergadering van september wordt over de bovengenoemde aanvragen op overeenstemming gericht overleg gevoerd waarna het programma ter vaststelling aan het college van b en w wordt voorgelegd. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad in december 2021 over de investering die voortvloeien uit het vastgestelde programma onderwijshuisvesting 2022.

Ad 2 Geraamde investeringen in verband met ruimtetekort of ontbreken van adequate huisvesting.

Omschrijving geraamde investering	jaar	investering
Kindcentrum Borgele (Borgloschool en de Linde 300 m2)	2022	€ 602.000
Intermetzo (nieuwbouw zmok voor 75 leerlingen)	2023	€ 3.495.000
Kei 13 (De Flint en de Steenuil 400 m2)	2024	€ 789.000

De investering voor Intermetzo gaat ervan uit dat de school een schoolbestuur krijgt dat ervoor kiest de locatie in Deventer te handhaven. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat SOTOG in 2023 het schoolbestuur van de deze ZMOK-locatie zal zijn. De geraamde investeringsbedrag is gebaseerd op nieuwbouw van een solitair schoolgebouw voor 75 leerlingen, maar kan volledig wijzigen of vervallen. Dit is afhankelijk van de keuzes van een eventueel nieuw schoolbestuur. Duidelijk is in elk geval dat de huidige huisvesting in de Splithofstraat geen adequate huisvesting is (zie hoofdstuk 3). Stel dat de nieuwbouw van een ZMOK-locatie aan het programma van de nieuwbouw van de Marke-zuid kan worden toegevoegd dat levert dat naar verwachting een besparing op de investeringskosten op van circa 0,9 miljoen op het investeringsbedrag.

De noodzaak tot de uitbreiding van het Kindcentrum Borgele en Kei13 zijn hoofdstuk 2 beschreven. De geraamde investeringsbedragen gaan uit van de normbedragen VNG voor een tijdelijke uitbreiding met respectievelijk 300 m2 voor Kindcentrum Borgele en 400 m2 voor Kei13.

Ad 3 Renovatie of vervangende nieuwbouw met reductie van leegstand

vervangende nieuw met reductie leegstand	jaar	investering
Zwaluwenburg (Kindcentrum Kleurrijk)	2022	€ 3.785.816
Zwaluwenburg (twee gymzalen)	2022	€ 2.735.398
Colmschaterenk (Wereldwijzer en Roessink)	2025	€ 4.659.016
Colmschaterenk (1 gymzaal)	2025	€ 1.367.699

Zoals in de in hoofdstuk 2 beschreven paragrafen over de voedingsgebieden Colmschate-noord en Colmschate-zuid is beschreven kennen de schoolcomplexen Zwaluwenburg en Colmschaterenk een grote leegstand.

Zwaluwenburg (Kindcentrum Kleurrijk)

Het Zwaluwenburg is inmiddels 40 jaar oud en de afgelopen jaren is er alleen calamiteitenonderhoud gepleegd, zodat sprake van een gebouw dat voor vervangende nieuwbouw in aanmerking kan komen. De ruimtebehoefte van de laatste school die nog in het schoolcomplex is aanwezig is, is de ruimtebehoefte 1500 m2. Voor de investering is dan ook gegaan van het normbedrag voor 1500 m2 vervangende nieuwbouw en voor de vervangende nieuwbouw van 2 gymzalen. De gymzalen doen ook dient voor de nabijgelegen scholen in de Vijfhoek.

De voorbereidingen om te komen tot nieuwbouw, zoals het opstellen van een toekomstvisie voor het Zwaluwenburg, het maken van een plan van aanpak en de opstelling van een programma van eisen van alle deelnemers zal een periode van circa 1,5 jaar in beslag nemen. Uitgaande daarna van 1,5 jaar bouwtijd dan kan de oplevering van een nieuw gebouw in het jaar 2024 plaatsvinden. Voor de exploitatie van de onderwijshuisvesting betekent dit dat de kapitaallasten eerst in het jaar 2025 zullen aanvangen.

Via de eerste kwartaalrapportage 2021 is een budget van € 75.000,-- vrijgemaakt voor een eerste verkennend onderzoek door een projectmanager naar de voorzieningen die op het Zwaluwenburg moeten terugkomen.

Colmschaterenk (Wereldwijzer en het Roessink)

Net als bij het Zwaluwenburg zal voor dit gehele scholencomplex in Colmschate-zuid een plan moeten worden opgesteld. Ook hier moet dan ook worden gerekend met een doorlooptijd van circa 3 jaar voor het gehele traject van het opstellen van een plan van aanpak tot en met de oplevering van de nieuwbouw. Als het jaar 2024 als startjaar wordt genomen dan kan de oplevering in 2027 plaatsvinden en zullen de kapitaallasten van deze investeringen voor het eerst in 2028 op de

exploitatie drukken. De gymzaal die van dit scholencomplex deel uitmaakt is in de komende 15 jaren nodig voor het bewegingsonderwijs en deze is daarom meegenomen in het investeringsoverzicht.

Ad 4 Voorzieningen als gevolg van de 40 jaarcyclus

theoretisch geplande renovaties	jaar	investering
Rythmeen te Bathmen	2023	€ 1.600.000
Arkelstein, praktijkonderwijs EHL	2025	€ 2.550.000
Kleine Planeet, Smyrnastraat	2026	€ 1.500.000
Hovenschool, Langestraat	2026	€ 1.500.000
Kerkstraat, Adwaita	2029	€ 1.300.000

Na 40 jaar is een schoolgebouw boekhoudkundig afgeschreven en dient de vraag zich aan of het gebouw een levensverlengende renovatie moet krijgen of dat de kwaliteit en functionaliteit van het gebouw zodanig laag is dat vervangende nieuwbouw een betere optie is. In dit IHP is uitsluitend op grond van de bouwjaren van de scholen een inventarisatie gemaakt van welke gebouwen dit betreft. Er heeft geen technisch onderzoek plaatsgevonden naar de gebouwen die dit betreft. Of de technische noodzaak voor vervangende nieuwbouw of voor een levensverlengende renovatie aanwezig is, zal in een later stadium nog moeten worden vastgesteld. Voor de berekening van de investeringsbedragen is er vooralsnog van uitgegaan dat met renovatie kan worden volstaan. Voor de renovatie investeringen is gerekend met de helft van de nieuwbouwkosten (VNG-normbedragen). Ook is ervan uitgegaan dat in het jaar 2023 -dat wil zeggen nadat de wetwijziging met betrekking tot de voorziening renovatie is doorgevoerd- er sprake kan zijn van een renovatie waarbij gemeente en schoolbestuur met elkaar een renovatiebudget moeten gaan vaststellen. Bij het Arkelstein is uitgegaan van de oorspronkelijke vloeroppervlakte van de school dat dateert uit 1975. De vierkante meters die in 2004 zijn bijgebouwd zijn buiten beschouwing gelaten. Het jaar 2025 is gekozen omdat dan de nieuwbouw van de Marke-zuid is gerealiseerd.

Als alle hierboven behandelde investeringen zijn gerealiseerd worden de kapitaallasten in het jaar na de oplevering van de voorziening geactiveerd in de exploitatie en start de lineaire afschrijving. De onderstaande tabel geeft aan welke tekorten een volledige uitvoering van het IHP in de loop der jaren met zich meebrengen.

jaar	bestaande kap.last	ihp	totaal kap.last.	begroot	tekort
2.023	3.922.874	227.330	4.150.204	3.922.874	-227.330
2.024	4.764.758	299.599	5.064.357	4.764.758	-299.599
2.025	4.500.804	943.961	5.444.765	4.500.804	-943.961
2.026	4.438.119	1.049.279	5.487.398	4.500.804	-986.594
2.027	4.230.584	1.174.344	5.404.928	4.230.584	-1.174.344
2.028	4.157.066	1.440.015	5.597.081	4.157.066	-1.440.015
2.029	4.087.491	1.419.115	5.506.606	4.087.491	-1.419.115
2.030	4.018.135	1.459.316	5.477.451	4.018.135	-1.459.316
2.031	3.923.823	1.437.701	5.361.524	3.923.823	-1.437.701
2.032	3.858.846	1.416.087	5.274.933	3.858.846	-1.416.087
2.033	3.771.180	1.394.472	5.165.652	3.771.180	-1.394.472
2.034	3.710.135	1.372.858	5.082.993	3.710.135	-1.372.858
2.035	3.635.467	1.351.243	4.986.710	3.635.467	-1.351.243

Prioriteit van de voorstellen onder 2 tot en met 4

De hiervoor gehanteerde indeling kan tevens gedeeltelijk worden gebruikt om een prioritering aan te brengen. Op de aanvragen onder genoemd onder 1 moet de gemeente voor 31 december aanstaande een besluit hebben genomen. De voorzieningen van deze aanvragen worden voor wat betreft het aangegeven van de onderstaande prioritering buiten beschouwing gelaten. Het aanbrengen van een prioritering is van belang als de financiële middelen onvoldoende zijn om alle beoogde voorzieningen te kunnen realiseren. Voorzieningen die worden getroffen om een capaciteitsprobleem op een school op te heffen hebben in principe voorrang op voorzieningen die de kwaliteit van een schoolgebouw verbeteren. Ook daar waar leegstand kan worden gereduceerd en gebouwen kunnen worden afgestoten verdient dit een hogere prioriteit. Wanneer we deze uitgangspunten voor de vaststelling van de prioriteit toepassen dan komen er 4 noodzakelijke voorzieningen met een hoge prioriteit naar voren. Deze 4 voorzieningen zijn vervolgens ingedeeld van een hoge en prioriteit naar een lagere;

Prioriteit	Jaar	Omschrijving
1	2023	Vervangende nieuwbouw voor de ZMOK-locatie op de Splithofstraat. Motivering: de huisvesting van de ZMOK-leerlingen is niet adequaat en er is geen geschikt leegstaand gebouw om deze leerlingen te huisvesten
2	2022	Tijdelijke uitbreiding bij het Kindcentrum Borgele voor de Borgschool en de Linde. Motivering: Het betreft een capaciteitstekort, er zijn op een afstand van 2 kilometer geen verwijzingsmogelijkheden naar andere schoolgebouwen met leegstand, de Linde is een school voor zeer moeilijk lerende kinderen.
3	2023	Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Kleurrijk, Zwaluwenburg. Motivering: Dit gebouw is sterk verouderd en er staan twee schoolgebouwen leeg. Er kan afstoting van een groot aantal m2 bvo plaatsvinden. De prioritering betreft eveneens de twee noodzakelijke gymzalen.
4	2025	Vervangende nieuwbouw Colmschaterenk: Motivering: Dit is schoolgebouw is nog slechts gedeeltelijk in gebruik, met vervangende nieuwbouw voor de nog noodzakelijk m2 kan de leegstand worden teruggebracht. De prioritering betreft ook de gymzaal.

ICS

ADVISEURS

||| ETTY HILLESUM LYCEUM

CARMEL

stichting carmelcollege ●●●

Strategisch Huisvestingsplan Ety Hillesum Lyceum

2019 - 2029

Opdrachtgever
Stichting Carmel College

Referentienummer
2190279/20200108

Datum
8 januari 2020

Auteur
Hidde Benedictus en
Maarten van Dijk

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Doel	3
1.2 Scope	4
1.3 Werkwijze	4
1.4 Leeswijzer	5
2. Strategische huisvestingsvisie Etty Hillesum Lyceum	6
2.1 Missie en visie	6
2.2 Omgevingsanalyse	8
2.3 Voor elke leerling uit Deventer en omgeving	10
2.4 Gezonde leer- en werkomgeving	11
2.5 Veilig en kleinschalig	12
2.6 Zichtbaar innovatief onderwijs	13
2.7 Toekomstbestendig en financieel gezond	14
3. Ruimtelijke uitgangspunten	15
3.1 Ontwikkeling van het aantal leerlingen	15
3.2 Normering ruimtebehoefte	15
4. Huidige staat van de huisvesting	16
4.1 De Marke Zuid	21
4.2 De Marke Noord inclusief de Centrale Directie	22
4.3 De Boerhaave	23
4.4 Het Stormink	24
4.5 Het Vlier	25
4.6 Arkelstein	26
4.7 Koningin Wilhelminalaan	27
5. Bevindingen en conclusies	28
5.1 Overzicht van bevindingen en conclusies	28
5.2 Advies per locatie	29
5.3 Actieplan	32
Bijlagen	33
Bijlage 1: Aansluiting SHP op beleidsplan Huisvesting en Facilitair	34
Bijlage 2: Leerlingenprognose, ruimtebehoefte en MI-vergoeding in 2018 en 2029	35
Bijlage 3: Resultaten enquête	39

1. Inleiding

1.1 Doel

Het Etty Hillesum Lyceum (EHL) is één van de dertien scholengroepen die valt binnen het bestuur van Stichting Carmelcollege (SCC). De scholen van SCC bieden kwalitatief hoogwaardig onderwijs in een veilige en tegelijkertijd uitdagende leeromgeving voor alle leerlingen. Voor haar medewerkers bieden zij een professionele en inspirerende werkomgeving.

De context rond Deventer is volop in beweging. Verandering in leerlingenaantallen, keuzepercentages, nieuwe methoden, en veranderende vragen vanuit de arbeidsmarkt zijn aan de orde van de dag. Deze ontwikkelingen kunnen en zullen effect hebben op de huisvesting. Omdat huisvesting zich minder snel laat aanpassen dan de veranderingen wellicht vragen, heeft het EHL in samenwerking met het bestuursbureau van SCC een Strategisch Huisvestingsplan (SHP) opgesteld.

Doelstelling Strategisch Huisvestingsplan

Dit plan geeft een vertaling van het schoolplan van het EHL en de Koers van SCC naar een huisvestingsvisie. Deze is vervolgens vertaald in een praktische meerjarenplanning met scenario's. Daarmee biedt dit SHP het EHL:

- Inzicht in de toekomstbestendigheid van de huidige gebouwen;
- Onderbouwing voor tijdig en goed overleg met de gemeente;
- Instrumenten om tijdig op vragen in te spelen en ad-hoc oplossingen te voorkomen;
- Een toetsingskader voor nieuwe initiatieven.

1.2 Scope

Dit SHP heeft betrekking op alle locaties van het EHL. Het beschrijft de huisvestingsvisie en het masterplan voor deze locaties voor een periode van 10 jaar, waarbij er vanuit wordt gegaan dat het SHP na vijf jaar wordt herijkt. Deze periode van 10 jaar met herijking na vijf jaar is gekozen omdat:

- huisvesting zich niet snel ingrijpend laat veranderen. Beslissingen in de portefeuille nu hebben een lange termijn effect;
- veel informatie, op basis waarvan de school beleid opstelt (zoals de instroomgegevens vanuit het basisonderwijs, inzicht in de begroting voor de komende jaren of veranderingen in de context), een kortere scope kent van veelal vijf jaar (zo heeft ook de meerjarenramingen van SCC een scope van vijf jaar). De ontwikkelingen gedurende de komende vijf jaar hebben daarom een grotere mate van zekerheid;
- veranderingen of mogelijke scenario's die in de periode daarna (tussen vijf en tien jaar vanaf heden) zullen of kunnen plaatsvinden, effect kunnen hebben op keuzes die de komende jaren gemaakt moeten worden. Daarom zijn deze waar mogelijk in kaart gebracht.

1.3 Werkwijze

Het SHP is in nauw overleg met betrokkenen vanuit de verschillende locaties van het EHL tot stand gekomen. Hiervoor is een werkbijeenkomsten georganiseerd, een enquête uitgevoerd om informatie over de (ervaren) kwaliteit van de bestaande gebouwen op te halen, heeft ICSadviseurs middels een bureaustudie de informatie omtrent de huisvesting gebundeld, zijn doorrekeningen gemaakt van de capaciteit en financiële prestaties en mogelijke scenario's en varianten zijn uitgewerkt.

Dit SHP staat niet op zichzelf. In overleg met SCC is een algemeen leidend document opgesteld: het beleidsplan Huisvesting & Facilitair.

Relatie met het beleidsplan Huisvesting & Facilitair

Het SHP verwijst op onderdelen naar het Beleidsplan Huisvesting & Facilitair. In dit document is een aantal algemene uitgangspunten voor de huisvesting van alle scholen die onder het bestuur van SCC vallen opgenomen dat voor alle scholengroepen binnen de Stichting van Toepassing is. Hiermee is reeds een basis voor dit SHP gelegd.

Voorliggend SHP vervangt dit beleidsplan niet, het beleidsplan is onlosmakelijk met dit SHP verbonden. De uitgangspunten die in het beleidsplan staan zijn onverminderd van toepassing. Het beleidsplan stelt een aantal huisvestingsdoelen op de volgende onderwerpen:

De basis op orde:

Dit deel van het beleidsplan schetst de minimale kwaliteit zoals deze geldt voor alle locaties van scholen van SCC. Per onderwerp zijn in het beleidsplan prestatie indicatoren opgenomen waaraan de huisvesting dient te voldoen. Voorliggend SHP geeft daar praktisch invulling aan.

- De gebouwen binnen SCC voldoen aan de **minimale technische eisen** zoals opgenomen in het beleidsplan en zijn **fysiek veilig**;
- De gebouwen van de scholengroepen binnen de stichting passen bij de **duurzaamheidsambities** zoals beschreven in het beleidsplan en dragen bij aan een **gezonde leer- en werkomgeving**;
- De huisvestingsportefeuille is **financieel gezond**.

Faciliteren van onderwijs binnen de context van Deventer:

Naast de basisuitgangspunten zijn er enkele vertrekpunten die vanuit de Koers van SCC als richtinggevend gelden. Hierbinnen bestaat voor scholen ruimte om eigen keuzes/een eigen invulling te maken. Hoofdstuk 2 schetst een uitwerking van deze criteria vanuit de context in Deventer en omgeving. Het gaat daarbij om de volgende criteria:

- Kwalitatief en Passend onderwijs voor alle leerlingen ;
- Onderscheidend en herkenbaar onderwijs in aansluiting op de samenleving;
- Prettige en inspirerende leer-/werk omgeving.

In het beleidsplan zijn een aantal prestatie indicatoren benoemd. In bijlage 1 van dit document is een matrix opgenomen van alle prestatie indicatoren, inclusief een overzicht hoe deze zich verhouden tot dit Strategisch Huisvestingsplan

1.4 Leeswijzer

Het Strategisch Huisvestingsplan is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Beeld van de toekomst

- Strategische huisvestingsvisie (hoofdstuk 2)
Vanuit het schoolplan, de Koers van SCC en een contextanalyse is een strategische huisvestingsvisie gedestilleerd;
- Prognose en ruimtebehoefte (hoofdstuk 3)
Voor de verdere uitwerking van het SHP is een aantal belangrijke uitgangspunten in beeld gebracht, zoals het aantal leerlingen (de prognoses).

Huidige situatie

- Huidige staat van de huisvesting (hoofdstuk 4)
Van alle gebouwen van het EHL is een beeld geschetst aan de hand van beschikbaar gestelde gegevens, de analyse van de financiële positie van de locaties en ontwikkelingen in de leerlingenaantallen, ruimtebehoefte en leegstand.

Confrontatie en perspectief

- Bevindingen en conclusies/Huisvestingsdoelen (hoofdstuk 5)
Uit de confrontatie van het toekomstbeeld voor het EHL (hoofdstuk 2 en 3) en de huidige staat van de huisvesting (hoofdstuk 4) is een aantal huisvestingsdoelen gedestilleerd en een aantal scenario's is in beeld gebracht.

2. Strategische huisvestingsvisie Etty Hillesum Lyceum

In dit hoofdstuk staat de missie en visie van het EHL beschreven. Vervolgens weergeeft de omgevingsanalyse diverse ontwikkelingen in de context en de invloed daarvan op de huisvesting. Ten slotte staan diverse huisvestingsdoelen beschreven.

2.1 Missie en visie

De scholengemeenschap is vernoemd naar Etty Hillesum, een jonge vrouw die tijdens de tweede wereldoorlog dappere persoonlijke keuzes maakte. Ze zette zich in voor anderen, in het volle vertrouwen dat de toekomst er beter uitziet als je jezelf daarvoor inspant. Door die visie en houding laat scholengemeenschap Etty Hillesum zich inspireren. In het gegeven onderwijs zijn 'vertrouwen, moed en verantwoordelijkheid' belangrijke waarden. Dit komt terug in de lessen en keuzes op de scholen. Het EHL heeft zeven beloften aan de leerlingen, ouders en elkaar geformuleerd. Op het Etty Hillesum Lyceum:

- zien we al jouw talenten en je leert daar met plezier het allerbeste uit jezelf te halen;
- krijg je te maken met inspirerende leerkrachten en zijn er veel activiteiten buiten de lessen om;
- kun je makkelijk doorstromen van de ene school naar de andere, zodat je altijd op de school zit die het beste bij jou past;
- mag je meepraten en meedenken en leer je verantwoordelijkheid dragen;
- zorgen we dat je met vertrouwen je toekomst tegemoet kunt zien. Wat je ook gaat doen na het EHL, jij beschikt over de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor de volgende stap;
- werken we samen voortdurend aan verbetering en zijn we bereid van elkaar te leren;
- communiceren we altijd duidelijk en snel, met ouders en leerlingen en als collega's onderling.

Bron: [Missie, visie en beloften van het Etty Hillesum Lyceum](#)

Naar een krachtig en ongedeeld vmbo op twee locaties in Deventer

In 2018 heeft het EHL de strategische beslissing genomen om het vmbo krachtig neer te zetten en sterk te profileren. Dit doen ze door over te gaan naar een ongedeeld vmbo. Dit wil zeggen dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen de onder- en bovenbouw. Op dit moment zit de onder- en bovenbouw nog (grotendeels) gescheiden. Een ongedeeld vmbo betekent dat de onder- en bovenbouw van alle leerwegen van het vmbo worden aangeboden op eenzelfde locatie.

Daarnaast kiest EHL – mede in het licht van de landelijke ontwikkelingen omtrent de gemengde en theoretische leerwegen in het vmbo – voor het opzetten van een praktisch georiënteerde vmbo g/t (mavo). Deze praktisch georiënteerde vmbo g/t (mavo) wordt gecreëerd door de gemengde- en theoretische leerwegen samen te voegen tot een sterk praktijkgerichte leerroute. Met een krachtig vmbo en een sterk praktijkcomponent in vmbo g/t (mavo) komt de school tegemoet aan de maatschappelijke- en lokale behoefte voor goed opgeleid en praktijkgericht personeel. Zeker voor Deventer, een stad met een sterke maakindustrie, geldt deze behoefte in het bijzonder.

In de visie van het EHL wordt De Marke Zuid daarin dé praktijklocatie in Deventer. Op deze locatie volgen de leerlingen van de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen hun volledige onderwijsprogramma. Ook de praktisch ingestelde leerlingen van de nieuwe leerroute (de landelijke naam voor het nieuwe vmbo g/t-profiel met een praktisch vak) worden in de visie van het EHL op De Marke Zuid gepositioneerd. Dit heeft als meerwaarde dat op één locatie alle praktijk faciliteiten en het personeel met haar expertise aanwezig is. Zodoende kan dit optimaal ingezet worden ten behoeve van de leerling. De meer theoretisch ingestelde leerlingen van de nieuwe leerroute vmbo-t (mavo) vinden hun plaats op het Stormink. Dit heeft als voordeel dat de vmbo g/t (mavo) leerlingen een keuze hebben: de meer praktijkgerichte leerlingen vinden hun plaats op de Marke Zuid en de meer theoretisch ingestelde leerlingen kunnen naar het Stormink. Ook is deze besluitvorming in lijn met de behoefte om aan weerszijden van de stad een vmbo g/t (mavo) instroompunt te hebben.

De toekomstvisie voor een krachtig vmbo in Deventer in 3 lijnen samengevat:

1. **Een ongedeeld vmbo:** de knip uit de onder- en bovenbouw. Voor Basis en Kader leerroutes loopt momenteel planvorming op De Marke Zuid. Op termijn, wanneer de nieuwbouw van De Marke Zuid wordt opgeleverd, gaan volgens planvorming alle onderbouw en bovenbouw basis- en kaderleerlingen van het Stormink naar De Marke Zuid.
2. **Een sterke praktijkgerichte locatie met basis, kader en de nieuwe leerweg vmbo g/t (mavo) op een locatie.** Op dit moment zijn de mavoleerlingen verspreid over De Marke Noord en het Stormink. De Marke Noord is geen toekomstbestendige locatie om het vmbo sterk te profileren en goed te faciliteren. In lijn met de visie om een sterk en krachtig vmbo neer te zetten ligt de positionering van de praktisch georiënteerde vmbo g/t (mavo) op de Marke Zuid voor de hand. Dit is echter nog geen onderdeel van de huidige planvorming op de Marke Zuid en vraagt zodoende om uitbreiding van het huidige ruimtelijk kader.
3. **Een praktisch georiënteerde mavo met instroompunten aan weerszijden van de stad.** Aan de Noordzijde van Deventer wordt momenteel mavo aangeboden op de Marke Noord en aan de zuidkant van Deventer is Het Stormink gestart met het aanbieden van een bovenbouw mavo. Door de jaarlijkse nieuwe instroom en de doorstroom van de huidige leerlingen zijn er vanaf 2021/2022 vier leerjaren vmbo-t (mavo) aanwezig op Het Stormink. De spreiding van de theoretische vmbo-t (mavo) op Het Stormink en praktijkgerichte vmbo-g/t (mavo) op De Marke Zuid komt overeen met de visie van het Ety Hillesum Lyceum.

2.2 Omgevingsanalyse

In deze paragraaf is het effect van verschillende ontwikkelingen op de huisvesting van het EHL nader toegelicht.

Demografische ontwikkelingen

Deventer heeft te maken met een demografische afname van 17% tot 20%, daarnaast is er toenemende concurrentie. Het EHL is een school voor elke leerling uit Deventer en omgeving. De 'weglek' naar omliggende gemeenten zit met name in het vmbo. Door het aanbieden van een integrale mavo (vmbo-t) op het Stormink en de verbetering van de huisvesting op De Marke verwacht het EHL dat de weglek vermindert en/of het marktaandeel wordt vergroot.

Deze ontwikkelingen hebben de volgende gevolgen voor de huisvesting:

- Afname ruimtebehoefte;
- Flexibiliseren/afzonderbaar maken van gebouwdelen;
- Aantrekkelijke gebouwen;
- Sterkere profilering locaties;
- Hybride vormen;
- Passend onderwijs & ISK in veilige setting.

Economische ontwikkelingen

Minder leerlingen leidt tot minder inkomsten/budgetten. Kostenreducties zijn daarom nodig voor een gezonde balans. Ook is er geen wettelijk kader voor financiering van renovatie (revitalisering) van onderwijshuisvesting. In onderling overleg dient daarom tussen gemeente en schoolbestuur bepaald te worden of, en zo ja, op welke wijze sprake kan zijn van renovatie en wie voor de daarmee gepaard gaande kosten verantwoordelijk is. Daarnaast is er het toenemende besef dat technisch onderwijs, vakmanschap, van economisch levensbelang is.

Deze ontwikkelingen hebben de volgende gevolgen voor de huisvesting:

- Reductie huisvesting (afstoten en/of verhuur van delen);
- Flexibilisering met ICT;
- Afwegingen renovatie/nieuwbouw en afspraken over renovatiekosten;
- Afspraken over eigen investeringen bij einde gebruik;
- Investeren in technisch vmbo onderwijs vanuit het programma Sterk Techniek Onderwijs Deventer-Twello;
- Behoud breed aanbod, knip uit vmbo;
- Meer diversiteit in ruimten/werkvormen om in te spelen op ontwikkelingen arbeidsmarkt.

Sociaal culturele ontwikkelingen

De globalisering en individualisering van de maatschappij heeft gevolgen voor het onderwijs. De school krijgt in een grotere rol in de dagbesteding, een meer sociale rol in samenhang met andere partners. De maatschappij verhardt en er is meer aandacht voor veiligheid. Scholen krijgen te maken met meer subculturen en meer aandacht voor individuele ontwikkeling. Onderwijs wordt meer vraaggestuurd. Het is de taak van het EHL om een goede aansluiting op het vervolgonderwijs middels leerroutes en diploma's te vinden, behouden en te versterken.

Deze ontwikkelingen hebben de volgende gevolgen voor de huisvesting:

- Meer diversiteit in ruimten en plekken;
- Onderwijs deels buiten de school;
- Veilige omgevingen;
- Aantrekkelijke omgeving voor externen in de school.

Technologische ontwikkelingen

De beschikbaarheid van nieuwe (digitale) mogelijkheden leidt tot nieuwe instructiemethoden. Traditionele instructiemethoden en communicatiemiddelen worden uitgebreid met nieuwe. Informatisering heeft de ontplooiing van netwerkorganisaties mogelijk gemaakt. Scholen gaan mee in deze trend om ICT te gebruiken bij de vormgeving van het onderwijs. Van de school én de leerlingen vraagt het aandacht voor nieuwe vaardigheden.

Deze ontwikkelingen hebben de volgende gevolgen voor de huisvesting:

- Goede (ICT en facilitaire) voorzieningen;
- Aandacht voor techniekrijke en techniekarme (socialisatie en interactie) ruimten en methoden.

Ecologische ontwikkelingen

Het EHL sluit zich aan bij de ambities van SCC op het vlak van aandacht voor milieubewustzijn en duurzaamheid, gezondheid en vitaliteit. Dit betekent onder meer inzetten op circulair gebruik van grondstoffen en terugdringen van CO2 uitstoot met daarbij aandacht voor bewegen en gezondheid. Ook stimuleert het EHL de gezonde school (kantine), biedt het de leerlingen ruimte om te bewegen en wil het de kennis wat betreft de invloed van omgevingsfactoren (licht, kleur en klimaat) op de vitaliteit beter benutten.

Deze ontwikkelingen hebben de volgende gevolgen voor de huisvesting:

- Bij nieuwbouw voldoen aan BENG en Frisse Scholen;
- Bij bestaande bouw opties verkennen om duurzame prestaties en/of binnenklimaat te verbeteren;
- Ruimte in scholen en/of op schoolpleinen.

Politieke ontwikkelingen

De visie en het beleid van een school vragen om lange termijn denken, terwijl de politieke agenda snel(ler) kan veranderen. Dit vraagt om continuïteit en goed structureel contact met de (lokale) overheid. Scholen moeten ervoor zorgen dat alle leerlingen een goede onderwijsplek krijgen, ook leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het EHL zet in op passend onderwijs, doorlopende leerlijnen en flexibilisering van het onderwijs. De organisatie heeft al veel expertise in de school, welke beter benut gaat worden. Daarnaast stelt de rijksoverheid eisen aan efficiency (doelmatigheid) en effectiviteit (doeltreffendheid), scholen worden gevraagd zich te verantwoorden. Ook de nieuwe wet- en regelgeving rond privacy en data- en systeembeveiliging vraagt aandacht.

Deze ontwikkelingen hebben de volgende gevolgen voor de huisvesting:

- Mogelijkheden tijd- en plaatsafhankelijk werken;
- Aanpassingen aan ruimten en faciliteiten;
- Inzetten op IHP met gemeente Deventer.

2.3 Voor elke leerling uit Deventer en omgeving

In 2029 ...

heeft het EHL een breed en divers aanbod van onderwijs. Elke locatie heeft zijn eigen profiel en straalt dit ook uit, scholen zijn herkenbaar en de leerling is trots op zijn school. Door het brede en passende aanbod zijn de scholen bereikbaar voor alle leerlingen uit Deventer en omgeving. De verschillende opleidingsrichtingen bieden tevens kansen voor onderlinge samenwerking en het delen van faciliteiten. Ook sluit het onderwijs aan bij de lokale cultuur en behoefte in Deventer, zoals de logistiek en (maak)industrie. Scholen zijn kleinschalig en hebben een eigen identiteit. Dit zorgt voor een vertrouwd en veilig gevoel. Er zijn doorlopende leerlijnen tussen de verschillende onderwijsniveaus waardoor afstanden tussen niveaus zijn geminimaliseerd.

In 2019 ...

heeft het EHL diverse locaties verspreid over Deventer. Scholen hebben hun eigen identiteit en kwaliteit, maar deze profilering kan versterkt worden in de gebouwelijke uitstraling en middels de marketingcommunicatie. Er is een breed onderwijsaanbod welke aansluit bij de lokale behoefte. Onder andere de vernieuwde leerweg met een combinatie van mavo en praktijk is daar een goed voorbeeld van.

Huisvestingsdoelen

- Alle locaties zijn herkenbaar en zichtbaar;
- Alle locaties beschikken over een juiste omgeving om passend onderwijs te kunnen faciliteren;
- Alle locaties hebben een uitstraling die in lijn is met de identiteit van de locatie;
- Alle locaties hebben een kleinschalige beleving in de gebouwen;
- Er wordt gekeken naar de mogelijkheden om faciliteiten te delen, niet elke locatie hoeft over elke faciliteit te beschikken.

Levert op

Een goede zichtbaarheid in Deventer. Leerlingen en medewerkers komen graag op de locaties van het EHL en worden goed gefaciliteerd in hun onderwijs en werk. Middels het onderwijsaanbod en de profilering is het EHL een school voor alle leerlingen uit Deventer en omgeving.

2.4 Gezonde leer- en werkomgeving

In 2029 ...

leren en werken leerlingen en medewerkers in een gezonde leer-/werkomgeving. Dit houdt in dat de luchtkwaliteit, het lichtniveau, de akoestiek en het kleurgebruik het leer-/werkproces goed ondersteunen. Bij de concrete invulling hiervan wordt rekening gehouden met de identiteit van de locatie en de leerlingenpopulatie. De gebouwen zijn functioneel ingericht, de rand voorwaardelijke ICT-voorzieningen zijn op niveau en er is ruimte voor bewegen(d) (in) onderwijs. Daarnaast beschikken de scholen over een diversiteit aan (flexibele) ruimtes passend bij de activiteiten en sluit het meubilair aan bij de ergonomische inzichten anno 2029.

In 2019 ...

Is de leer-/werkomgeving op enkele locaties goed of acceptabel, maar is het ook op enkele locaties onder de maat. De uitstraling van gebouwen varieert, hier is winst in te behalen.

Huisvestingsdoelen

- Alle locaties hebben een gezonde leer-/werkomgeving;
- Alle locaties beschikken over (een diversiteit aan) ruimtes passend bij het onderwijsconcept;
- Alle locaties beschikken over ICT-voorzieningen op niveau;
- Alle locaties beschikken over een gebouw en omgeving die een leerling de ruimte geeft om te bewegen.

Levert op

Een gebouwportefeuille met locaties waarin het prettig en gezond is om te leren en te werken. Bovendien zorgt de flexibiliteit ervoor dat het gebouw eenvoudig, of met beperkte inspanning, aangepast kan worden op de veranderende behoefte.

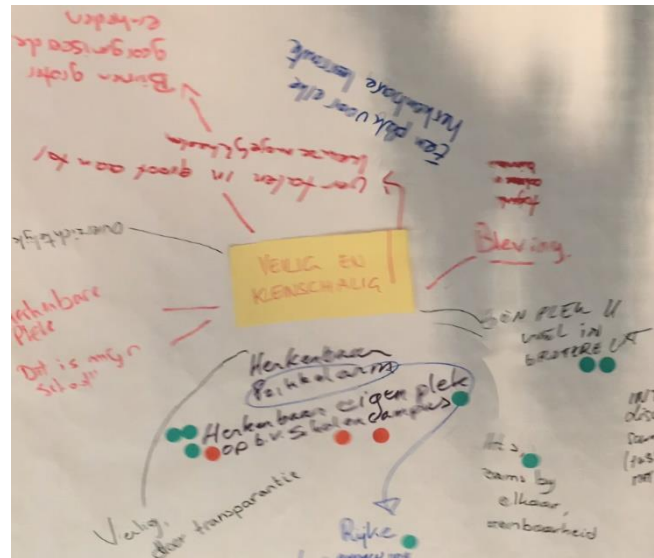
2.5 Veilig en kleinschalig

In 2029 ...

beschikken de locaties over een veilige en kleinschalig beleefde leeromgeving. Leerlingen worden begeleid en krijgen goede zorg. De leeromgeving is passend bij de doelgroep. Dit kan een contextrijke en realistische leeromgeving zijn om het leerproces te stimuleren, maar anderzijds kan dit juist een prikkelarme omgeving zijn om de leerling meer rust te geven. De locaties vormen een fijne en herkenbare plek voor het type leerling op de school. Tevens draagt de gehele leeromgeving bij aan het leerproces in en om de school.

In 2019 ...

zijn de meeste locaties veilig en kleinschalig, maar hier is op enkele scholen grote winst te behalen.

Huisvestingsdoelen

- Locaties van het EHL zijn kleinschalig van opzet;
- Locaties van het EHL zijn in de basis allen veilig middels sociale controle en goede zichtlijnen. Daar waar nodig worden aanvullende maatregelen getroffen;
- Leeromgevingen sluiten aan bij de beleving en de behoefte van het type leerling.

Levert op

Een school waar elke leerling zich op zijn gemak voelt en in staat is het maximale te bereiken.

2.6 Zichtbaar innovatief onderwijs

In 2029 ...

is de onderwijskwaliteit op het EHL gegarandeerd. Niet enkel in de vorm van een kwalificatie, maar ook in de vorm van persoonsvorming en socialisatie. Binnen het onderwijs wordt interdisciplinair samengewerkt, vakinhoudelijk en met partners. Essentieel hiervoor is een gezond en innovatief werkklimaat waarin doelgericht wordt gewerkt. De omgeving faciliteert het onderwijs middels een diversiteit aan onderwijsruimten waarin gedifferentieerd kan worden in onderwijsmethodieken. Daarnaast is de onderwijsomgeving realistisch en zijn mogelijke toekomstige beroepsbeelden zichtbaar.

Daar waar het een meerwaarde voor het onderwijs vormt werken de locaties samen met lokale maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven om aan te sluiten bij de opleidingsbehoefte. Door organisaties en het bedrijfsleven te betrekken bij het onderwijs wordt continue gezocht naar punten waarop ze elkaar kunnen aanvullen en waar de behoefte in de arbeidsmarkt ligt. Deze oriëntatie vindt plaats op zowel onderwijsinhoudelijk als ruimtelijk gebied. Hierdoor zijn leerlingen en medewerkers op de hoogte van de nieuwste inzichten en technieken, ook biedt het kansen hier mee te leren werken.

In 2019 ...

is het EHL actief bezig met innovatief en vernieuwend onderwijs, maar dit is onvoldoende zichtbaar. Op incidentele schaal vindt samenwerking met het bedrijfsleven plaats. De ambitie is om dit te vergroten, te beginnen met techniek.

Huisvestingsdoelen

- Alle locaties van het EHL laten hun kwalitatief goede onderwijs zien binnen en buiten de school;
- Alle locaties beschikken over huisvesting passend bij het onderwijsconcept;
- Een diversiteit aan ruimten maakt het mogelijk om met verschillende onderwijsvormen te variëren;
- Alle locaties van het EHL werken samen met lokale maatschappelijke organisaties, vervolgonderwijs en/of het bedrijfsleven indien dit een meerwaarde vormt. Dit kan consequenties hebben voor de huisvesting in de school, anderzijds kan dit leiden tot aanpassingen in de huisvesting van maatschappelijke partners.

Levert op

Kwalitatief goed onderwijs dat aansluit op de arbeidsmarkt. Nadrukkelijke zichtbaarheid van toekomstige beroepsbeelden versterkt dit beeld binnen de school en naar de omgeving toe. Met haar onderwijs sluit het EHL aan op de lokale behoefte en ontwikkeling in de regio. Daardoor behoudt, en daar waar mogelijk verstrekt, de school haar positie in Deventer.

2.7 Toekomstbestendig en financieel gezond

In 2029 ...

gaan de ontwikkelingen steeds sneller en heeft Deventer geanticipeerd op de demografische krimp. De financiële bleeders op het gebied van huisvestingslasten zijn aangepakt en de overmaat is teruggedrongen. Zodoende vallen de huisvestingslasten binnen de MI-vergoeding en heeft het EHL een break-even resultaat. Daarnaast is de huisvesting flexibel, aanpasbaar en wendbaar. Het biedt ruimte aan veranderende onderwijsconcepten en hybride onderwijs.

In 2019 ...

Heeft EHL een aanzienlijke overmaat en een jaarlijks negatief resultaat op de huisvestingslasten. Door de demografische krimp neemt de overmaat en het negatieve resultaat toe, zodoende is planvorming benodigd.

Huisvestingsdoelen

- EHL maakt bij nieuwe huisvestingsopgaven een weloverwogen afweging tussen beschikbare mogelijkheden, waarbij medegebruik van ruimte, renovatie en herbestemmen van bestaand vastgoed nadrukkelijk onderdeel uitmaken van het afwegingskader.
- Het ruimteoverschot wordt teruggebracht tot maximaal 10% van de totale capaciteit en/of dusdanig dat de huisvestingslasten passen binnen de daarvoor bestemde onderdelen binnen de MI-vergoeding;
- Bij nieuwbouw en aanpassingen in bestaande bouw wordt ingezet op flexibiliteit;

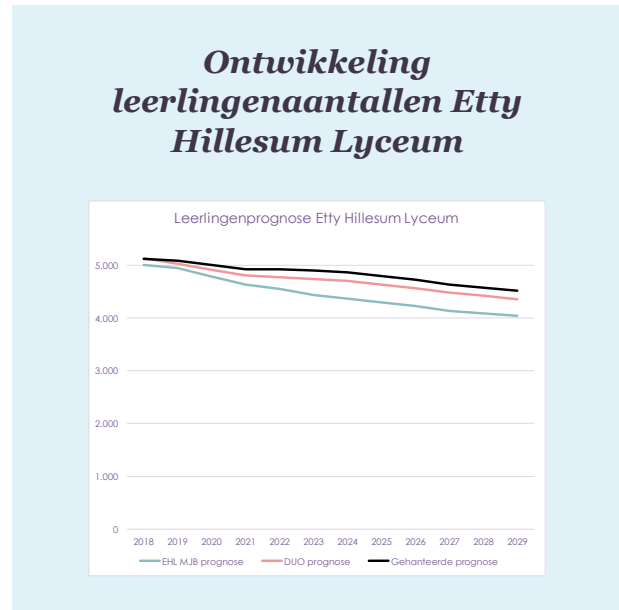
Levert op

Passende locaties met een verbeterd en/of gunstig energielabel. Het EHL ziet het als haar maatschappelijke opdracht aandacht te besteden aan duurzaamheid en verduurzamen en wil dit graag zelf ook uitdragen (voorbeeldfunctie).

3. Ruimtelijke uitgangspunten

3.1 Ontwikkeling van het aantal leerlingen

De DUO prognose gaat voor de periode 2018 - 2029 uit van een demografische leerlingendaling van 11% (tot bijna 4.600 leerlingen in 2029). Het EHL hanteert in haar meerjarenbegroting (MJB) een behoudendere prognose met een leerlingendaling van 19% tot ruim 4.000 leerlingen. De MJB prognose is gebaseerd op de DUO prognose waarbij rekening wordt gehouden met het verlies van leerlingen aan het SvPo. EHL heeft in haar MJB prognose echter geen rekening gehouden met een mogelijke stijging van het interessepercentage door het verdwijnen van de knip in het vmbo en/of het nieuwbouweffect van de Marke Zuid. Ook houdt het geen rekening met de groei van het aantal inwoners en potentiële leerlingen als gevolg van de nieuwbouw woningbouwplannen in de gemeente Deventer. Zodoende wordt de MJB prognose als te behoudend beoordeeld en is de DUO prognose in dit SHP als uitgangspunt aangehouden. De gehanteerde prognose ligt boven de DUO prognose omdat de leerroute van Het Corberic nog in opbouw is. Deze ontwikkeling is niet in de DUO prognose meegenomen en zodoende toegevoegd.

3.2 Normering ruimtebehoefte

Voor de ruimtebehoefte is de systematiek van de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) gevolgd. Deze normering gaat uit van een vaste voet per type vestiging en een leerlinggebonden component. De leerlinggebonden component is afhankelijk van het soort onderwijs, de leerweg of de sector die de leerling volgt. In het beleidsplan Huisvesting & Facilitair is de rekensystematiek zoals deze in de verordening is opgenomen nader uitgewerkt, inclusief een bijlage waarin de normen zijn opgenomen.

4. Huidige staat van de huisvesting

Toelichting

In dit hoofdstuk staan gegevens weergegeven die van belang zijn voor de beeldvorming van de huidige staat van de huisvesting. Vanaf paragraaf 4.1 staan de gegevens per locatie op een 'factsheet' weergegeven.

Ontwikkeling aantal leerlingen

De DUO prognose is aangehouden als uitgangspunt. Enkel voor de leerroute vrijeschool, het Corberic, is een aanpassing gedaan vanwege de verwachte groei die niet in de DUO prognose is meegenomen. Deze leerroute is namelijk nu nog in opbouw. In 2029 is een aantal leerlingenpopulaties verplaatst, dit staat nader toegelicht bij de bevindingen en conclusies per gebouw. In bijlage 2 staan de leerlingenaantallen in 2018 en 2029 meer gedetailleerd uitgesplitst.

Vergelijking ruimtebehoefte en capaciteit

Per locatie is de ruimtebehoefte en capaciteit inzichtelijk gemaakt.

In de huidige situatie is de gehanteerde rekenwaarde conform de afspraak met de gemeente aangehouden. Daar waar nog geen afspraken waren gemaakt is de capaciteit uit de NEN2580 meetrapportage aangehouden. Zoals te zien in de tabel komen de gehanteerde metrages in de afspraken met Gemeente Deventer op hoofdlijnen overeen met de meetrapportages. De capaciteit is exclusief de sportgebonden ruimte. Dit omdat deze ruimte via een andere methodiek wordt bekostigd. Meer inzicht in de berekende metrages per locatie is weergegeven in bijlage 2.

Voor 2029 is de capaciteit van een aantal locaties aangepast vanwege lopende en geadviseerde planvorming. Dit zijn een drietal aanpassingen: 1) de gewenste nieuwbouw de Marke-Zuid van 10.196 m² bvo (huidig ruimtelijk kader aangevuld met uitbreiding voor de nieuwe praktische mavo leerweg) en het afstoten van zowel De Marke Noord inclusief Centrale Directie (2) als de Koningin Wilhelminalaan (3). Hierdoor neemt de totale capaciteit aanzienlijk af, van 52.710 tot 39.868 (-24%)

Op basis van de huidige (2018) en te verwachte (2029) leerlingenpopulaties is de ruimtebehoefte

Locatiegegevens	Ontw. aantal leerlingen		
	2018	2029	Vershil
De Marke Noord incl. Centrale Directie	1.039	0	-100%
De Boerhaave	833	714	-14%
Het Stormink	1.086	1.288	19%
Het Vlier	1.510	1.385	-8%
De Marke Zuid	388	1.033	166%
Arkelstein	192	163	-15%
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	83	0	-100%
Totaal	5.131	4.584	-11%

Naam locatie	Rekenwaarde 2018 conform afspraak gemeente 2011	Rekenwaarde 2029	Capaciteit NEN2580 excl. sportgebond en ruimte en tijd. huysv.
De Marke Noord excl. Centrale Directie	9.196	0	9.838
De Boerhaave	6.211 *	5.905 *	5.905 *
Het Stormink	10.287	10.287	10.276
Het Vlier	10.740	10.740	10.621
De Marke Zuid	11.624	10.195 **	12.304
Arkelstein	2.742	2.742	2.733
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	n.v.t. (994)***	-	994
Laan van Borgele (Centrale Directie)	n.v.t. (916)***	-	951
Totaal	52.710	39.868	53.622

* De afspraak over Boerhaave is 5.922 m² bvo excl. kelder, 3^e verdieping en tijdelijke huisvesting. Inmiddels is hier tijdelijke huisvesting aanwezig (289 m² bvo), naar verwachting tot 2024.

** Deze rekenwaarde is een aangenomen capaciteit van een nog te realiseren gebouw. Hierover moet nog het gesprek worden aangegaan met de gemeente Deventer.

*** De Laan van Borgele valt buiten deze afspraak en de Koningin Wilhelminalaan was in 2011 nog niet in gebruik. Deze locaties worden meegerekend in de huidige capaciteit.

Locatiegegevens	Ontw. Ruimtebehoefte		
	2018	2029	Vershil
De Marke Noord excl. Centrale Directie	5.393	0	-100%
De Boerhaave	5.598	4.880	-13%
Het Stormink	7.198	9.134	27%
Het Vlier	9.384	9.083	-3%
De Marke Zuid	9.069	10.196	12%
Arkelstein	2.635	2.282	-13%
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	513	0	-100%
Laan van Borgele (Centrale Directie)	430	0	
Totaal	40.220	35.575	-12%

De B/K/G leerlingen van De Marke Noord volgen hun praktijkvakken op De Marke Zuid. Daarom is van de ruimtenorm per leerling indicatief 4,0 m² bvo toegekend aan De Marke Noord en de resterende "praktijk" m² aan De Marke Zuid.

conform de VNG systematiek berekend. Enkel bij De Marke Noord is in 2018 de ruimtebehoefte van het praktijkgedeelte toegevoegd aan De Marke Zuid. Op dit moment resulteert dat in een totale normatieve leegstand van totaal 12.490 m² bvo (24%). Een school wordt geacht een over- of ondercapaciteit van 10% op te kunnen vangen, dit percentage wordt momenteel dus ruim overschreden. Uitgaande van de huidige en geadviseerde planvorming daalt de normatieve overmaat tot circa 4.300 m² bvo (11%). In bijlage 2 staat de ruimtebehoefte in 2018 en 2029 meer gedetailleerd weergegeven.

Minimale behoefte en aanbod sport capaciteit

Voor de sport is de normatieve LO behoefte in aantal zaaldelen inzichtelijk gemaakt (NB: de normatieve berekening bestaat uit een doorrekening van aantal bekostigde lessen, voor de leesbaarheid in het overzicht is dit vertaald naar aantal zaaldelen). In de praktijk kan het zijn dat de school meer LO aanbiedt dan het aantal bekostigde lessen. Indien dit het geval is, dan is de behoefte hoger. Dat is in dit stadium niet inzichtelijk gemaakt. Waar geen gymzalen in eigendom aanwezig zijn worden deze gehuurd.

Oordeel EHL over de aansluiting van locaties bij de huisvestingsdoelen

Tijdens een werksessie met de directie en de vestigingsdirecteuren is een 'Quickscan' gemaakt over de aansluiting van de verschillende locaties bij de huisvestingsdoelen zoals omschreven in hoofdstuk 2.

Kwaliteit gebouw

De kwaliteit van het gebouw is door de afdeling Huisvesting & Faciliteiten van de SCC beoordeeld op basis van de technische staat, functionaliteit en het binnenklimaat. Rood staat voor (zeer) slecht, geel voor matig tot redelijk en groen voor goed tot uitstekend.

Vragenlijst

Onder de gebruikers van de scholen is een vragenlijst uitgezet om de gebruikers ervaringen inzichtelijk te maken. De vragen zijn gebaseerd op de huisvestingsdoelen en de 10 kwaliteitsaspecten uit de kwaliteitsscan huisvesting. Per locatie heeft de vestigingsdirecteur de vragenlijst uitgezet onder de voor hem of haar relevante doelgroep(en). Dit resulteerde in 104 ingevulde vragenlijsten.

Locatiegegevens	Normatieve overmaat		Procentueel	
	2018	2029	2018	2029
Naam locatie				
De Marke Noord excl. Centrale Directie	3.803	0	41%	-
De Boerhaave	613	1.025	10%	17%
Het Stormink	3.089	1.153	30%	11%
Het Vlier	1.357	1.657	13%	15%
De Marke Zuid	2.555	-2	22%	0%
Arkelstein	107	460	4%	17%
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	481	-	48%	-
Laan van Borgele (Centrale Directie)	486	-	53%	-
Totaal	12.490	4.293	24%	11%

Locatiegegevens	Aanwezige gymzalen	Normatieve LO behoefte	
		2018	2029
Naam locatie			
De Marke Noord excl. Centrale Directie	-	2,7	0,0
De Boerhaave	2	1,9	1,7
Het Stormink	-	2,8	3,2
Het Vlier	3	2,0	1,9
De Marke Zuid	2 - 3	1,2	2,8
Arkelstein	1	0,9	0,8
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	-	0,2	0,0
Totaal	8 - 9	11,8	10,4

Aantal gymzalen De Marke Zuid nog onbekend, naar verwachting 2 of 3.

Positie respondent binnen EHL en Naamlocatie	Leerlingen	Ouder/verzorger	OP	OOP	Directeur	Anders
De Marke Noord			1			
Laan van Borgele (Centrale Directie)				1		
De Boerhaave			17	2		
Het Stormink			50	15		3
Het Vlier			1		1	
De Marke Zuid				1	1	
Arkelstein	6			2		
Koningin Wilhelminalaan (ISK)			2	1		
Totaal aantal respondenten	6	0	71	22	2	3

Toelichting weergave factsheet	
Functionaliteit	
Bestuurders en gebruikers	
1/2 groene fiches of score uitstekend/goed	●
1 groen en 1 rood fiche of score voldoende	●
1/2 rode fiches of score matig/onvoldoende	●
Gemiddelde van de 5 oordelen	▶
Kwaliteit gebouw	
Adviseur Huisvesting Scholengroep	
Uitstekend of goed	●
Redelijk of matig	●
Slecht of zeer slecht	●
Gemiddelde van de 13 kwaliteitscriteria	▶

Duurzaamheidscriteria

In de duurzaamheidscriteria is het energielabel (A+ en de GPR-score opgenomen. ICSadviseurs heeft deze gegevens overgenomen in het SHP, deze zijn niet getoetst. Zodoende zijn deze waarden enkel weergegeven en niet nader toegelicht.

Energielabel

Voor nieuwbouw is de ambitie van het SCC energielabel A of hoger. Bij bestaande gebouwen is de ambitie om energielabel A te benaderen (minimaal label C).

GPR-score

De GPR meet duurzaamheid in vijf thema's: Energie, Milieu, Gezondheid, Gebruikskwaliteit en Toekomstwaarde. In dit SHP worden alleen de thema's Energie, Gezondheid en Gebruikskwaliteit weergegeven. De reden daartoe is dat de andere twee thema's onvoldoende te beïnvloeden zijn gedurende de levensduur van het vastgoed.

Naam locatie	Energielabel
De Marke Noord incl. Centrale Directie	F
De Boerhaave	B
Het Stormink	A
Het Vlier	A+
De Marke Zuid	G
Arkelstein	F
Tijdelijke huisvesting Koninging Wilhelminalaan	-

Naam locatie	Huidige score			
	Energie	Gezondheid	Gebruikskwaliteit	Gemiddelde
De Marke Noord incl. Centrale Directie	4,5	4,8	7,0	5,4
De Boerhaave	3,4	6,2	7,2	5,6
Het Stormink	6,8	7,0	7,4	7,1
Het Vlier	-	-	-	-
De Marke Zuid	4,2	4,8	6,9	5,3
Arkelstein	4,5	5,4	6,6	5,5
Tijdelijke huisvesting Koninging	-	-	-	-
Gemiddelde	4,7	5,5	7,0	5,7

Naam locatie	Potentie na ingrepen			
	Energie	Gezondheid	Gebruikskwaliteit	Gemiddelde
De Marke Noord incl. Centrale Directie	7,4	7,0	7,0	7,1
De Boerhaave	7,4	7,9	7,4	7,6
Het Stormink	7,8	8,2	7,4	7,8
Het Vlier	-	-	-	-
De Marke Zuid	7,4	7,2	7,0	7,2
Arkelstein	6,7	7,5	6,8	7,0
Tijdelijke huisvesting Koninging	-	-	-	-
Gemiddelde	7,4	7,5	7,1	7,3

GPR scores versie 4.3

Toelichting weergave factsheet	
Energielabel	
Gebouwenoverzicht	
Energielabel A of hoger	▶
Energielabel B of C	▶
Energielabel D of lager	▶
GPR score	
Versie 4.3	
Beoordeling van 7,0 of hoger	▶
Beoordeling van 5,0 t/m 6,9	▶
Beoordeling 4,9 of lager	▶

Financiële prestaties

Per locatie zijn de huidige en te verwachten huisvestingslasten vergeleken met de huidige en te verwachten bekostiging van de exploitatiekosten (ook wel materiële bekostiging of MI-vergoeding genoemd) voor de jaren 2018 en 2029. Dit vormt een positief of negatief resultaat per locatie. Een negatief resultaat betekent dat er meer huisvestingslasten worden gemaakt dan wordt vergoed door de MI-vergoeding. Deze methodiek geeft een goede indicatieve weergave van de huidige en te verwachten financiële prestatie.

In de huisvestingslasten wordt onderscheid gemaakt tussen kapitaallasten (afschrijving en huur) en exploitatielasten (schoonmaak en energie en water). De volgende grootboekrekeningen zijn aangehouden in de berekening van de huisvestingslasten:

1. Onderhoud en afschrijving

- Afschrijving
  - 41310 Afschr. terr.aanpassingen
  - 41315 Afschr. terr. aanpas. HVF
  - 41340 Afschr. gebouw permanent
  - 41345 Afschr. gebouw perm. HVF
  - 41360 Afschr. aanpass. gebouw
  - 41370 Afschr. gebouwgeb.instal.
  - 41375 Afschr.gebouwgeb.inst.HVF
- Huur
  - 4.3.1 Onderwijs gerelateerde huurlasten
- Onderhoud
  - 4.3.3 alle posten behalve 43899.

2. Schoonmaak

- 4.3.5 Schoonmaak alle posten.

3. Energie en water

- 4.3.4 Energie en water: alle posten

Om de huisvestingslasten te bekostigen krijgt een onderwijsinstelling een MI-vergoeding bestaande uit een 3-tal deelbedragen: I) schoonmaak, II) onderhoud van het gebouw en terrein en III) overige exploitatiekosten (waarvan circa 25% aangehouden ten behoeve van energie en water). In de toekomst wordt deze methodiek aangepast en vereenvoudigd, maar op dit moment is de huidige methodiek nog toegepast voor 2029. Belangrijk om te vermelden is dat het hier gaat om een formele materiele bekostiging, in de praktijk bepaalt de schoolleiding op basis van de begroting (na goedkeuring CvB) hoe de middelen daadwerkelijk worden ingezet. Desondanks is deze vergelijking wel een goede indicator van de mate waarin geld aan huisvesting wordt besteed.

Locatiegegevens	Kapitaal-lasten	Exploitatie-lasten	Totaal
Naam locatie	Realisatie 2018	Realisatie 2018	Realisatie 2018
De Marke Noord incl. Centrale Directie	€ 99.083	€ 236.341	€ 335.424
De Boerhaave	€ 251.392	€ 205.141	€ 456.534
Het Stormink	€ 51.885	€ 332.431	€ 384.316
Het Vlier	€ 430.283	€ 231.747	€ 662.030
De Marke Zuid	€ 518.082	€ 330.164	€ 848.246
Arkelstein	€ 19.699	€ 134.159	€ 153.858
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 1.370.424	€ 1.469.984	€ 2.840.408

Locatiegegevens	Kapitaal-lasten	Exploitatie-lasten	Totaal
Naam locatie	2029 (prijspeil 2018)	2029 (prijspeil 2018)	2029 (prijspeil 2018)
De Marke Noord incl. Centrale Directie	€ -	€ -	€ -
De Boerhaave	€ 245.831	€ 275.296	€ 521.127
Het Stormink	€ 83.795	€ 452.422	€ 536.216
Het Vlier	€ 452.111	€ 334.458	€ 786.569
De Marke Zuid	€ 244.569	€ 236.275	€ 480.844
Arkelstein	€ 41.785	€ 145.970	€ 187.755
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 1.068.091	€ 1.444.420	€ 2.512.511

Omdat de MJB tot 2024 is opgesteld, is voor 2029 het gemiddelde van de begroting van 2019 tot en met 2024 aangehouden. Voor exploitatielasten voor de nieuwbouw van De Marke Zuid in 2029 zijn kengetallen aangehouden omdat deze locatie nog niet gerealiseerd is.

Naam locatie	MI vergoeding 2018	MI vergoeding 2029 (conform methodiek '18-'19)
De Marke Noord incl. Centrale Directie	€ 381.589	€ -
De Boerhaave	€ 370.890	€ 318.312
Het Stormink	€ 475.545	€ 537.072
Het Vlier	€ 591.165	€ 570.064
De Marke Zuid	€ 579.058	€ 705.733
Arkelstein	€ 115.411	€ 97.919
Tijdelijke huisvesting Koningin Wilhelminalaan	€ -	€ -
Totaal	€ 2.513.658	€ 2.229.100

In bijlage 2 staat de MI-vergoeding per locatie meer gedetailleerd weergegeven.

Omdat de daadwerkelijke huisvestingslasten centraal staan in het SHP worden interne verrekeningen buiten beschouwing gelaten. Ook gaat het enkel om "onderwijs" gerelateerde huisvestingslasten, dus niet om "sport" gerelateerde huisvestingslasten. Daar waar sportgebonden ruimte aanwezig is, zijn de exploitatielasten op basis van de verhouding m² bvo verrekend.

De gemiddelde huisvestingslasten per m² bvo zijn momenteel gunstig ten opzichte van de gemiddelde MI-vergoeding die het EHL ontvangt conform de VNG ruimtebehoefte berekening (circa €63,- per m² bvo). Maar zoals eerder beschreven heeft het EHL op dit moment een aanzienlijke overmaat, zodoende het negatieve resultaat in 2018 van ruim € 325.000. Op termijn stijgen de huisvestingslasten per m² bvo, met name op het gebied van exploitatielasten. Omdat er tevens ruimte wordt afgestoten wordt een negatiever saldo voorkomen en neemt het negatieve resultaat met circa € 55.000 af.

Let wel, dit resultaat is gebaseerd op de investeringen die op dit moment bekend zijn en gepland staan in de huidige begrotingen. Nieuwe (op dit moment onbekende) investeringen vallen dus buiten de huidige afschrijvingen. Dit zijn bijvoorbeeld nieuwe investeringen die volgen naar aanleiding van dit SHP (uitbreiding en/of inpassingen), de Erkende Maatregelenlijst Informatieplicht Energiebesparing (EML) en/of de ambitie om alle locaties aan ten minste Frisse Scholen Klasse B te laten voldoen. Omdat uitvoering van een aantal van deze plannen noodzakelijk is, zullen de uiteindelijke lasten dus negatiever zijn dan hier geschetst.

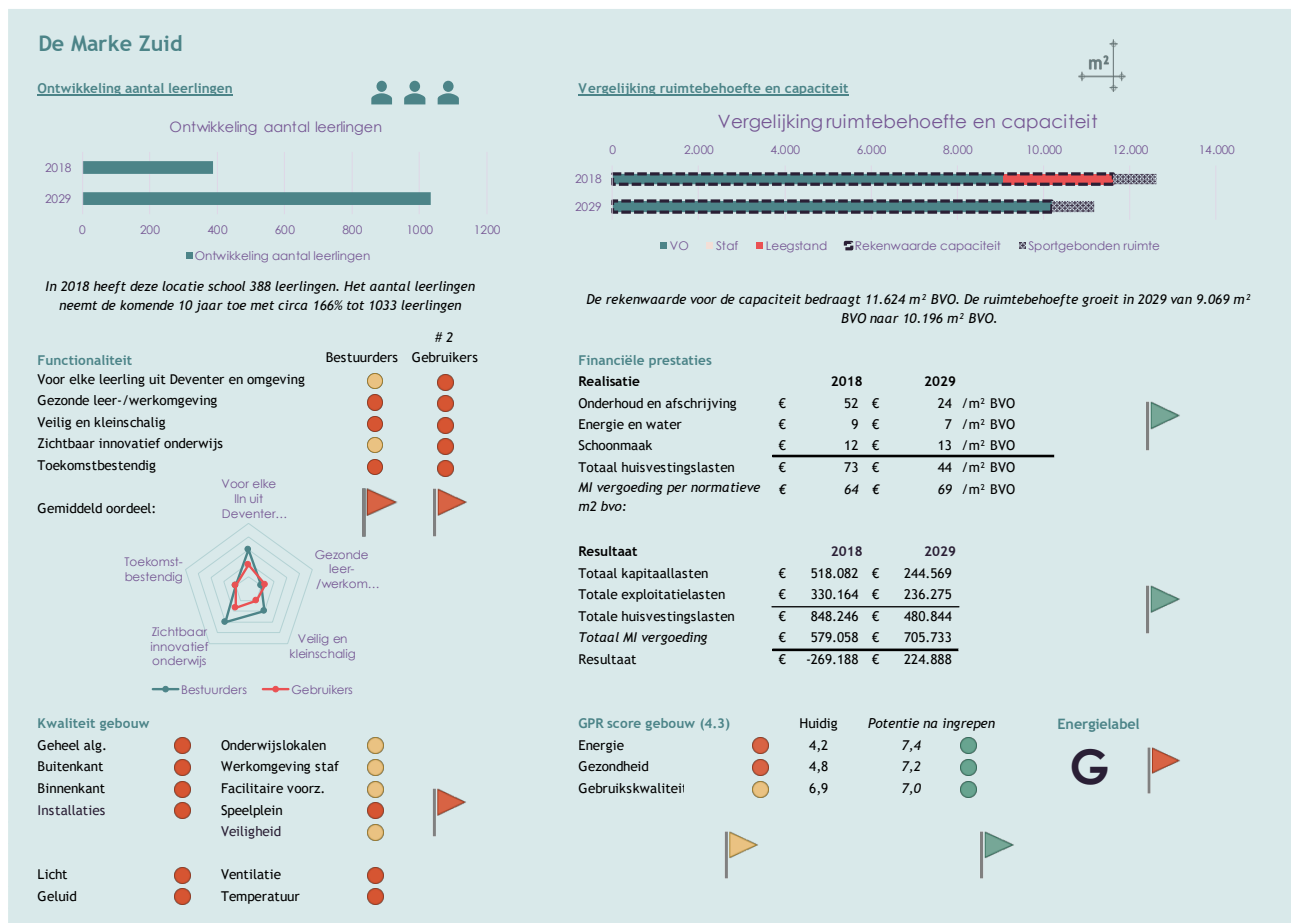
Het gaat hierbij nadrukkelijk om enkel de huisvestingslasten ten behoeve van het onderwijs. Huisvestingslasten voor Sport vallen hier buiten omdat deze bekostigd worden middels de normkostenvergoeding LO. Onder de huisvestingslasten vallen de posten afschrijving (aan gebouwen, terreinen en gebouw gebonden installaties), huur, onderhoud, energie, water en schoonmaak.

Locatiegegevens	Huisvestingslasten per m ² bvo	
	2018	2029 (prijspeil 2018)
De Marke Noord incl. Centrale Directie	€ 36	-
De Boerhaave	€ 74	€ 88
Het Stormink	€ 37	€ 52
Het Vlier	€ 62	€ 73
De Marke Zuid	€ 73	€ 47
Arkelstein	€ 56	€ 68
Tijdelijke huisvesting Koninging Wilhelminalaan	-	-
Totaal	€ 54	€ 63

Naam locatie	Resultaat 2018	Resultaat 2029 (prijspeil '18)
De Marke Noord incl. Centrale Directie	€ 46.165	€ -
De Boerhaave	€ -85.644	€ -202.816
Het Stormink	€ 91.229	€ 856
Het Vlier	€ -70.865	€ -216.504
De Marke Zuid	€ -269.188	€ 224.888
Arkelstein	€ -38.448	€ -89.836
Tijdelijke huisvesting Koninging Wilhelminalaan	€ -	€ -
Totaal	€ -326.750	€ -283.412

Toelichting weergave factsheet	
Financiële prestaties	
Realisatie 2018 en verwacht 2029	
Binnen de MI-vergoeding	
Tot 10% overschrijding MI-vergoeding	
Meer dan 10% overschrijding	
Vergelijking totale huisvestingslasten en MI vergoeding per m ² bvo (gemiddelde '18 en '29)	
Resultaat	
Resultaat 2018 en verwacht 2029	
Binnen de MI-vergoeding	
Tot € 50.000 negatief resultaat	
Meer dan € 50.000 negatief resultaat	

4.1 De Marke Zuid

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

Op dit moment heeft De Marke Zuid een aanzienlijke overmaat welke zonder verdere planvorming aanzienlijk oploopt. Dit heeft in een eerder stadium geleid tot planvorming voor nieuwbouw die ruimtelijk is afgestemd op het aantal te huisvesten leerlingen, zodoende neemt de overmaat af. Volgens huidige planvorming volgen vanaf 2023/2024 circa 900 vmbo basis- en kader leerlingen van de huidige Marke Zuid, Marke Noord en het Stormink hun onderwijsprogramma in de nieuwbouw. In lijn met de visie van EHL op een krachtig en ongedeelde vmbo wordt op deze locatie tevens uitgegaan van 200 praktische vmbo g/t (mavo) leerlingen. Daarvoor dient nog wel het ruimtelijk kader wel verruimd te worden van 9.000 m² bvo naar 10.200 m² bvo.

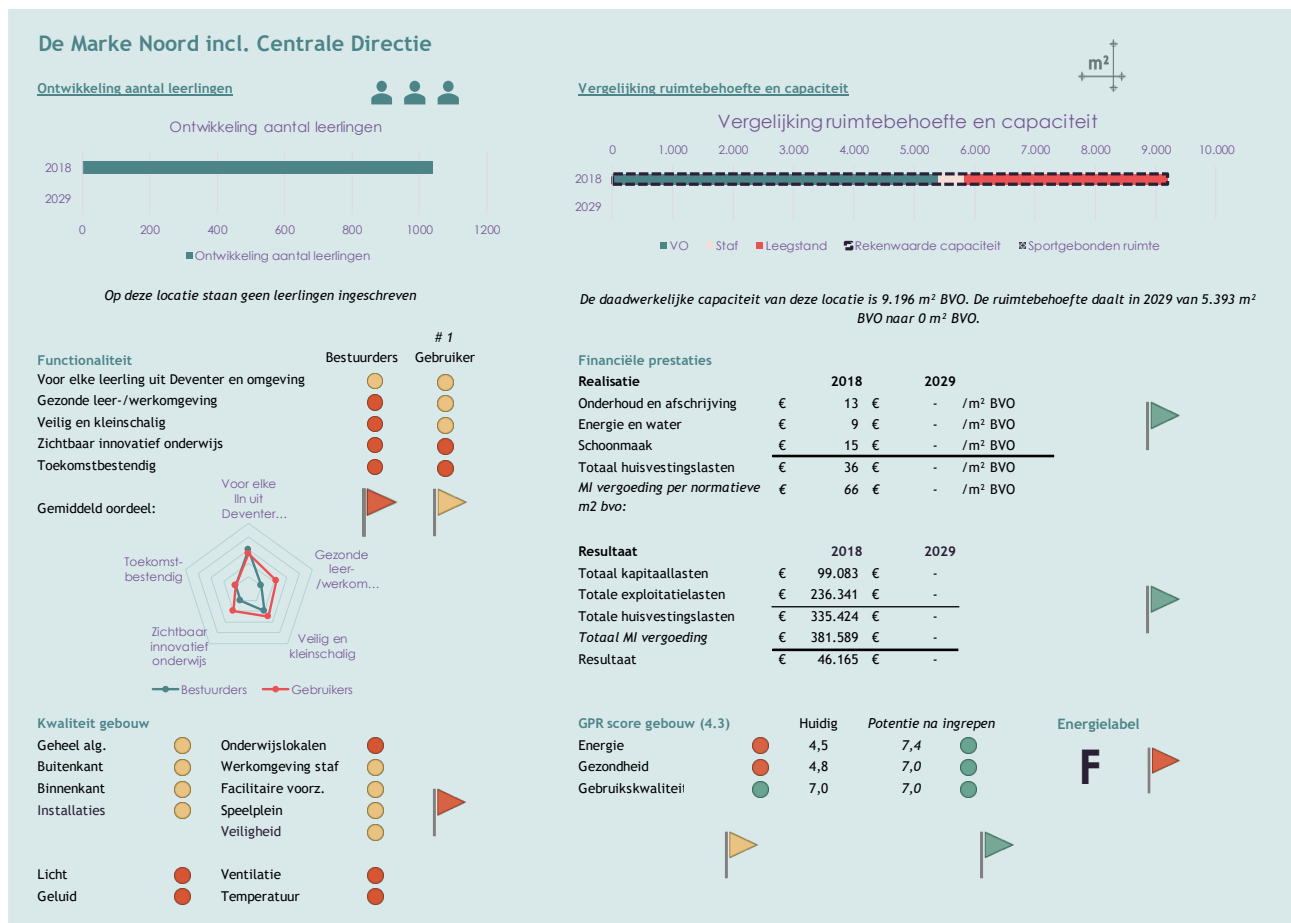
Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

De functionaliteit en kwaliteit van het huidige gebouw is niet meer van deze tijd en past niet bij de doelstellingen van zowel het EHL als de SCC. De nieuwbouw zal kwalitatief goed zijn en is passend bij het onderwijsconcept.

Financiën

Op dit moment is De Marke Zuid de grootste financiële bleeder in de gebouwportefeuille van EHL. De nieuwbouw wordt qua omvang passend en heeft naar verwachting relatief lage exploitatielasten, vandaar dat dit resultaat op termijn positief wordt.

4.2 De Marke Noord inclusief de Centrale Directie

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

De Marke Noord huisvest een drietal type gebruikers: vmbo B/K/G/T, de leerroute vrijeschool Het Corberic en de Centrale Directie. Het gebouw is een van de grotere locaties binnen de gebouwportefeuille en heeft met ruim 4.600 m² bvo een aanzienlijke normatieve overmaat.

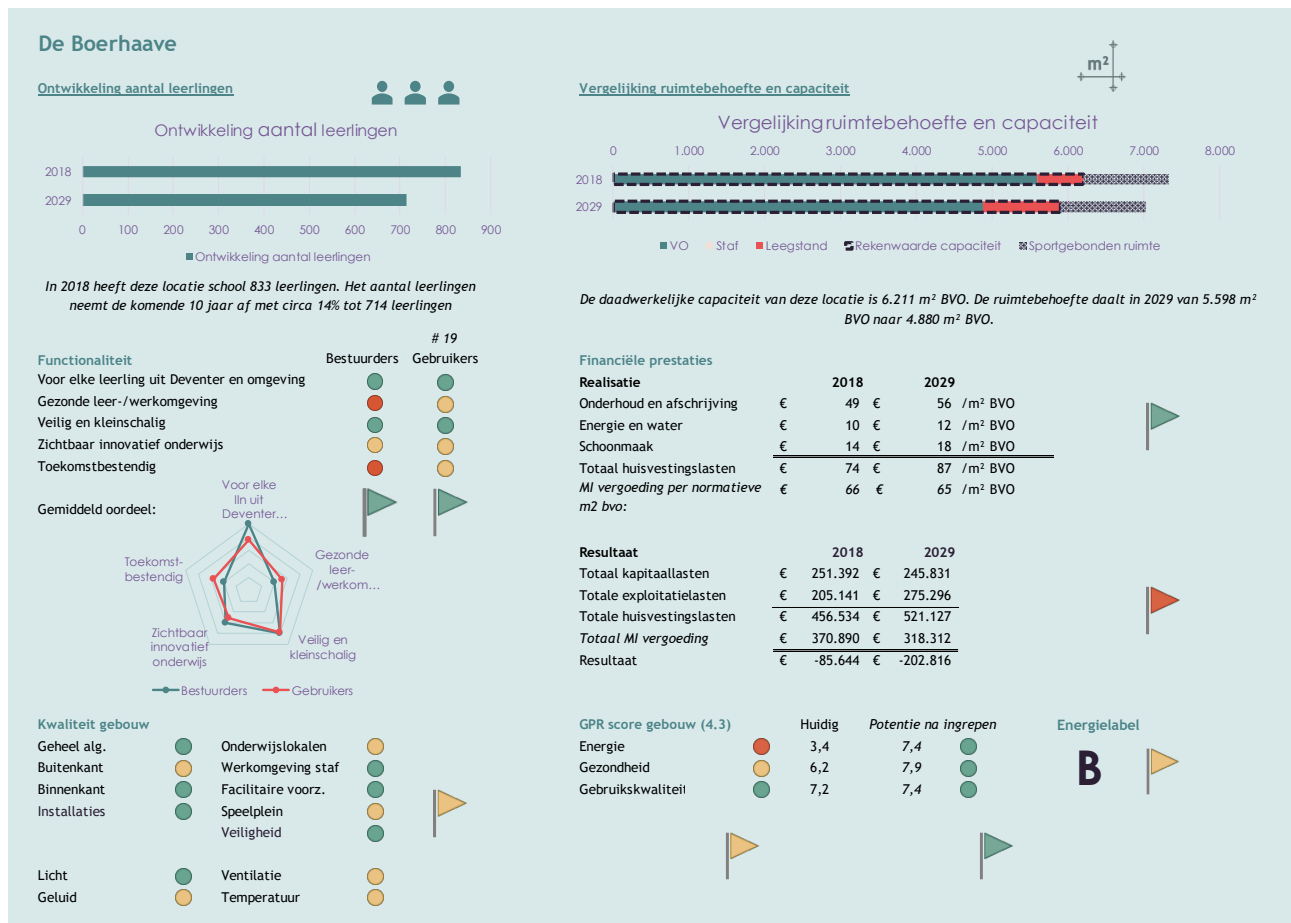
Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

Een vmbo g/t (mavo) op de locatie van De Marke Noord heeft potentie. Momenteel fietst namelijk een aanzienlijk aantal potentiële leerlingen de school voorbij. Het huidige gebouw is echter gedateerd en onaantrekkelijk in haar uitstraling. Daarnaast heeft het een slecht binnenklimaat en beperkt het gebouw onderwijsvernieuwingen.

Financiën

Het gebouw lijkt oogwaarschijnlijk financieel gunstig te scoren omdat momenteel enkel noodzakelijk onderhoud wordt uitgevoerd. Dit is weergeeft echter niet het juiste beeld, want bij behoud van deze locatie zijn forse investeringen benodigd ten behoeve van de functionaliteit, duurzaamheid en gezondheid. In lijn met EHL's visie op het praktijkonderwijs, de beperkingen van De Marke Noord en de ambitie om het normatieve overschot te reduceren wordt daarom ook geadviseerd deze locatie af te stoten. Het leegspelen van De Marke Noord heeft ook financiële consequenties, dit vraagt namelijk om nu nog onbekende investeringen ten behoeve van de inpassing van de huidige gebruikers op hun nieuwe locatie.

4.3 De Boerhaave

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

Het leerlingenaantal van de Boerhaave loopt terug tot circa 738 leerlingen. In ruimtelijke zin betekent dit een oplopende overmaat van circa 600 m² bvo naar 1.000 m² bvo in 2029. In de capaciteit van De Boerhaave is de kelder en de zolder (3^e verdieping) niet meegenomen.

Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

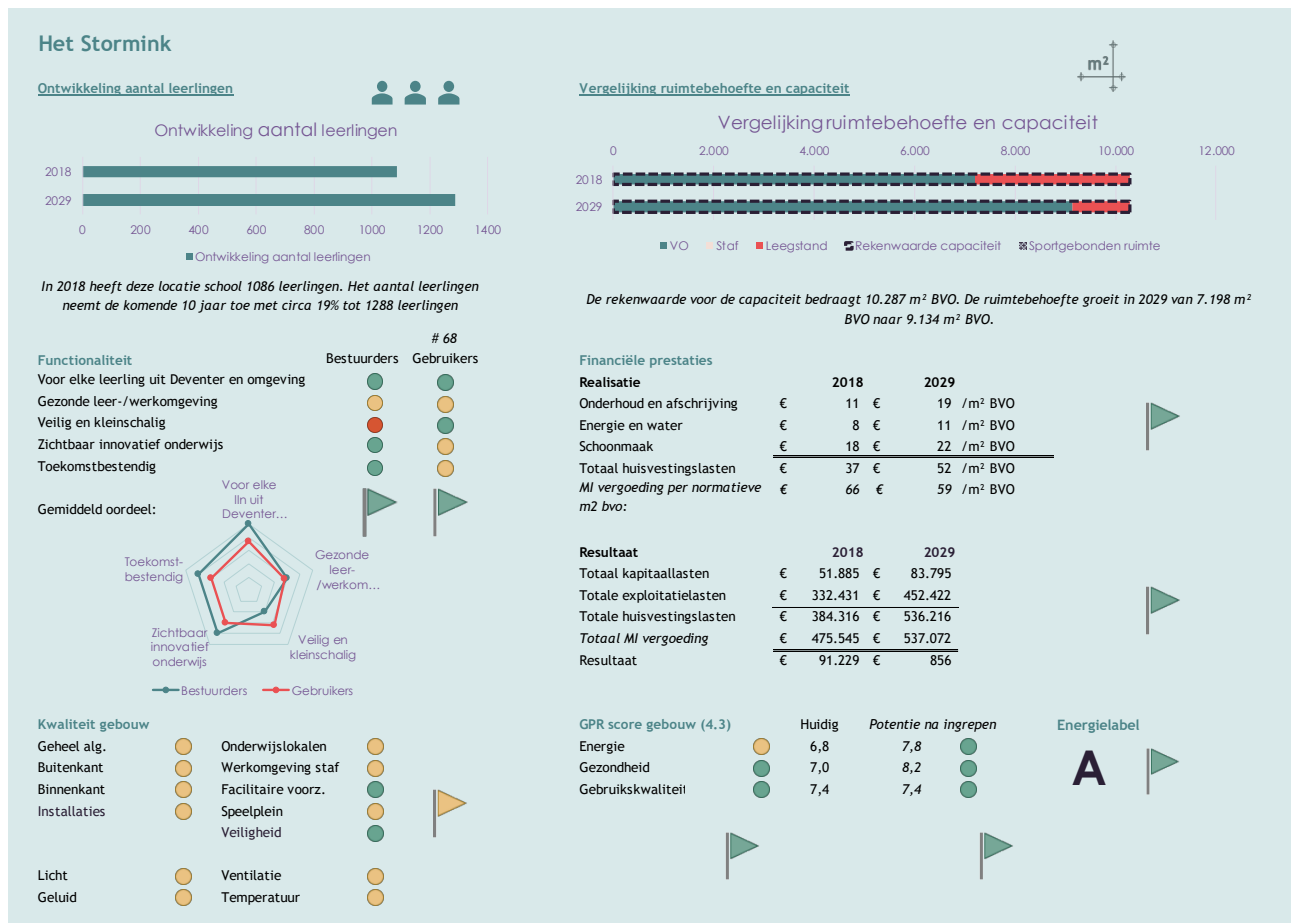
De Boerhaave is een herkenbare school met een goede uitstraling. Met haar bouwjaar in 1960 is De Boerhaave het oudste gebouw van EHL. Dat is terug te zien in de gebouwstructuur. Het gebouw is erg naar binnen gericht, weinig flexibel en bevat veel relatief kleine lokalen. Dat werkt beperkend in het variëren met werkvormen en de zichtbaarheid naar buiten toe. Het binnenklimaat is matig (begane grond) tot slecht (bovenste verdieping). Op het gebied van veiligheid en kleinschaligheid scoort het gebouw goed. De gebouwstructuur maakt dat het gebouw matig tot slecht scoort wat betreft de toekomstbestendigheid.

Financiën

De huisvestingslasten van het gebouw zijn gemiddeld en bijna binnen de daarvoor bestemde MI-vergoeding. Echter, door de normatieve overmaat behaalt deze locatie een negatief resultaat welke behoorlijk oploopt door de demografische krimp. Daarmee is Het Vlier vanuit huisvestingsoptiek op termijn samen met Boerhaave de grootste financiële bleeder. Opvallend zijn de hoge afschrijvingen ten behoeve van aanpassingen aan het gebouw.

4.4 Het Stormink

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

De school kent door de demografische ontwikkeling een dusdanige krimp dat zonder enige planvorming een negatief resultaat ontstaat. In 2029 zijn de praktisch ingestelde leerlingen van de vmbo g/t (mavo) naar De Marke Zuid verplaatst en zijn vier leerjaren vmbo-t (mavo) aanwezig. Tevens is er ruimte om leerroute vrijeschool Het Corberic (onderbouw en mavo) in te passen om daardoor De Marke-Noord vrij te spelen van gebruikers. Ook het ISK kan op termijn op deze locatie ingepast worden. Dit scenario is in de berekeningen meegenomen. Dit resulteert in een toename van het aantal leerlingen en een afname van de normatieve leegstand.

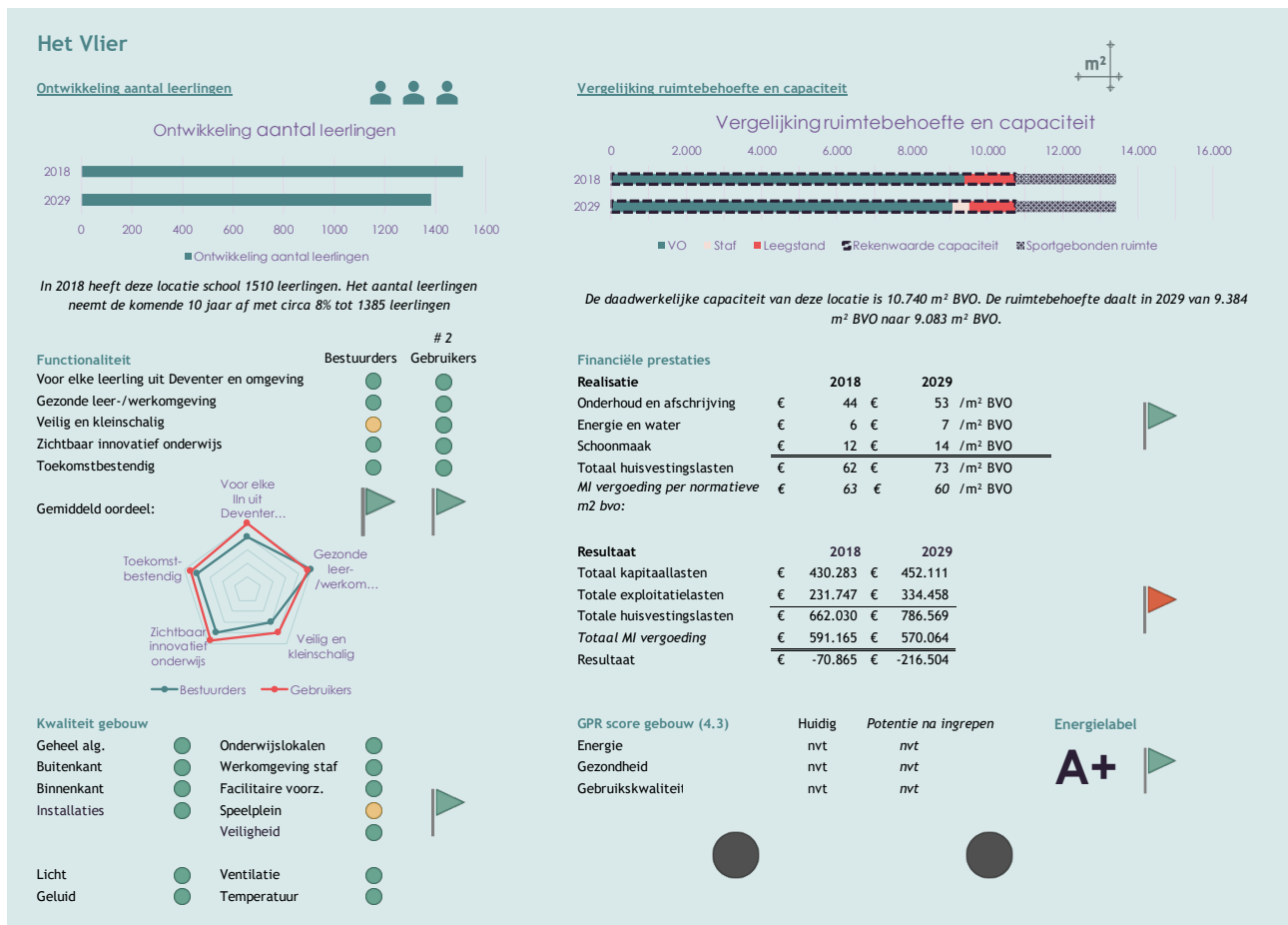
Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

De algehele kwaliteit van Het Stormink is redelijk tot goed. Het gebouw heeft een goed binnenklimaat, is licht en wordt als veilig en kleinschalig ervaren. Echter, de locatie heeft ook een grote en massale entree, vandaar dat er vanuit dat perspectief ook kritischer naar wordt gekeken. De school heeft een kenmerkende gebouwstructuur met op elke verdieping een eigen doelgroep. De school is actief met onderwijskundige vernieuwingen, maar laat kansen liggen dit naar buiten toe meer te laten zien.

Financiën

De financiële lasten per m² bvo zijn dusdanig laag dat Het Stormink zich in 2018 een aanzienlijke overmaat kan veroorloven met nog steeds een positief resultaat. In 2029 nemen de huisvestingslasten aanzienlijk toe ten opzichte van 2018, maar blijven desondanks redelijk binnen de marge van de dekking. Zonder inpassing van andere gebruikers zou een negatief resultaat ontstaan. Hier kan middels het inpassen van andere gebruikers adequaat op worden geanticipeerd waardoor het resultaat break-even wordt.

4.5 Het Vlier

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

Ook het leerlingenaantal van Het Vlier daalt door de demografische ontwikkelingen in de regio Deventer. Het daalt echter niet evenredig met de demografie, omdat is aangenomen dat er enige nieuwe instroom is in de bovenbouw havo/vwo vanuit onderbouw van de leerroute vrijeschool Het Corberic. Desondanks blijft er een zekere overmaat aan ruimte. Dat maakt deze locatie geschikt voor de inpassing van de Centrale Directie.

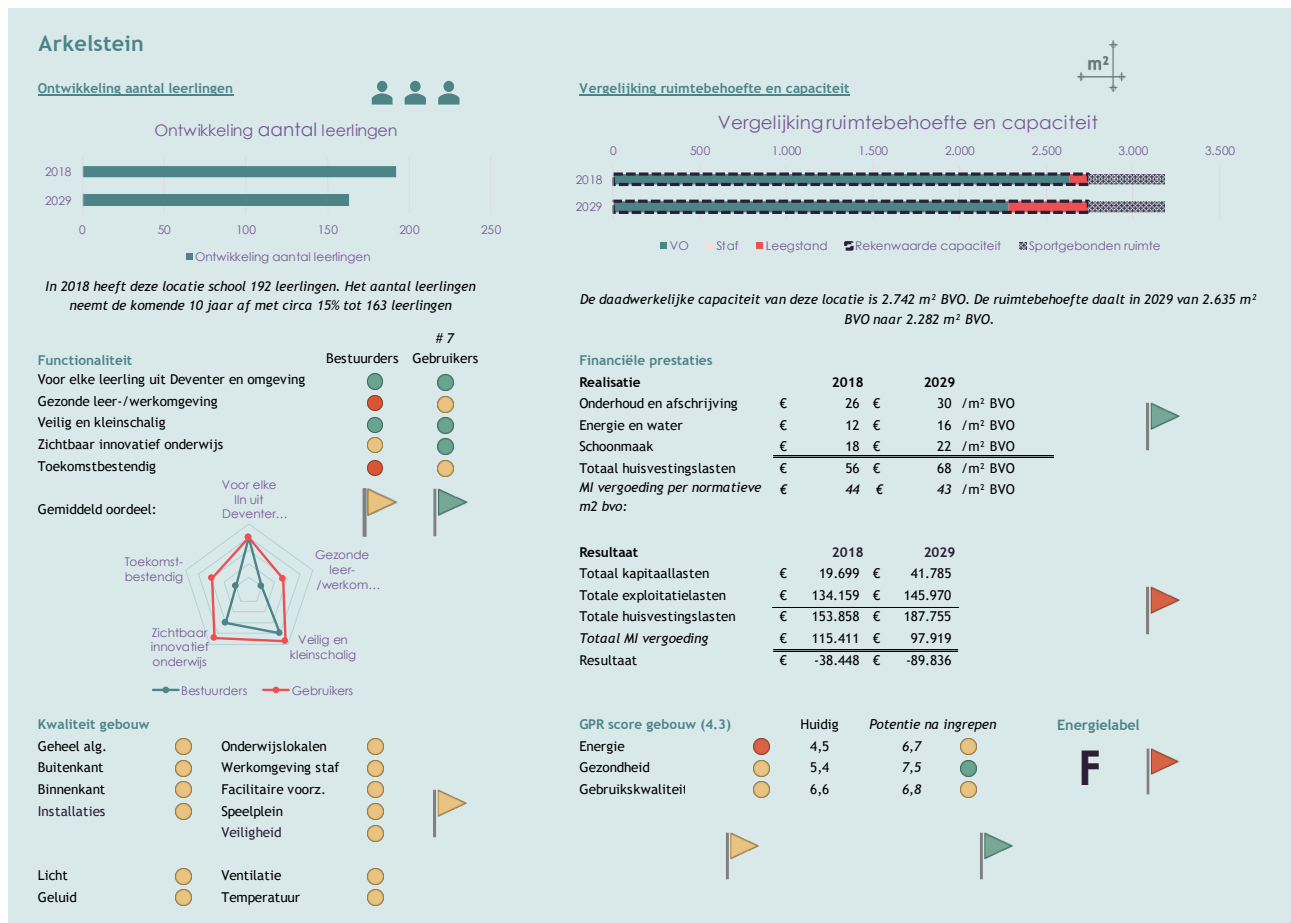
Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

Het is een gebouw dat uitermate goed scoort en aan de behoefte van de gebruikers voldoet. Het is er gezond, veilig en biedt met de diversiteit aan ruimten en lokalen voldoende ruimte voor een variatie aan onderwijsconcepten. Ook is de kolommenstructuur flexibel. Enkel door haar omvang kan de school niet als kleinschalig worden omschreven. De school heeft echter ook haar omvang nodig om haar onderwijsconcept financieel gezond te houden.

Financiën

De huisvestingslasten van het gebouw zijn gemiddeld en vallen binnen de daarvoor bestemde MI-vergoeding. Echter, door de normatieve overmaat behaalt deze locatie een negatief resultaat welke oploopt door de toename van huisvestingslasten. Daarmee is Het Vlier vanuit huisvestingsoptiek op termijn samen met Boerhaave grootste financiële bleeder.

4.6 Arkelstein

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

Arkelstein is een kleinschalige locatie voor praktijkonderwijs. Het gebouw is momenteel normatief passend voor het huidige gebruik, op termijn ontstaat hier enige overmaat.

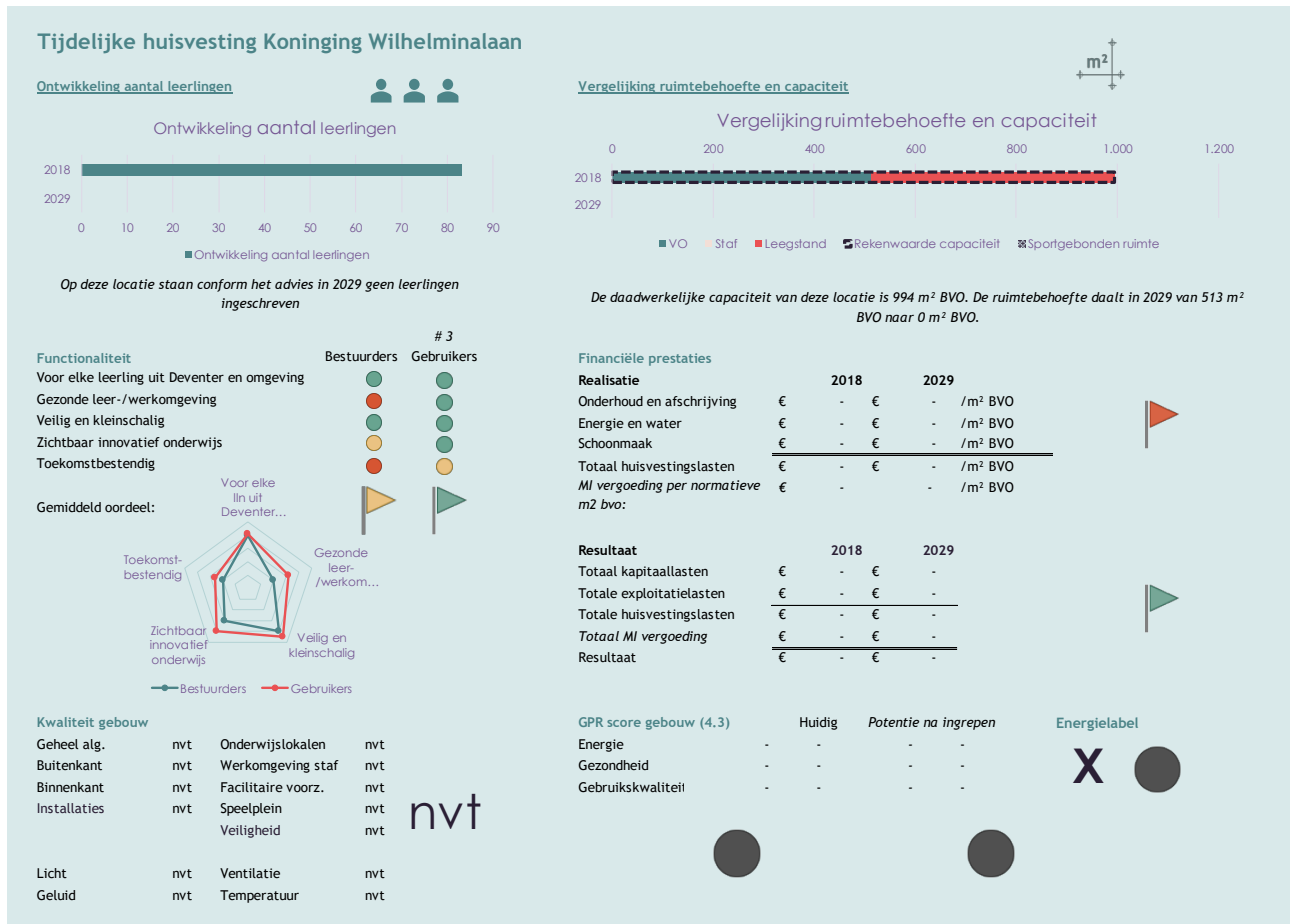
Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

Het gebouw is ongezond en de school ervaart een hoge druk op haar ruimtegebruik. De indeling is onlogisch, traditioneel en beperkt de uitstraling naar buiten toe. Het is echter wel een kleinschalige en veilige locatie waar elke leerling uit Deventer en omgeving zich snel thuis kan voelen. De kwaliteit van het gebouw is gemiddeld tot matig.

Financiën

De huisvestingslasten zijn gemiddeld binnen de volledige gebouwportefeuille van het EHL. Echter, de MI-vergoeding voor het praktijkonderwijs is lager en zodoende niet dekkend. Dit resulteert in een negatief resultaat. Omdat op termijn de huisvestingslasten oplopen valt dit resultaat in 2029 negatiever uit.

4.7 Koningin Wilhelminalaan

Ontwikkeling aantal leerlingen en ruimtebehoefte

De Koningin Wilhelminalaan is de locatie waar de Internationale Schakelklas (ISK) gehuisvest zit. Dit onderwijs bereidt kinderen uit een andere cultuur voor op het reguliere onderwijs. Momenteel zijn dit 83 leerlingen op deze locatie, daarnaast zitten er nog 52 leerlingen op Het Stormink. Voor dit type onderwijs is het complex een leerlingenprognose op te stellen vanwege de hoge fluctuatie. Om toch een uitgangspunt te kunnen hanteren is evenals bij de andere locaties uitgegaan van de demografische ontwikkeling, wetende dat het leerlingaantal sterk afhankelijk is van context en de situatie op dat moment. Vanaf 2024 wordt uitgegaan van een positionering in Het Stormink vanwege de tijdelijkheid van de huidige ISK-locatie, maar ook dit zal ten tijde van de planvorming nogmaals goed overwogen moeten worden.

Functionaliteit en kwaliteit van het gebouw

Het betreft tijdelijke huisvesting en de algehele kwaliteit wordt als matig beoordeeld. Wel is het een mooi afgesloten en kleinschalige locatie welke geschikt is voor haar doelstelling. Het gebouw heeft een tijdelijk karakter en is zodoende niet toekomstbestendig.

Financiën

De huisvestingslasten van deze locatie zijn onbekend. Het kan zijn dat deze onder het Stormink vallen, anderzijds is het ook een mogelijkheid dat deze locatie door de gemeente ter beschikking is gesteld. Daarnaast ontvangt de school geen reguliere MI-vergoeding voor dit type leerling. Zodoende kan geen inzicht in het financiële resultaat van deze locatie worden weergegeven.

5. Bevindingen en conclusies

5.1 Overzicht van bevindingen en conclusies

Momenteel is er een aanzienlijke normatieve overmaat, op termijn neemt dit af door huidige planvorming

Op dit moment heeft EHL een aanzienlijke overmaat aan niet bekostigde ruimte, circa 24%. Doorgaans is een overcapaciteit tot maximaal 10% te bekostigen vanuit de inkomsten die een school krijgt vanuit de Rijksoverheid. De vorming van een ongedeelde vmbo voor alle leerwegen draagt aanzienlijk bij aan de reductie van de vierkante meters. Een eerste stap in het reduceren van de overmaat is het positioneren van alle vmbo basis- en kaderleerlingen van De Marke en Het Stormink op de nieuwbouwlocatie. Na deze planvorming resteert nog een aanzienlijke overmaat op De Marke Noord en op de havo/vwo locaties. De Marke Noord kan vrijgespeeld worden door de leerroute vrijeschool Het Corberic en de leerlingen vmbo-t op het Stormink te positioneren. De leerlingen vmbo-g (de praktisch georiënteerde mavoleerlingen) gaan dan naar De Marke Zuid. Daarvoor is wel een uitbreiding nodig van het huidig ruimtelijk kader van 9.000 m² bvo naar 10.200 m² bvo.

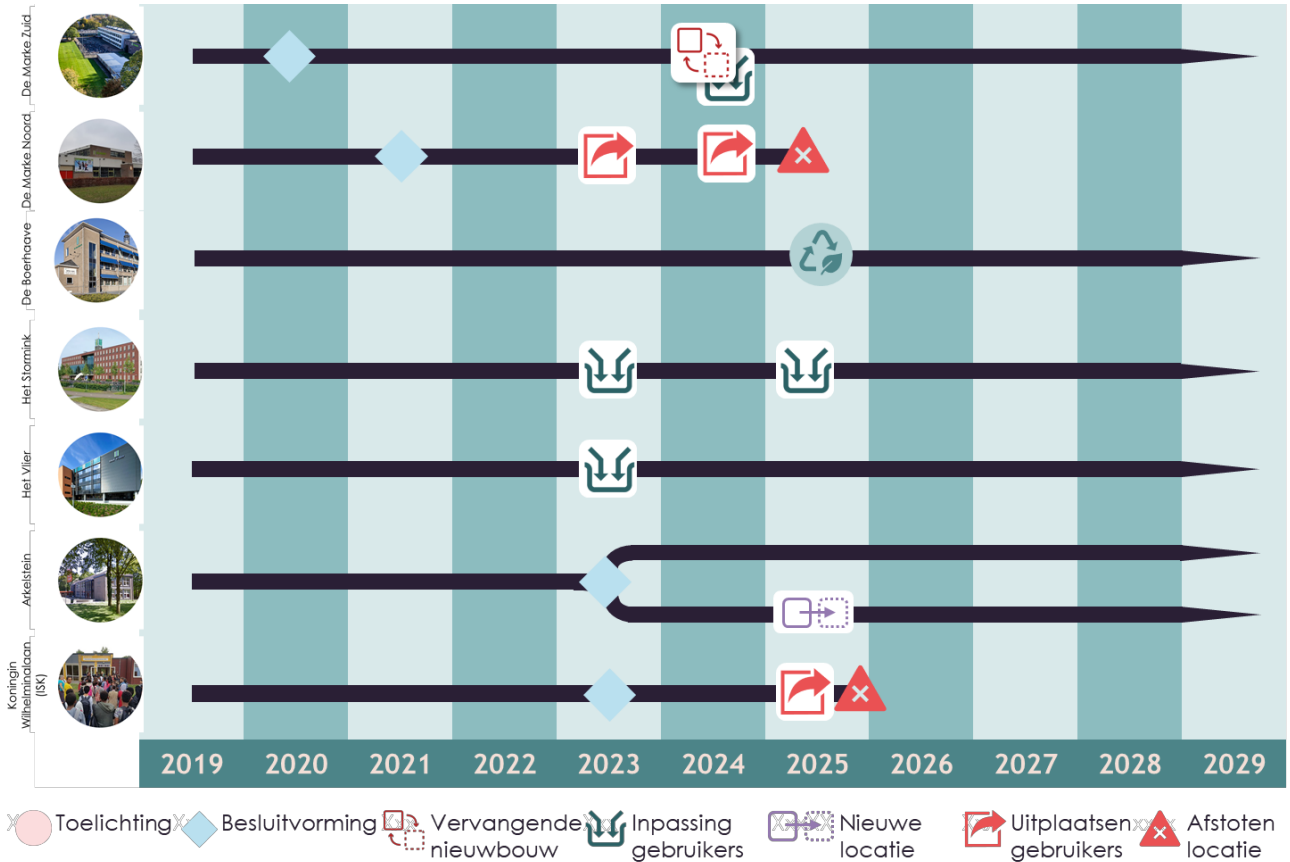
De huisvestingslasten zijn, zonder verdere planvorming, op termijn gemiddeld

De huidige huisvestingslasten per m² bvo zijn gunstig ten opzichte van de ontvangen MI-vergoeding. Het Eddy Hillesum Lyceum behaalt echter een negatief resultaat in 2018 door de aanzienlijke normatieve overmaat. Dit betekent dat er ruimte wordt bekostigd waar geen dekkende vergoeding voor is. Op termijn lopen de huisvestingslasten op waardoor de huisvestingslasten per m² bvo overeenkomen met de dekking per normatieve m² bvo. Omdat er in 2029 nog steeds sprake is van enige normatieve leegstand blijft er een negatief resultaat. In dit resultaat zijn de op dit moment nog onbekende investeringen ten behoeve van duurzaamheidsmaatregelen, inpassingen en overige planvorming nog niet meegenomen. Zodoende kan een negatiever resultaat worden verwacht.

5.2 Advies per locatie

Overzicht advies per locatie

In onderstaand figuur staan de ingrepen, afwegingen en adviezen per locatie visueel weergegeven. Er zit een hoge mate van samenhang tussen de besluitvorming op en over de verschillende locaties.

Achtereenvolgens staan alle afwegingen per locatie op de volgende pagina's toegelicht.

Toelichting advies per locatie

Locatie	Advies
De Marke Zuid	<p> De Marke-Zuid heeft een grote overmaat en is op termijn de grootste financiële 'bleeder' indien niet wordt gehandeld. Dit is bekend en momenteel loopt er een traject rond een vervangende nieuwbouw. Deze nieuwbouw biedt volgens huidige planvorming plaats aan de huidige B/K onderbouw van het Stormink en zowel de B/K onder- als bovenbouw van de Marke Zuid en -Noord.</p> <p> Zoals beschreven in de missie en visie werkt het EHL aan een krachtig en sterk vmbo waar een praktisch georiënteerde vmbo-g/t (mavo) met een sterke praktijkcomponent een belangrijk onderdeel in vormt. In lijn met deze visie is de inpassing van de praktijkgerichte mavo op De Marke Zuid een logische en wenselijke inpassing. Tevens is dit een grote stap om de Marke-Noord vrij te spelen, dit zodat deze locatie op termijn kan worden afgestoten om te kunnen terugdringen. Echter, op de Marke Zuid is</p>

	<p>binnen het huidig ruimtelijk kader van 9.000 m² bvo onvoldoende ruimte om een groep van circa 200 leerlingen te kunnen huisvesten. Om deze inpassing mogelijk te maken moet het gesprek met de gemeente worden aangegaan om het ruimtelijk kader te vergroten tot circa 10.200 m² bvo om aan de lange termijn behoefte te kunnen voldoen.</p>
<p>De Marke Noord</p>	<p> De Marke Noord is een kwalitatief slecht en niet functioneel gebouw met een aanzienlijke overmaat aan ruimte. Daarnaast voldoet dit gebouw niet aan de huidige verwachtingen en ambities op het gebied van duurzaamheid. Het gebouw scoort oogwaarschijnlijk financieel gunstig, maar in de praktijk zijn forse investeringen benodigd om dit gebouw te verduurzamen en kwalitatief op niveau te krijgen. Geadviseerd wordt om te zoeken naar alternatieve locaties voor de huidige gebruikers om dit gebouw te kunnen afstoten. Dit kan op zijn vroegst wanneer de nieuwbouw op de Marke Zuid wordt opgeleverd, medio 2024. Om dit te realiseren is op korte termijn besluitvorming nodig over de herpositionering van de huidige gebruikers van De Marke Noord: B/K, G/T, Het Corberic en de Centrale Directie.</p> <p> De B/K leerlingen gaan conform planvorming naar de nieuwbouw op De Marke Zuid. In lijn met de visie van het EHL is de positionering van de praktisch georiënteerde vmbo-gt (mavo) op De Marke Zuid het meest voor de hand liggend. Dit vraagt om een verruiming van het huidig ruimtelijk kader in de nieuwbouwplannen. Daar tegenover staat dat het afstoten van De Marke Noord mogelijk wordt, hierdoor neemt de totale leegstand in gebouwportefeuille van EHL aanzienlijk af. Geadviseerd wordt om van de leerroute vrijeschool Het Corberic de onderbouw en mavo in te passen op het Stormink vanwege de daar aanwezige overmaat en het feit dat dit een onderbouwlocatie is. Dan resteert enkel nog de Centrale Directie als gebruiker van De Marke Noord. Geadviseerd wordt om deze gebruiker op Het Vlier in te passen.</p> <p> Aanbevolen wordt het uitplaatsen van de huidige gebruikers van De Marke Noord gefaseerd plaats te laten vinden. Dit om zo de druk op de organisatie te spreiden. Om dit mogelijk te maken dient na de definitieve besluitvorming spoedig gestart te worden met nadere planvorming om de uitplaatsing medio 2023 plaats te kunnen laten vinden.</p>
<p>De Boerhaave</p>	<p> De Boerhaave heeft enige overmaat aan ruimte en een (oplopend) financieel negatief resultaat. Kwalitatief is het gebouw redelijk, maar op het gebied van duurzaamheid is verbetering mogelijk. Op basis van het aantal leerlingen en de ruimtebehoefte is het niet haalbaar om deze locatie te herverdelen over het Vlier en Het Stormink. Zodoende wordt geadviseerd om deze locatie te continueren en op termijn, na realisatie van de Marke Zuid, de mogelijkheden tot verduurzaming van deze locatie verder te onderzoeken.</p>

Het Stormink	 <p>Het gebouw van het Stormink is kwalitatief en functioneel redelijk tot goed. Ook financieel gezien heeft het gebouw gunstige huisvestingslasten per m² bvo. Er is echter sprake van aanzienlijke overmaat, zodoende is het zaak dit gebouw beter te benutten.</p> <p>In lijn met de onderwijsvisie van EHL ontstaat op het Stormink een volgwaarde mavo met vier leerjaren. Daarnaast wordt geadviseerd om op deze locatie in 2023 de onderbouw en mavo van Het Corberic in te passen. Ook kan verkend worden in welke mate het op termijn haalbaar is om de ISK locatie op Het Stormink in te passen. Op basis van de normatieve capaciteit en behoefte is dit mogelijk, zodoende is hier in de getoonde situatie in 2029 van uitgegaan (medio 2025). Door deze ingrepen wordt de leegstand aanzienlijk gereduceerd en behaalt deze locatie een financieel positief resultaat.</p>
Het Vlier	 <p>Het Vlier is een functioneel en kwalitatief uitstekende locatie. De huisvestingslasten zijn iets hoger dan de normatieve vergoeding per m² bvo. Het is vooral zaak deze locatie met zoveel mogelijk gebruikers te vullen. Zodoende wordt geadviseerd om in 2023 de Centrale Directie op deze locatie in te passen. Desondanks blijft deze locatie een groot negatief resultaat behouden door de nog steeds aanwezige overmaat en bovengemiddelde huisvestingslasten.</p>
Arkelstein	 <p>Arkelstein heeft een functioneel prettig, maar niet duurzaam onderwijsgebouw. Zodoende wordt geadviseerd op termijn, na de realisatie van de Marke, de afweging tussen nieuwbouw dan wel vervangende nieuwbouw te maken. Qua locatie heeft een positionering nabij de Marke Zuid de voorkeur vanwege kansen voor medegebruik van de faciliteiten op die locatie.</p>
Koningin Wilhelminalaan	 <p>Gezien de beperkte kwaliteit van deze locatie en de overmaat in de huidige gebouwportefeuille wordt geadviseerd deze locatie op termijn in een van de huidige locaties in te passen. Het Stormink is gezien de gebouwstructuur en de aanwezige overmaat de meest logische locatie voor het ISK. Belangrijk bij deze inpassing is namelijk dat deze leerlingen een eigen en besloten leeromgeving krijgen, dat is in het Stormink het beste realiseerbaar.</p>

5.3 Actieplan

Bovenstaand perspectief leidt tot de volgende acties:

In 2020

- Uitwerking vervangende nieuwbouw op De Marke Zuid;
- Strategische discussie voeren over de inpassing de huidige gebruikers van De Marke Noord in De Marke Zuid, Het Stormink en Het Vlier. Met name de inpassing van de praktisch georiënteerde vmbo-gt (mavo) in De Marke Zuid vraagt om een gesprek met de gemeente over een verruiming van het ruimtelijk kader van 9.000 m² bvo naar 10.200 m² bvo.

In 2021

- Definitieve besluitvorming over de toekomstige locaties van de huidige gebruikers van De Marke Noord.

In 2022

- Planvorming en realisatie van ruimtelijk-functionele aanpassingen ten behoeve van de inpassing van de huidige gebruikers van De Marke Noord in de toekomstige locaties;
- Gesprek met de gemeente over de toekomst en locatie van het ISK. Afhankelijk van de uitkomst van dat gesprek kan een inpassingsstudie voor het ISK in Het Stormink worden uitgevoerd.

In 2023

- Start van de gefaseerde inpassing van de huidige gebruikers van de Marke Noord in de toekomstige locaties, te starten met Het Corberic, de Centrale Directie en eventueel vmbo-gt (mavo);
- Besluitvorming over het wel/niet inpassen van het ISK in Het Stormink. Indien deze inpassing wordt doorgezet dienen eventuele ruimtelijke-/ en functionele consequenties onderzocht en gerealiseerd te worden voor de inhuizing plaatsvindt;
- Gesprek met de gemeente voeren over de (toekomst van) huisvesting van Arkelstein.

In 2024

- Oplevering vervangende nieuwbouw van de Marke Zuid waarna de basis-, kader en (indien realiseerbaar) de vmbo-gt (mavo) leerlingen naar De Marke Zuid verhuizen;
- De Marke Noord heeft geen gebruikers meer en wordt afgestoten;
- Inpassen van ISK in Het Stormink, afstoten huidige ISK-locatie;
- Planvorming ter verduurzaming van Boerhaave;
- Herijken SHP.

De hoogste kwaliteitseisen aan onze dienstverlening. Een goed gebouw begint met het beste idee.

Colofon

Datum: 8 januari 2020
Auteur(s): Hidde Benedictus en Maarten van Dijk

info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27